

Αποτελεσματική ένταξη προσφύγων

Συμμετοχικές προσεγγίσεις για
επαγγελματίες σε τοπικό επίπεδο

1 | ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Την κατάρτιση του παρόντος Εγχειριδίου ζήτησε το Περιφερειακό Γραφείο Ευρώπης (Regional Bureau for Europe) της UNHCR. Το Εγχειρίδιο συντάχθηκε σε συνεργασία με το Migration Policy Group.

Συντάχθηκε από τον Carmine Conte με την υποστήριξη του Alexander Wolffhardt του Migration Policy Group, και με την τεχνική καθοδήγηση μιας πολυλειτουργικής ομάδας της UNHCR, καθώς και με τη συμβολή προσώπων που συμμετείχαν σε επιτόπιες διαδικασίες δοκιμής και επιβεβαίωσης σε επτά χώρες της Ευρώπης.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες στους συντονιστές σε εθνικό επίπεδο στη Βουλγαρία, την Ελλάδα, την Ιταλία, τη Μάλτα, την Πολωνία, τη Σερβία και τη Φινλανδία.

Bistra Ivanova (Multi Kulti Collective)

Sari Vanhanen (Ινστιτούτο Μετανάστευσης της Φινλανδίας)

Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος (Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής & Εξωτερικής Πολιτικής – ΕΛΙΑΜΕΠ)

Gaia Testore (Ανεξάρτητη Ερευνήτρια και Σύμβουλος)

Jean-Pierre Gauci, Bethany Wilkes και Sonia Marcantonio (People for Change Foundation)

Renata Stefańska (Κέντρο Ερευνών για τη Μετανάστευση, Πανεπιστήμιο της Βαρσοβίας)

Gordana Grujičić & Vladimir Petronijevic (Grupa 484)

COLOPHON

Φωτογραφίες:

© UNHCR/Will Swanson

© UNHCR/Andrew McConnell

Shutterstock

Σχεδιασμός: dagmarvanschaik.nl

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΠΡΟΛΟΓΟΣ	4
2. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
3. ΔΟΜΗ ΔΕΣΜΗΣ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ	8
4. ΠΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ Η ΔΕΣΜΗ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ;	10
5. ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΒΑΣΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΓΙΑ ΜΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΗΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ;	12
5.1 Να υπάρχει σαφήνεια σχετικά με την απαιτούμενη υποστήριξη. Να αξιολογούνται συνεχώς οι ανάγκες, να υπάρχει επίγνωση σχετικά με τα εμπόδια για την πρόσβαση και να προσαρμόζονται οι υπηρεσίες βάσει ανατροφοδότησης και τακτικής αξιολόγησης.	
5.2 Να διασφαλίζεται ότι η υποστήριξη που παρέχεται καλύπτει τις ανάγκες όλων. Να διασφαλιστεί ότι οι διάφορες ομάδες απολαμβάνουν υποστήριξη προσαρμοσμένη στις ανάγκες τους και έχουν ίση πρόσβαση στις υπηρεσίες που προσφέρονται.	
5.3 Να δημιουργηθούν υπηρεσίες με μακροπρόθεσμη προοπτική. Υιοθέτηση μακροπρόθεσμης προοπτικής ένταξης πέραν της φάσης υποδοχής και αρχικής ενσωμάτωσης.	
5.4 Να εξασφαλίζεται συνεργασία με τους πρόσφυγες. Να εξασφαλίζεται η συμμετοχή των δικαιούχων στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση, να λαμβάνεται υπόψη η ανατροφοδότησή τους και να διασφαλίζεται η συνεχής ενημέρωσή τους.	
5.5 Να εξασφαλίζεται η συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων και να υποστηρίζεται ο εθελοντισμός. Κινητοποίηση των πόρων της κοινωνίας υποδοχής και ενίσχυση της εμπιστοσύνης και της θετικής ταυτοποίησης.	
5.6 Να γίνεται εντατική προσπάθεια για ολοκληρωμένη υποστήριξη της ενσωμάτωσης. Σύνδεση και συντονισμός με άλλους φορείς παροχής υπηρεσιών, και συμπλήρωση των κενών στο σύστημα.	
6. ΓΕΝΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ	67
7. ΔΕΙΚΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ	68
8. ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ	72
9. ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ	76

1. ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ότι συμβαίνει σε τοπικό επίπεδο έχει σημασία για την αποτελεσματική ένταξη και ενσωμάτωση των προσφύγων στην κοινότητα.

Το γεγονός ότι οι πόλεις αποτελούν κοιτίδες καινοτομίας και ορθών πρακτικών για την υποστήριξη της προστασίας των προσφύγων αποδεικνύεται από τη δέσμευσή τους να εφαρμόσουν το Παγκόσμιο Σύμφωνο για τους Πρόσφυγες (Global Compact on Refugees). Πράγματι, το πού μετακινούνται οι πρόσφυγες και πώς εντάσσονται στις κοινότητες υποδοχής εξαρτάται από το όραμα, τη συνεργασία και τη δέσμευση δημάρχων, δήμων και τοπικών ομάδων. Οι τοπικές αρχές συχνά επιδεικνύουν γενναιόδωρη αλληλεγγύη προς τους πρόσφυγες και τους μετανάστες, περιβάλλοντάς τους με στοργή και αναγνωρίζοντας την πλούσια και ποικιλόμορφη συνεισφορά τους. Επίσης, συχνά οι τοπικές κοινότητες δείχνουν συμπόνια ως απάντηση στις διώξεις, την απώλεια και την πολιτιστική αποξένωση εκείνων που εκτοπίστηκαν λόγω συγκρούσεων και βίας.

Το παρόν Εγχειρίδιο εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Migration Policy Group και ως στόχο έχει να παράσχει πρακτική καθοδήγηση σε τοπικούς φορείς και να τους εμπνεύσει ακόμα περισσότερο να εντάξουν τους πρόσφυγες.

Στόχος μας ήταν να δημιουργήσουμε μια δέσμη εργαλείων που θα βασίζεται στις πρακτικές εμπειρίες δημοτικών αρχών και τοπικών φορέων όσον αφορά τη μετατροπή εθνικών πολιτικών σε λύσεις όπως η κατάλληλη στέγαση, η πρόσβαση σε έγγραφα, και η κοινωνική και οικονομική ένταξη. Αυτές οι λύσεις λειτουργούν καλύτερα όταν οι πρόσφυγες συμμετέχουν πλήρως στον σχεδιασμό και την ανάπτυξή τους. Οι πρόσφυγες διαθέτουν πλούσιες δεξιότητες και εμπειρία, και είναι πρόθυμοι να συνεισφέρουν στις νέες τους κοινότητες. Γνωρίζουμε ότι η συμμετοχή των προσφύγων στη λήψη αποφάσεων συμβάλλει στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης τους στην άσκηση βασικών δικαιωμάτων και στις κοινότητες υποδοχής, καθώς και του αισθήματος ότι ανήκουν κάπου. Οι συμμετοχικές προσεγγίσεις οδηγούν σε πιο έξυπνες πολιτικές και πιο αποτελεσματικά προγράμματα. Ωστόσο, η διαχείριση της συμμετοχής ποικιλόμορφων περιφερειών με αποτελεσματικό τρόπο μπορεί να αποδειχθεί δύσκολη, ιδίως όταν πρέπει να ικανοποιηθούν οι ανάγκες των προσφύγων κατά τη φάση του σχεδιασμού ενός έργου. Το παρόν εργαλείο σχεδιάστηκε για να βοηθήσει τις τοπικές αρχές να κάνουν ακριβώς αυτό.

Η δέσμη εργαλείων βασίζεται σε δεκαετίες εμπειρίας της Ύπατης Αρμοστείας και των συνεργατών μας σε συμμετοχικές προσεγγίσεις, καθώς και σε πειραματισμούς με τέτοιες προσεγγίσεις. Ωστόσο, η παρούσα δέσμη εργαλείων διαφέρει. Αφορά άμεσα τις ιδιαίτερες προκλήσεις με τις οποίες έρχονται αντιμέτωποι οι δήμαρχοι, οι διοικητικοί παράγοντες των πόλεων και οι τοπικοί φορείς παροχής υπηρεσιών κατά την υποδοχή και ενσωμάτωση προσφύγων και μεταναστών. Χρησιμοποιήσαμε εύληπτη γλώσσα και τονίσαμε τις ορθές πρακτικές για να δώσουμε έμπνευση για καινοτομία και δημιουργικότητα. Επιπλέον, αναπτύξαμε δείκτες για τη μέτρηση της προόδου, την αξιολόγηση των επιπτώσεων και τη διόρθωση της πορείας που ακολουθείται, όταν αυτό χρειάζεται.

Το εργαλείο αυτό δημιουργήθηκε σε συνεργασία με τοπικές αρχές, φορείς παροχής υπηρεσιών, την κοινωνία των πολιτών και οργανισμούς με επικεφαλής πρόσφυγες σε ολόκληρη την Ευρώπη. Υποβλήθηκε σε επιτόπια δοκιμή σε διάφορες χώρες και πλαίσια, και έγιναν οι απαραίτητες προσαρμογές. Μας ενθάρρυνε ο ενθουσιασμός και η δέσμευσή μας για το εργαλείο, το οποίο ελπίζουμε ότι θα αποδειχθεί χρήσιμο για κάθε επαγγελματία του τομέα. Ελπίζουμε, επίσης, ότι αυτός θα γίνει ένας «ζωντανός» οδηγός, και σας παροτρύνουμε να μοιράζεστε μαζί μας επιτυχημένα προγράμματα, εμπειρίες και ιδέες, ώστε να ληφθούν υπόψη για τις μελλοντικές εκδοχές του εργαλείου.

Gillian Triggs – UNHCR Assistant High Commissioner for Protection

2. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ένταξη των νεοαφιχθέντων αιτούντων άσυλο, προσφύγων, μεταναστών και ανιθαγενών έχει αναδειχθεί ως βασική προτεραιότητα για τους δημάρχους, τις δημοτικές αρχές, τις τοπικές κοινωνίες των πολιτών και τους φορείς παροχής υπηρεσιών. Ενώ οι εθνικές πολιτικές καθιερώνουν ένα ευρύ πλαίσιο πολιτικής, οι τοπικές αρχές βρίσκονται αντιμέτωπες με το συχνά ιδιαίτερα δύσκολο έργο της μετατροπής των πολιτικών σε δράση και της εύρεσης πρακτικών λύσεων. Το Παγκόσμιο Σύμφωνο για τους Πρόσφυγες (Global Compact on Refugees) αναγνώρισε την ένταξη και την ενσωμάτωση ως κοινή ευθύνη, και οι δήμοι, ο ιδιωτικός τομέας και οι τοπικές οργανώσεις μετατράπηκαν σε βασικούς παράγοντες καινοτομίας και βασικούς εταίρους της Ύπατης Αρμοστείας. Η επιτυχία ή η αποτυχία της επίτευξης αποτελεσματικής ένταξης ή ενσωμάτωσης σε τοπικό επίπεδο μπορεί να επηρεάσει τη μελλοντική λήψη αποφάσεων σχετικά με το άσυλο, την επανεγκατάσταση και τις συμπληρωματικές οδούς. Συνεπώς, είναι επιτακτική η ανάγκη να γίνει σωστά.

Παρόλο που ο αριθμός των πρωτοβουλιών ένταξης και ενσωμάτωσης έχει πολλαπλασιαστεί μετά την περίοδο μεταξύ 2015 και 2016, κατά την οποία εκτοξεύτηκαν οι αφίξεις, οι τοπικοί φορείς και οι δημοτικές αρχές έχουν στη διάθεσή τους πολύ λίγη καθοδήγηση σε πρακτικό επίπεδο σχετικά με το πώς οι υπηρεσίες και οι πρακτικές τους μπορούν να προσαρμοστούν στη συγκεκριμένη κατάσταση και τις ανάγκες των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων, των μεταναστών και των ανιθαγενών για προστασία. Η συμμετοχή είναι καίριας σημασίας για τον σχεδιασμό ενός έργου, αν και είναι δύσκολο να προσδιοριστούν εξαρχής οι διορθώσεις που ενδέχεται να χρειαστούν, όπως είναι δύσκολο να επιλεγεί εξαρχής μια βιώσιμη πορεία η

οποία θα διατηρηθεί με την πάροδο του χρόνου. Η κατανόηση των διαφορετικών αναγκών των προσφύγων¹ και των μεταναστών με βάση την ηλικία, το φύλο, τον πολιτισμό, τη θρησκεία, την αναπηρία ή άλλους παράγοντες, καθώς και η δημιουργία κατάλληλων προγραμμάτων, είναι έργο ιδιαίτερα δύσκολο, αλλά αξίζει να προσπαθήσουμε. Η παρούσα Δέσμη εργαλείων σχεδιάστηκε για να βοηθά τοπικούς φορείς να αναπτύξουν συμμετοχικές προσεγγίσεις στις πόλεις τους, με βάση δεκαετίες εμπειρίας ανθρωπιστικών και αναπτυξιακών φορέων στη δημιουργία προγραμμάτων που προωθούν την ένταξη και την ενσωμάτωση στις κοινότητες υποδοχής.

Επίσης, η Δέσμη εργαλείων έχει σχεδιαστεί για να βοηθήσει τους επαγγελματίες του τομέα να κατανοήσουν τον αντίκτυπο του έργου τους και ποια είδη πρακτικών μπορούν να χαρακτηριστούν ως «ορθές πρακτικές» και να υλοποιηθούν σε διαφορετικά πλαίσια. Η έννοια της «ορθής πρακτικής» έχει καταστεί έννοια καίριας σημασίας για την ανάπτυξη, τη χρηματοδότηση, την εφαρμογή, την αξιολόγηση και τη (διακρατική) προώθηση αυτών των πρακτικών. Ωστόσο, δεν έχει γίνει απόλυτα κατανοητό τι συνιστά ορθή πρακτική στην ένταξη και την ενσωμάτωση σε πρακτικό επίπεδο και με βάση σαφή κριτήρια που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν στον σχεδιασμό και την υλοποίηση ενός νέου έργου ώστε να μεγιστοποιηθεί ο πιθανός αντίκτυπός του.

¹ Για τους σκοπούς του παρόντος εγχειριδίου, ο όρος «πρόσφυγας» μπορεί να περιλαμβάνει πρόσφυγες, κατόχους επικουρικής προστασίας, αιτούντες άσυλο και άλλα πρόσωπα που χρειάζονται διεθνή προστασία και πληρούν τις προϋποθέσεις για να απολαύσουν τις περιγραφόμενες υπηρεσίες.

Μια κοινότητα ερευνητών και μια σειρά διεθνών μελετών παρέχουν μια αξιόπιστη επισκόπηση σε ευρύτερο πλαίσιο όσον αφορά τα πρότυπα ομαλής ενσωμάτωσης και τις εθνικές πολιτικές, όπως ο Εθνικός Μηχανισμός Αξιολόγησης Ένταξης (National Integration Evaluation Mechanism – NIEM), που βασίζεται σε έναν πιλοτικό μηχανισμό της Ύπατης Αρμοστείας και τον Δείκτη Πολιτικών Ένταξης Μεταναστών Migrant Integration Policy Index (MIPEX). Ωστόσο, σε πιο συγκεκριμένο πλαίσιο, οι επαγγελματίες του τομέα της ενσωμάτωσης και οι φορείς χρηματοδότησης δεν διαθέτουν πρακτικά εργαλεία για να ορίσουν την ορθή πορεία δράσης και να εκτιμήσουν τις δυνητικές δυνατότητες και τις αδυναμίες τους όσον αφορά τις ειδικές ανάγκες των προσφύγων και των αιτούντων άσυλο για προστασία ή τις κοινωνικές τους ανάγκες. Η παρούσα Δέσμη εργαλείων παρέχεται για να καλυφθεί αυτό το κενό.

Πρόκειται για μια **δέσμη πρακτικών εργαλείων και υλικού επικοινωνίας, με οδηγίες για χρήση τους βήμα προς βήμα** από τοπικούς φορείς, για τον σχεδιασμό και την παρακολούθηση πρακτικών ένταξης και ενσωμάτωσης, τη λήψη σχετικής ανατροφοδότησης από δικαιούχους και την αξιολόγηση αυτών των πρακτικών.

Επιπλέον, η Δέσμη εργαλείων εξετάζει τα **βασικά κριτήρια** για τη διευκόλυνση του προσδιορισμού των **ορθών πρακτικών** σχετικά με την ένταξη και την ενσωμάτωση. Σε κάθε κεφάλαιο του παρόντος εγχειριδίου, οι ορθές πρακτικές παρουσιάζονται σύμφωνα με συγκεκριμένα σύνολα κριτηρίων και παραγόντων επιτυχίας, καθώς και με βάση τη δυνατότητά τους να αξιοποιηθούν συνολικά ή εν μέρει σε εθνικό ή τοπικό πλαίσιο, ή για την επικαιροποίηση πολιτικών ενσωμάτωσης.

3. ΔΟΜΗ ΔΕΣΜΗΣ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ

Η Δέσμη εργαλείων ενσωμάτωσης βασίζεται στην καλύτερη διαθέσιμη έρευνα και τα βέλτιστα πρότυπα από όλη την Ευρώπη, μεταξύ άλλων από την τοπική αυτοδιοίκηση, διεθνείς οργανισμούς, ΜΚΟ, ακαδημαϊκούς και μεμονωμένους επαγγελματίες. Η Δέσμη εργαλείων περιλαμβάνει το έντυπο **Εγχειρίδιο, διαδραστική διαδικτυακή έκδοση** του Εγχειριδίου, **δελτίο βαθμολογίας**, ένα **επεξηγηματικό βίντεο με κινούμενες εικόνες**, καθώς και ένα **διαφημιστικό βίντεο διάρκειας ενός λεπτού**.

1

ΕΝΤΥΠΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ

Το **Εγχειρίδιο** αντιστοιχεί στο θεωρητικό μέρος της Δέσμης εργαλείων και περιλαμβάνει υλικό προς ανάγνωση και υλικό πολυμέσων. Παρέχει σαφείς και ακριβείς κατευθυντήριες γραμμές για τους φορείς παροχής υπηρεσιών και τις τοπικές αρχές, ώστε να υιοθετήσουν μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την ενσωμάτωση των προσφύγων, διαρθρωμένη βάσει έξι κύριων πτυχών. Ο στόχος του Εγχειριδίου είναι να βοηθήσει τους επαγγελματίες του τομέα αυτού να παρέχουν επιτυχημένες υπηρεσίες, παρέχοντάς τους πρόσβαση σε δραστηριότητες και τεχνικές βέλτιστων πρακτικών για αποτελεσματική ένταξη.

4

ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΟ ΒΙΝΤΕΟ ΜΕ ΚΙΝΟΥΜΕΝΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ

Το **επεξηγηματικό βίντεο με κινούμενες εικόνες** προσφέρει στους επαγγελματίες ένα επιπλέον μέσο για να εξοικειωθούν με τις βασικές έννοιες του Εγχειριδίου. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι το επεξηγηματικό βίντεο δεν υποκαθιστά το Εγχειρίδιο. Αντιθέτως, λειτουργεί ως συμπληρωματικό υλικό για τα θέματα που αναλύονται στα κεφάλαια του Εγχειριδίου.

2

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟ ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ

Η **διαδραστική διαδικτυακή έκδοση του Εγχειριδίου** δεν είναι μόνο μια πιο φιλική προς τον χρήστη έκδοση για τους επαγγελματίες, αλλά τους προσφέρει και τη δυνατότητα να συμπληρώσουν καταλόγους αυτοαξιολόγησης και να κρατούν σημειώσεις στο τέλος κάθε κεφαλαίου. Οι κατάλογοι ελέγχου και οι σημειώσεις παρατίθενται συνοπτικά στο τέλος του Εγχειριδίου, μια λειτουργία που επιτρέπει στους επαγγελματίες να δουν τη δική τους εξατομικευμένη περίληψη.

3

ΔΕΛΤΙΟ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ

Διατίθεται στο διαδίκτυο **Δελτίο βαθμολογίας** που βοηθά τους επαγγελματίες να εντοπίσουν τις ορθές πρακτικές ενσωμάτωσης με βάση ένα φιλικό προς τον χρήστη σύστημα βαθμολόγησης.

5

ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΟ ΒΙΝΤΕΟ

Στόχος του **διαφημιστικού βίντεο διάρκειας ενός λεπτού** είναι η καλύτερη ενημέρωση σχετικά με τη Δέσμη εργαλείων. Επίσης, δίνει μια πρώτη γενική εικόνα στους επαγγελματίες σχετικά με τον σκοπό και τους στόχους του.

Η Δέσμη εργαλείων δοκιμάστηκε αρχικά σε επτά χώρες που συμμετείχαν πιλοτικά (**Βουλγαρία, Ιταλία, Φινλανδία, Ελλάδα, Μάλτα, Πολωνία και Σερβία**) και βασίζεται στις παρατηρήσεις και την ανατροφοδότηση βασικών φορέων ενσωμάτωσης.¹ Επίσης, η διαδικασία αυτή είχε ως στόχο να δημιουργηθούν σταθερά δίκτυα επαγγελματιών και οργανισμών του τομέα σε καθεμία από τις χώρες αυτές, και τα εν λόγω δίκτυα να κατανοήσουν και να αρχίσουν να εφαρμόζουν πλήρως τη Δέσμη εργαλείων στο πλαίσιο των προγραμμάτων τους. Σκοπός της παρούσας μεθοδολογίας είναι να διασφαλιστεί ότι η Δέσμη εργαλείων, μετά από μια αρχική «δοκιμαστική φάση» σε επτά πιλοτικές χώρες, θα εφαρμοστεί εκτενώς σε ολόκληρη την Ευρώπη και διεθνώς.

¹ Bistra Ivanova (Multi Kulti Collective), Gaia Testore (Ερευνήτρια και Σύμβουλος), Sari Vanhanen (Ινστιτούτο Μετανάστευσης της Φινλανδίας), Jean-Pierre Gauci (People for Change Foundation), Renata Stefańska (Κέντρο Ερευνών για τη Μετανάστευση, Πανεπιστήμιο της Βαρσοβίας), Vladimir Petronijević (Grupa 484), Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος (Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής Εξωτερικής Πολιτικής – ΕΛΙΑΜΕΠ)

«Πρέπει να ακούγεται η φωνή των προσφύγων, κυρίως σχετικά με τις ανάγκες και τις προσδοκίες τους όσον αφορά τον σχεδιασμό μέτρων για αυτούς αλλά και κατά τη φάση της αξιολόγησης».

ΕΘΝΙΚΟΣ ΕΤΑΙΡΟΣ ΤΗΣ ΥΠΑΤΗΣ ΑΡΜΟΣΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΜΡG

4. ΠΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ Η ΔΕΣΜΗ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ;

Προκειμένου να επιτευχθεί ολοκληρωμένη προσέγγιση ως προς την ένταξη και την ενσωμάτωση, **οι φορείς που ασχολούνται με την ενσωμάτωση προσφύγων καλούνται να χρησιμοποιήσουν τη Δέσμη εργαλείων στο σύνολό της για την ανάπτυξη, την προσαρμογή και την αξιολόγηση των πρακτικών τους.** Ακόμα και αν ορισμένες διαστάσεις δεν συνδέονται με τα έργα που αναλαμβάνουν και τους τομείς στους οποίους επικεντρώνονται, έχουν τη δυνατότητα να εστιάσουν σε εκείνες τις βασικές διαστάσεις της Δέσμης εργαλείων που σχετίζονται με τις υπηρεσίες που παρέχουν στους πρόσφυγες.

Για τον σκοπό αυτό, στο πλαίσιο της Δέσμης εργαλείων παρέχονται **πρακτικοί κατάλογοι ελέγχου, ορθές πρακτικές και απαντήσεις βήμα προς βήμα σε συγκεκριμένα ερωτήματα**, υλικό που μπορεί να χρησιμοποιηθεί κατά τον σχεδιασμό ή την αξιολόγηση νέων μέτρων, που συνδέεται με τεκμηριωμένα στοιχεία για υφιστάμενες ορθές πρακτικές σχετικά με την κοινωνικοοικονομική ένταξη, την αποτελεσματική πρόσβαση σε δικαιώματα και την πολιτισμική ενσωμάτωση. Ταυτόχρονα, η Δέσμη εργαλείων μπορεί να αξιοποιηθεί ως μέσο για την εξασφάλιση συμμετοχής και ως μέσο διάδοσης των πρακτικών, εστιάζοντας κυρίως σε τοπικές κοινότητες που δραστηριοποιούνται στον τομέα της ένταξης και της ενσωμάτωσης.

Οι **κατάλογοι ελέγχου:**

- Θα παρέχουν **πρακτική καθοδήγηση** σχετικά με την ένταξη και την ενσωμάτωση των προσφύγων, στο τέλος κάθε κεφαλαίου.
- Θα επιτρέψουν στο προσωπικό να **αναγνωρίζει τις σχετικές ανάγκες** και ικανότητες των προσφύγων, και να βελτιώσει τη **διασύνδεση με αυτούς** στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων τους.
- Θα συμβάλουν στην **προσαρμογή των υπηρεσιών στις ανάγκες και τις δυνατότητες των προσφύγων**, καθώς και στην **υλοποίησή τους** ανάλογα με τα υφιστάμενα και τα νέα έργα, κατά περίπτωση.
- Θα βοηθήσουν να **αξιολογηθεί κατά πόσον μια πρακτική είναι «στον σωστό δρόμο».**
 - Εάν η πρακτική πληροί όλα τα κριτήρια του καταλόγου ελέγχου, αυτό σημαίνει ότι ο αντίστοιχος οργανισμός εφαρμόζει πλήρως μια ολοκληρωμένη προσέγγιση ως προς την ένταξη και την ενσωμάτωση στον σχετικό βασικό τομέα.
 - Εάν η πρακτική δεν πληροί ορισμένα κριτήρια του καταλόγου ελέγχου, αυτό σημαίνει ότι ο οργανισμός πρέπει να βελτιώσει τον τρόπο με τον οποίο μια υπηρεσία έχει σχεδιαστεί ή παρέχεται στους πρόσφυγες.
 - Εάν η πρακτική δεν πληροί κανένα από τα κριτήρια του καταλόγου ελέγχου, ο οργανισμός θα πρέπει να αναθεωρήσει σε βάθος το σκεπτικό του ως προς τις υπηρεσίες που παρέχει και να λάβει υπόψη τις οδηγίες της Δέσμης εργαλείων για την ανάπτυξη και την υλοποίηση των υπηρεσιών του.

Οι **ορθές πρακτικές** που περιλαμβάνονται στη Δέσμη εργαλείων αναλύονται με βάση τα κύρια κριτήρια κάθε κεφαλαίου και πέντε βασικούς γενικούς δείκτες (βλ. πλήρη κατάλογο στη σελίδα 68):

- **Συμμετοχικότητα και συμμετοχή,**
- **Συνάφεια και συμπληρωματικότητα,**
- **Αποτελεσματικότητα,**
- **Βιωσιμότητα,**
- **Συμπράξεις και συνεργασία.**

Οι **κατάλογοι ελέγχου αυτοαξιολόγησης** περιλαμβάνονται στο ηλεκτρονικό εγχειρίδιο για να υποστηριχθούν οι φορείς παροχής υπηρεσιών στο πλαίσιο της αξιολόγησης και της παρακολούθησης πρακτικών, και:

- Θα βοηθήσουν τους επαγγελματίες να αξιολογήσουν τις υπηρεσίες τους.
- Θα βοηθήσουν ώστε να εντοπιστούν τυχόν κενά στην παροχή υπηρεσιών, καθώς και να προσδιοριστεί αν υπάρχει περιθώριο βελτίωσης των υπηρεσιών αυτών.

- Θα δώσουν στους επαγγελματίες την ευκαιρία να ξανασκεφτούν τις υφιστάμενες πρακτικές, να εξετάσουν νέες και να συνεχίσουν να παρακολουθούν τις πρακτικές τους τακτικά.
- Θα συμβάλουν στον διάλογο και την ανταλλαγή ιδεών με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, ώστε να ενισχυθούν οι στρατηγικές ένταξης και ενσωμάτωσης.

Το διαδικτυακό **Δελτίο βαθμολογίας** θα εξασφαλίσει στους τοπικούς φορείς σαφή κριτήρια για τον προσδιορισμό ορθών πρακτικών και θα αποτελέσει ένα εύκολα προσβάσιμο εργαλείο για την ταχεία αξιολόγηση των πρακτικών ένταξης και ενσωμάτωσης με την εφαρμογή ενός συστήματος βαθμολόγησης.

ΣΕ ΠΟΙΟΥΣ ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ Η ΠΑΡΟΥΣΑ ΔΕΣΜΗ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ;

Η Δέσμη εργαλείων σχεδιάστηκε για:

- **Δημόσιες αρχές και υπηρεσίες σε εθνικό και τοπικό επίπεδο,**
- **Οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων οργανώσεων με επικεφαλής πρόσφυγες,**
- **Οργανισμούς που βασίζονται στην πίστη,**
- **Εκπαιδευτικά ιδρύματα,**
- **Επιχειρηματικούς παράγοντες.**

Σκοπός της Δέσμης εργαλείων είναι να συνδεθούν και να συζητηθούν με ολοκληρωμένο τρόπο οι προκλήσεις που σχετίζονται με την ενσωμάτωση, και να ενισχυθούν οι κοινότητες που δραστηριοποιούνται στον τομέα αυτό. Είναι χρήσιμη τόσο για οργανισμούς όσο και για μεμονωμένους επαγγελματίες που παρέχουν υπηρεσίες σε πρόσφυγες, οι οποίοι θα πρέπει να είναι σε θέση να αναλάβουν τις σχετικές δεσμεύσεις και να χρησιμοποιήσουν τη Δέσμη εργαλείων προκειμένου να αξιολογήσουν και να βελτιώσουν την οργανωτική τους κουλτούρα και δομή.

ΣΕ ΤΙ ΧΡΗΣΙΜΕΥΕΙ Η ΔΕΣΜΗ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ;

- **Αυτοαξιολόγηση:** οι ενδιαφερόμενοι που δραστηριοποιούνται στον τομέα της ενσωμάτωσης των προσφύγων μπορούν να χρησιμοποιήσουν αυτή τη Δέσμη εργαλείων ώστε να **αναλύσουν καλύτερα τις πρακτικές τους** και στη συνέχεια να επικοινωνούν πιο αποτελεσματικά και να αξιολογούν καλύτερα τα κύρια αποτελέσματα σε εσωτερικό (εντός της ομάδας) και εξωτερικό επίπεδο (με τους εταίρους τους και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των ίδιων των προσφύγων).

Είναι χρήσιμο να αξιοποιούν αυτή τη Δέσμη εργαλείων **για όλες τις σχετικές υπηρεσίες που παρέχουν και τις πρακτικές** που εφαρμόζουν (δηλαδή ως φορείς παροχής υπηρεσιών) ή για τις υπηρεσίες και τις πρακτικές που χρηματοδοτούν (ως φορείς χρηματοδότησης/υπεργολάβοι). Για τον σκοπό αυτό, στη Δέσμη εργαλείων περιλαμβάνεται ένας φιλικός προς τον χρήστη οδηγός –το Εγχειρίδιο– που εξηγεί καθένα από αυτά τα βήματα και δίνει παραδείγματα για τη χρήση και τον αντίκτυπο αυτής της προσέγγισης.

- **Στοχασμός και αυτοβελτίωση:** Όταν χρησιμοποιούν αυτή τη Δέσμη εργαλείων, οι κατά τόπους ενδιαφερόμενοι μπορούν να δουν τις πρακτικές τους με νέα ματιά, ώστε να προσδιορίσουν τι λειτουργεί σωστά και τι μπορεί να βελτιωθεί ως προς τις υπηρεσίες που παρέχουν σε πρόσφυγες.

Μπορούν επίσης να σχεδιάσουν **νέες δραστηριότητες και να καταρτίσουν προτάσεις για έργα** με την προοπτική μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης ως προς την ένταξη και την ενσωμάτωση στους τομείς που συνδέονται με τον οργανισμό τους. Με αυτόν τον σκοπό, στην παρούσα Δέσμη εργαλείων παρέχονται παραδείγματα **ορθών πρακτικών** που θα μπορούσαν να αποτελέσουν έμπνευση για μελλοντικές εργασίες και έργα των φορέων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της ένταξης και της ενσωμάτωσης προσφύγων, καθώς και **σύνδεσμοι** για πρόσθετους πόρους, με στόχο την πρόσβαση σε περισσότερες πληροφορίες για τα θέματα και τις πρακτικές που αναλύονται.

5. ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΒΑΣΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΓΙΑ ΜΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ;

Η ενσωμάτωση των προσφύγων είναι μια αμφίδρομη διαδικασία με δυναμικό χαρακτήρα, η οποία συνδέεται με τις ανάγκες και τις ικανότητες κάθε ατόμου και κάθε τοπικής κοινότητας.² Απαιτεί προσπάθεια τόσο από την κοινωνία υποδοχής και τα δημόσια και ιδιωτικά ιδρύματα, ώστε να καλωσορίσουν τους πρόσφυγες και να καλύψουν τις ανάγκες τους, καθώς και από τους ίδιους τους πρόσφυγες, ώστε να προσαρμοστούν στο νέο περιβάλλον χωρίς να απαρνηθούν την πολιτιστική τους ταυτότητα. Όταν οι πρόσφυγες αισθάνονται ασφαλείς και ευπρόσδεκτοι, και έχουν αυτοπεποίθηση, είναι σε θέση να επενδύσουν στη νέα χώρα διαμονής τους και να συνεισφέρουν σημαντικά στην κοινωνία. Η επαρκής υποστήριξη, η παροχή κινήτρων, η εξοικείωση με την τοπική κουλτούρα και η αποδοχή του νέου κοινωνικού περιβάλλοντος μπορούν να αποφέρουν σημαντικά και αμοιβαία οφέλη.

² UNHCR Executive Committee, Conclusion on Local Integration No. 104: <https://www.unhcr.org/excom/exconc/4357a91b2/conclusion-local-integration.html>

Στο πλαίσιο ενός επιτυχημένου και ολοκληρωμένου μοντέλου ενσωμάτωσης, έξι βασικές πτυχές είναι απαραίτητες για να επιτύχουν τον σκοπό τους οι υπηρεσίες που παρέχονται σε πρόσφυγες:

1. ΝΑ ΥΠΑΡΧΕΙ ΣΑΦΗΝΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΟΥ ΧΡΕΙΑΖΟΝΤΑΙ ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

Να αξιολογούνται συνεχώς οι ανάγκες, να υπάρχει επίγνωση σχετικά με τα εμπόδια για την πρόσβαση και να προσαρμόζονται οι υπηρεσίες βάσει ανατροφοδότησης και τακτικής αξιολόγησης.

2. ΝΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΖΕΤΑΙ ΟΤΙ Η ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΕΤΑΙ ΚΑΛΥΠΤΕΙ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΟΛΩΝ

Να διασφαλιστεί ότι οι διάφορες ομάδες απολαμβάνουν υποστήριξη προσαρμοσμένη στις ανάγκες τους και έχουν ίση πρόσβαση στις υπηρεσίες που προσφέρονται.

3. ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΟΥΝ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ

Υιοθέτηση μακροπρόθεσμης προοπτικής ένταξης πέραν της φάσης υποδοχής και αρχικής ενσωμάτωσης.

4. ΝΑ ΕΞΑΣΦΑΛΙΖΕΤΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

Να εξασφαλίζεται η συμμετοχή των προσφύγων στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση, να λαμβάνεται υπόψη η ανατροφοδότησή τους και να διασφαλίζεται η συνεχής ενημέρωσή τους.

5. ΝΑ ΕΞΑΣΦΑΛΙΖΕΤΑΙ Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΝΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΕΤΑΙ Ο ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ

Κινητοποίηση των πόρων της κοινωνίας υποδοχής και ενίσχυση της εμπιστοσύνης και της θετικής ταυτοποίησης.

6. ΝΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΕΝΤΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΓΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ

Σύνδεση και συντονισμός με άλλους φορείς παροχής υπηρεσιών, και συμπλήρωση των κενών στο σύστημα.

5.1. ΝΑ ΥΠΑΡΧΕΙ ΣΑΦΗΝΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΟΥ ΧΡΕΙΑΖΟΝΤΑΙ ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

Να αξιολογούνται συνεχώς οι ανάγκες, να υπάρχει επίγνωση σχετικά με τα εμπόδια για την πρόσβαση και να προσαρμόζονται οι υπηρεσίες βάσει τακτικής αξιολόγησης

Η εστίαση στις δεξιότητες, τις ικανότητες και τις ανάγκες των προσφύγων είναι ζωτικής σημασίας για την αποτελεσματική ενίσχυση της ενσωμάτωσής τους στην κοινωνία. Αυτό απαιτείται από τα πρώτα στάδια της σύλληψης και του σχεδιασμού όλων των λειτουργιών και των υπηρεσιών έως την τελική τους εφαρμογή και αξιολόγηση. Οι υπηρεσίες ενσωμάτωσης θα πρέπει να στοχεύουν στην ενίσχυση των προσφύγων εξοπλίζοντας και προετοιμάζοντάς τους κατάλληλα για τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν, καθώς και να αποφεύγουν επικίνδυνες συμπεριφορές που προκύπτουν ως αποτέλεσμα στρεσογόνων καταστάσεων, και να αξιοποιούν τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται για βιώσιμες λύσεις.

Οι φορείς παροχής υπηρεσιών και οι τοπικές αρχές πρέπει να προσεγγίζουν τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την περαιτέρω ανάπτυξη των μέτρων στήριξης με τρόπο ολοκληρωμένο, και να προωθούν την ικανότητα των προσφύγων να συμμετέχουν επιτυχώς και να ολοκληρώνουν τα προγράμματα, και να απολαμβάνουν αποτελεσματικά τις παρεχόμενες υπηρεσίες. Απώτερος σκοπός τους είναι να ενδυναμώνουν τους πρόσφυγες ώστε αυτοί να μπορέσουν να καταστούν ενεργό μέρος του κοινωνικού περιβάλλοντος και να έχουν πρόσβαση σε οικονομικούς και κοινωνικούς πόρους χωρίς να απαιτείται εξωτερική βοήθεια.

ΟΦΕΛΗ ΠΟΥ ΠΡΟΚΥΠΤΟΥΝ ΟΤΑΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΣΑΦΗΝΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

- Προώθηση της ικανότητας των προσφύγων να καλύπτουν ως ανεξάρτητα άτομα τις βασικές τους ανάγκες σε κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο με βιώσιμο τρόπο και με αξιοπρέπεια.
- Πιο ακριβής κατανόηση των αναγκών, των ικανοτήτων, των προκλήσεων και των ευκαιριών που σχετίζονται με την ενσωμάτωση των προσφύγων.
- Υπηρεσίες και στρατηγικές προσαρμοσμένες κατάλληλα στις ειδικές ανάγκες των προσφύγων.
- Προώθηση της ικανότητας των προσφύγων να αποτρέπουν τις προκλήσεις, να τις αντιμετωπίζουν και να ανακάμπτουν από αυτές.
- Περιορισμός της ευαλωτότητας των προσφύγων και της εξάρτησής τους από ανθρωπιστική και εξωτερική βοήθεια.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΟΡΘΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Συνεχής αξιολόγηση των αναγκών: Βασικές υπηρεσίες για τακτική και ολοκληρωμένη αξιολόγηση των αναγκών και των κενών, τακτική επανεξέταση και προσαρμογή των μέτρων υπό το πρίσμα των μεταβαλλόμενων συνθηκών.

Αξιολόγηση των αναγκών βάσει πολλαπλών πόρων: Αξιολόγηση των αναγκών των προσφύγων με βάση όλα τα σχετικά διαθέσιμα δεδομένα και πολλαπλές πηγές πληροφοριών.

Υπηρεσίες χωρίς εμπόδια: Ανάπτυξη υπηρεσιών χωρίς γλωσσικά εμπόδια και δυσβάσταχτες απαιτήσεις σε διοικητικό επίπεδο.

Στοχευμένη και εύκολα προσβάσιμη πληροφόρηση: Εξασφάλιση ομαλής πρόσβασης στις υπηρεσίες σας και παροχή σαφούς πληροφόρησης σχετικά με τον τρόπο λήψης υποστήριξης.

Εξατομικευμένη υποστήριξη για μακροπρόθεσμη ένταξη: Παροχή στοχευμένων υπηρεσιών ενσωμάτωσης που διασφαλίζουν τακτική πρόσβαση στην εκπαίδευση, την αγορά εργασίας, τη στέγαση, τον τοπικό τρόπο ζωής και τις κοινότητες.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΓΙΑ ΝΑ ΥΠΑΡΧΕΙ ΣΑΦΗΝΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Ο παρακάτω κατάλογος ελέγχου παρέχει μια λεπτομερή διαδικασία βήμα προς βήμα, με στόχο να βοηθήσει τους οργανισμούς να προγραμματίσουν και να προσδιορίσουν όλες τις διεργασίες που απαιτούνται προκειμένου να επιτευχθεί σαφήνεια σχετικά με την υποστήριξη που χρειάζονται οι πρόσφυγες.

Προκειμένου να σχεδιάσετε τις στρατηγικές σας και τις υπηρεσίες που θα παρέχετε με στόχο την ενσωμάτωση, **αναλύστε όλες τις σχετικές διαθέσιμες πληροφορίες** σχετικά με τη συγκεκριμένη κατάσταση των προσφύγων, μεταξύ άλλων με συζητήσεις με τους πρόσφυγες (ανατρέξτε στον βασικό τομέα 4 για περισσότερες λεπτομέρειες), και αξιολογήστε τις τάσεις στα αποτελέσματα ενσωμάτωσης για τους πρόσφυγες.

Εντοπίστε τις ανάγκες που υφίστανται σχετικά με την ενσωμάτωση, καθώς και τυχόν νέες προκλήσεις που σχετίζονται με την υλοποίηση των υπηρεσιών που θα παρέχετε. Για παράδειγμα, από την πανδημία COVID-19 προέκυψαν νέες δύσκολες καταστάσεις τόσο για τους συνήθεις φορείς παροχής υπηρεσιών όσο και για τους πρόσφυγες (π.χ. προβλήματα στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση σχετικά με την ενσωμάτωση, λόγω έλλειψης δεξιοτήτων στην τεχνολογία πληροφοριών).

Προσαρμογή υπηρεσιών, σχεδίων και στρατηγικών ως απάντηση στον εντοπισμό νέων αναγκών και προκλήσεων σχετικά με την ενσωμάτωση. Ζητήστε τη συμβολή των προσφύγων και προωθήστε ένα κλίμα ανοιχτής επικοινωνίας και καλών σχέσεων, ώστε να είστε σε θέση να αξιολογήσετε τις νέες, και συχνά μη προφανείς, ανάγκες σχετικά με την ενσωμάτωση (ανατρέξτε στον βασικό τομέα 4.4 για περισσότερες λεπτομέρειες).

Αναζητήστε τα αίτια των προβλημάτων ενσωμάτωσης και φροντίστε να αρθούν οι διακρίσεις και τα εμπόδια, για μεγαλύτερη λειτουργικότητα στο μέλλον. Τα προβλήματα ενδέχεται να οφείλονται σε πρακτικές της τοπικής κοινότητας, θεσμική μεροληψία ή διαρθρωτικά εμπόδια.

Σκεφτείτε πώς θα μπορούσατε να υποστηρίξετε τους πρόσφυγες ώστε να αξιοποιήσουν τις ικανότητές τους για να ανταποκριθούν στις ανάγκες τους για ενσωμάτωση και να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες για κοινωνικοοικονομική ένταξη. Οι πρόσφυγες και οι κοινότητές τους διαθέτουν δεξιότητες και ικανότητες προς αξιοποίηση. Η κατανόηση των ικανοτήτων τους θα βοηθήσει ώστε να προσδιοριστεί ο βέλτιστος τρόπος αξιοποίησης και ενίσχυσής τους.

Εξασφαλίστε τη δυνατότητα υποβολής καταγγελιών και παροχής σχολίων ανατροφοδότησης σχετικά με τις δραστηριότητές σας, δημιουργώντας ανεξάρτητους μηχανισμούς ανατροφοδότησης (π.χ. ανώνυμη ανατροφοδότηση εγγράφως μέσω εύκολα προσβάσιμων κυττών σε σημεία διανομής, γραφεία, κέντρα υγείας, σχολεία κ.λπ.).

Να είστε ενήμεροι για **το κατά πόσον οι υπηρεσίες σας είναι προσβάσιμες**, καθώς και για τα πιθανά **εμπόδια** που ενδέχεται να αντιμετωπίσουν οι πρόσφυγες που επιθυμούν πρόσβαση σε αυτές.

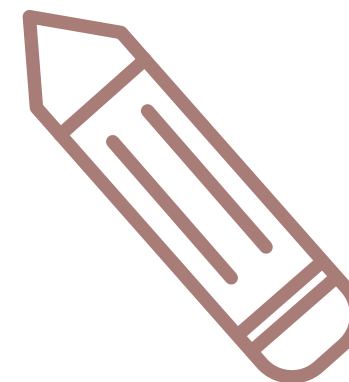
Να μεριμνάτε σχετικά με τη θρησκευτική πολυμορφία και να φροντίζετε για την αντιμετώπιση γλωσσικών και πολιτιστικών εμποδίων που θα μπορούσαν να παρεμποδίσουν την πρόσβαση στις υπηρεσίες σας. Για παράδειγμα, παρέχετε υλικό σε διαφορετικές γλώσσες και διαφορετική μορφή, ή υπηρεσίες διερμηνείας, στο πλαίσιο της υποστήριξης υπηρεσιών παροχής συμβουλών και καθοδήγησης.

Καταργήστε τυχόν επαχθείς απαιτήσεις για προσκόμιση εγγράφων ως προϋπόθεση για πρόσβαση στις υπηρεσίες σας, όταν τέτοιες απαιτήσεις απορρέουν από κανόνες και προϋποθέσεις στις οποίες οι νεοεισερχόμενοι δεν μπορούν να ανταποκριθούν.

Οικοδομήστε «γέφυρες» και κοινοποιήστε πληροφορίες τακτικά, ώστε οι πρόσφυγες να μην στερούνται τις απαραίτητες γνώσεις σχετικά με την υπηρεσία σας με αποτέλεσμα να νιώθουν μόνοι.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΟΡΘΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ ΕΝΤΑΞΗ

Στη Φινλανδία διοργανώνονται για νεοεισερχόμενους σε έναν δήμο υποδοχής συναντήσεις «μετάβασης» από ειδικές υπηρεσίες σε συνήθεις υπηρεσίες. Αυτό σημαίνει ότι, μετά από ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα (3 έτη) κατά το οποίο παρέχεται στους πρόσφυγες υποστήριξη από ειδικές υπηρεσίες, πραγματοποιείται συνάντηση «μετάβασης» στο πλαίσιο της οποίας βασικές πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση των προσφύγων (π.χ. ύπαρξη ειδικών αναγκών κ.λπ.) κοινοποιούνται στις αρμόδιες αρχές ώστε να μην χρειαστεί να τις συλλέξουν ή να τις συγκεντρώσουν εκ νέου σε αυτή τη φάση. Στόχος είναι να αποφευχθεί η συνέχιση της παροχής «ειδικών υπηρεσιών» μετά από μια αρχική περίοδο εντατικής ή εξειδικευμένης εργασίας. Το σκεπτικό αυτής της πρακτικής είναι να προετοιμαστούν και να υποστηριχθούν οι πρόσφυγες για να ενταχθούν στον δήμο ως κανονικοί κάτοικοι όπως άλλοι Φινλανδοί πολίτες, μέσω της δημιουργίας ενός ασφαλούς περιβάλλοντος και μιας κοινότητας που τους ενσωματώνει ώστε να έχουν μια φυσιολογική ζωή.

Στην Πολωνία, τα Κέντρα Οικογενειακής Βοήθειας στην πόλη Λούμπλιν είναι ένα από τα πιο επιτυχημένα ιδρύματα της τοπικής αυτοδιοίκησης για την ενσωμάτωση των προσφύγων, και η λειτουργία του στηρίζεται τακτικά σε κονδύλια της ΕΕ. Οι πρόσφυγες μπορούν να νοικιάσουν τρία διαμερίσματα που ανήκουν στον δήμο, στο πλαίσιο ενός προγράμματος προσφοράς στέγης το οποίο διαχειρίζεται το Δημοτικό Κέντρο Οικογενειακής Υποστήριξης της Λούμπλιν, για συνολικό διάστημα 24 μηνών. Η

προσφορά στέγης μπορεί να βοηθήσει τους αλλοδαπούς που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα δύσκολες καταστάσεις και να τους προετοιμάσει να οικοδομήσουν ζωή τους σε ανεξάρτητη βάση στην τοπική κοινότητα.

Στην Τουρκία, ο Μητροπολιτικός Δήμος της Κωνσταντινούπολης (ΜΔΚ) ακολουθεί μια προσέγγιση παροχής υπηρεσιών στο πλαίσιο της οποίας η ένταξη των προσφύγων διευρύνεται σε διάφορες υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων, ενδεικτικά, των κοινωνικών υπηρεσιών, καθώς και υπηρεσιών που σχετίζονται με τη διαβίωση, την ενδυνάμωση και τη συμμετοχή. Το Κέντρο Ενδυνάμωσης Γυναίκων, οι κατοικίες σε γειτονιές και τα κέντρα ημερήσιας φροντίδας Yuvamiz Istanbul (Η Κωνσταντινούπολη είναι το σπίτι μας) παρέχουν υπηρεσίες σε μέλη της κοινότητας των προσφύγων και της κοινότητας υποδοχής. Όμοια, οι πρόσφυγες μπορούν να απολαμβάνουν τα οφέλη που προσφέρουν τα κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης και τα γραφεία απασχόλησης του ΜΔΚ. Η UNHCR υποστήριξε περαιτέρω τα ISMEK (προγράμματα μαθημάτων στις τέχνες και την επαγγελματική κατάρτιση, του Μητροπολιτικού Δήμου της Κωνσταντινούπολης) με στόχο την ψηφιοποίηση των μαθημάτων στο πλαίσιο των μέτρων για την πανδημία. Το κέντρο επαγγελματικής κατάρτισης ISMEK απευθύνεται στους πρόσφυγες μέσω διάφορων, μη διαδικτυακών, εκπαιδευτικών ενοτήτων στα αραβικά, μεταξύ άλλων τα τουρκικά για αλλοδαπούς, καθώς και ενότητες για τις τεχνολογίες πληροφοριών και την κοινωνική συνοχή. Επίσης, υπό την αιγίδα του Δημοτικού Συμβουλίου της Κωνσταντινούπολης, μια πλατφόρμα συμμετοχής πολιτών την οποία διαχειρίζεται το ΜΔΚ συγκροτεί μια ομάδα εργασίας ώστε οι πρόσφυγες να είναι σε θέση να κοινοποιούν τις προτάσεις τους και να παρέχουν ανατροφοδότηση στο ΜΔΚ.

ΣΥΝΕΧΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ

Στη Βουλγαρία, η [Humans in the Loop \(HITL\)](#) είναι μια βραβευμένη κοινωνική επιχείρηση που ιδρύθηκε το 2017 με το όραμα να ενισχυθούν κοινότητες που επλήγησαν από συγκρούσεις, μέσω κατάρτισης και θέσεων εργασίας στον κλάδο της πληροφορικής. Η HITL δραστηριοποιείται στον τομέα της αξιολόγησης των αναγκών και των συνθηκών διαβίωσης των δικαιούχων. Η HITL εντοπίζει τις πιθανές ανάγκες και τις προκλήσεις μέσω συνεχούς αξιολόγησης η οποία πραγματοποιείται κάθε τρίμηνο. Για παράδειγμα, η HITL πραγματοποιεί έρευνες για τις συνθήκες εργασίας, τις προσωπικές διαδρομές και την εμπειρία των δικαιούχων κατά τη διάρκεια των προγραμμάτων κατάρτισης/αναβάθμισης των δεξιοτήτων τους, καθώς και κατά τη διάρκεια των προγραμμάτων απασχόλησης. Η HITL χρησιμοποιεί έρευνες και απλά ερωτηματολόγια που συμβάλλουν στην ανάλυση της ανατροφοδότησης και την εφαρμογή αλλαγών σύμφωνα με τις νέες ανάγκες και τα πιθανά εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι δικαιούχοι στην εργασία ή την κατάρτιση. Οι έρευνες αυτές περιλαμβάνουν επίσης πρόσθετη ενότητα ανατροφοδότησης, στο πλαίσιο της οποίας οι δικαιούχοι μπορούν να καταγγέλλουν τυχόν προσωπικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν, χωρίς να

αποκαλύπτεται απαραίτητα η ταυτότητά τους. Αυτές οι έρευνες αναλύονται αργότερα και αναφέρονται από το τμήμα Κοινωνικού Αντίκτυπου, που συζητά με το αρμόδιο πρόσωπο ή τμήμα όλα τα ζητήματα που προκύπτουν σχετικά με τους δικαιούχους.

Στην Ελλάδα, η Αναπτυξιακή Καρδίτσας (ΑΝΚΑ) υλοποιεί προγράμματα και έργα στις αγροτικές και αστικές περιοχές της περιφέρειας Καρδίτσας. Για τον σκοπό αυτό, λαμβάνει σοβαρά υπόψη την ανατροφοδότηση των προσφύγων. Για παράδειγμα, η ΑΝΚΑ συγκρότησε ομάδες εστίασης με εκπροσώπους από τις κοινότητες των προσφύγων που ζουν στην πόλη της Καρδίτσας. Οι ομάδες εστίασης έχουν ως στόχο να συλλέγεται ανατροφοδότηση σχετικά με τις δραστηριότητες και το έργο της ΑΝΚΑ, να εξασφαλίζεται η συμμετοχή των κοινοτήτων των προσφύγων και των μεταναστών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, και να λαμβάνονται υπόψη οι απόψεις τους.

Στην Πολωνία, η μικρή οργάνωση For the Earth συμμετέχει στην ενσωμάτωση των προσφύγων σε ένα από τα κέντρα προσφύγων στην Πολωνία. Για όλες τις ενέργειες της οργάνωσης υπάρχει διαβούλευση με τους πρόσφυγες, και διεξάγονται δραστηριότητες σε ανταπόκριση στα αιτήματα των προσφύγων [για παράδειγμα, συναντήσεις με διαιτολόγο, μαθήματα οδήγησης ποδηλάτου, συγκέντρωση χρημάτων για αγορά γυαλιών ή υπολογιστών για παιδιά (που χρειάζονται για το σχολείο κατά τη διάρκεια της πανδημίας της Covid-19)].

ΣΤΟΧΕΥΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΥΚΟΛΑ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Στη Βουλγαρία, η Sofia Development Association (SDA) είναι ένα δημοτικό ίδρυμα που δημιούργησε, τον Σεπτέμβριο του 2021, το πρώτο Γραφείο Πληροφόρησης και Υπηρεσιών στη Σόφια για υπηκόους τρίτων χωρών. Πρόκειται για έναν χώρο στο κέντρο της Σόφιας, ο οποίος αποσκοπεί στην άμεση παροχή πληροφοριών και υπηρεσιών ενσωμάτωσης σε μετανάστες και πρόσφυγες που ζουν στη Σόφια. Το Γραφείο είναι κοινή πρωτοβουλία της SDA, του Δήμου Σόφιας, της Έπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες, του Ερυθρού Σταυρού της Βουλγαρίας και 13 ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται στον τομέα της ενσωμάτωσης προσφύγων και μεταναστών. Ένας από τους στόχους του Γραφείου είναι η εξασφάλιση ίσης και εύκολης πρόσβασης όλων των διαφορετικών ομάδων στις προσφερόμενες υπηρεσίες, και η υποστήριξή τους σε τοπικό επίπεδο. Όλοι οι εταίροι παρέχουν σε πρόσφυγες και μετανάστες φυλλάδια σε γλώσσες όπως αγγλικά, αραβικά, φαρσί, παστό, κ.λπ., τα οποία είναι γραμμένα με απλό και εύληπτο τρόπο. Επιπλέον, θα υπάρχει διαθέσιμος ιστότοπος όπου θα δημοσιοποιηθούν οι υπηρεσίες του Γραφείου. Επίσης, σχετικές πληροφορίες θα δημοσιεύονται τακτικά στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Το Γραφείο λειτουργεί στο πλαίσιο προγράμματος της ΕΕ, και η SDA έχει υπογράψει πρόσθετη τετραετή συμφωνία εταιρικής σχέσης με τον Δήμο Σόφιας, προκειμένου να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα του έργου πέρα από την περίοδο που καλύπτεται από την τρέχουσα χρηματοδότηση.

Στην Πολωνία, χάρη στην ειδική γραμμή ενημέρωσης (Crisis Infoline) για μετανάστες, οι μετανάστες μπορούν να λαμβάνουν γρήγορα πληροφορίες μέσω τηλεφώνου ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σχετικά με τον τρόπο πρόσβασης σε υπηρεσίες βοήθειας στο Γκντανσκ. Οι πληροφορίες διατίθενται σε διάφορες γλώσσες. Η γραμμή βοήθειας ξεκίνησε ως ανταπόκριση σε έρευνα σχετικά με τις αλλαγές που βίωσαν οι μετανάστες στην καθημερινότητά τους λόγω της πανδημίας Covid-19.

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΧΩΡΙΣ ΕΜΠΟΔΙΑ

Στη Φινλανδία, οι δημοτικές αρχές της πόλης Hämeenlinna παρέχουν στον ιστότοπο MyIntegration.fi πληροφορίες σχετικά με τις πρακτικές, τις πολιτικές και τις υπηρεσίες για τους μετανάστες που ζουν στην πόλη και στη Φινλανδία γενικότερα. Οι πληροφορίες διατίθενται στον ιστότοπο στη φινλανδική, την αγγλική, την αραβική, τη σομαλική και τη ρωσική γλώσσα. Το περιεχόμενο είναι επίσης διαθέσιμο σε αρχείο ήχου, και οι χρήστες μπορούν να το ακούσουν στα φινλανδικά, τα αγγλικά, τα αραβικά και τα ρωσικά μέσω ReadSpeaker. Το περιεχόμενο του ιστότοπου δημιουργείται από τους ίδιους τους μετανάστες, οι οποίοι είναι σε θέση να προβλέπουν καλύτερα τις ανάγκες των διάφορων ομάδων και να ανταποκρίνονται σε αυτές. Επιτρέπει επίσης στους αναγνώστες να παρέχουν ανατροφοδότηση σε διαφορετικές γλώσσες. Μέσω του ιστολογίου του ιστότοπου, δίνεται επίσης η δυνατότητα ανάγνωσης του υλικού που δημιουργείται από εθελοντές και μετανάστες οι οποίοι επιθυμούν να μοιραστούν με άλλους τις εμπειρίες τους σχετικά με την ενσωμάτωση. Οι διαχειριστές του ιστότοπου βρίσκονται συνεχώς σε επαφή με τις τοπικές αρχές και υπηρεσίες, προκειμένου να επικαιροποιούν τακτικά το περιεχόμενο.

ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ: ΧΡΗΣΙΜΟ ΥΛΙΚΟ, ΥΛΙΚΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

OECD, Working Together for Local Integration of Migrants and Refugees, (2018), OECD Publishing, Paris.

Στην έκθεση αυτή περιγράφεται τι απαιτείται για τη διαμόρφωση μιας προσέγγισης που βασίζεται στην ενσωμάτωση, μέσω συντονισμένων προσπαθειών σε όλα τα επίπεδα του κράτους, καθώς και μεταξύ κρατικών και μη κρατικών φορέων. Πρόκειται για έναν κατάλογο ελέγχου 12 σημείων, μια Δέσμη εργαλείων την οποία μπορεί να χρησιμοποιήσει οποιαδήποτε πόλη ή περιοχή (της Ευρώπης, του ΟΟΣΑ ή οπουδήποτε αλλού) στο πλαίσιο εργασίας σε διάφορα επίπεδα του κράτους και με άλλους φορείς, στην προσπάθεια προώθησης πιο αποτελεσματικής ενσωμάτωσης των μεταναστών.

PandPAS, 'Pre and post – Arrival schemes To facilitate inclusion and prevent xenophobia and radicalisation, Welcome! Collection of good practices already existing for refugees' welcoming and first inclusion, 2018.

Η έκθεση αυτή περιλαμβάνει μια συλλογή ορθών πρακτικών για την ενσωμάτωση προσφύγων στο πλαίσιο του προγράμματος

PandPAS (προγράμματα προ και κατόπιν άφιξης για τη διευκόλυνση της ένταξης και της πρόληψης της ξενοφοβίας και της ριζοσπαστικοποίησης).

Piłat A. & Potkańska D., Local responses to the refugee crisis in Poland. Reception and integration, NIEM analyses, Institute of Public Affairs and Migration Policy Group, Warsaw/Brussels, 2017.

Στη δημοσίευση αυτή προσδιορίζονται και αναλύονται τρέχουσες πολιτικές ενσωμάτωσης για τους αιτούντες άσυλο και τους πρόσφυγες στην Πολωνία από τοπική σκοπιά, και περιγράφονται οι πολιτικές υποδοχής, οι πολιτικές πριν από την ενσωμάτωση και κατά τη διάρκεια αυτής, καθώς και τα προγράμματα και οι δραστηριότητες που υλοποιούνται από δημόσιους και μη κρατικούς φορείς.

UNHCR, Operational guidance on accountability to affected people (AAP), 2020.

Αυτή η έκθεση της UNHCR παρέχει καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής της αρχής της λογοδοσίας προς τους παθόντες (AAP), η οποία περιγράφεται ως «δέσμευση για τη σκόπιμη και συστηματική αξιοποίηση των εκπνερασμένων αναγκών, ανησυχιών, ικανοτήτων και απόψεων των προσώπων που emπίπτουν στην αρμοδιότητα της Ύπατης Αρμοστείας αναφορικά με την ποικιλομορφία τους, καθώς και τον τρόπο ανάληψης ευθύνης σχετικά με τις οργανωτικές αποφάσεις μας και τις ενέργειες του προσωπικού μας, στο πλαίσιο όλων των παρεμβάσεων και προγραμμάτων για προστασία, βοήθεια και παροχή λύσεων».

UNHCR, The UNHCR Toolkit for Participatory Assessment in Operations, 2006.

Σε αυτή τη Δέσμη εργαλείων της UNHCR περιγράφεται μια σειρά μέτρων που πρέπει να εφαρμοστούν για τη διεξαγωγή αξιολόγησης από κοινού με τους πρόσφυγες ή άλλα πρόσωπα που emπίπτουν στην αρμοδιότητα της Ύπατης Αρμοστείας. Η συμμετοχική αξιολόγηση περιγράφεται ως «διαδικασία δημιουργίας σχέσεων συνεργασίας με γυναίκες και άντρες πρόσφυγες κάθε ηλικίας και από κάθε υπόβαθρο, προωθώντας τη συμμετοχή τους σε σημαντικό βαθμό μέσω σαφώς διαρθρωμένου διαλόγου».

5.2 ΝΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΖΕΤΑΙ ΟΤΙ Η ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΕΤΑΙ ΚΑΛΥΠΤΕΙ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΟΛΩΝ

Να διασφαλιστεί ότι οι διάφορες ομάδες απολαμβάνουν το ίδιο επίπεδο υποστήριξης η οποία είναι προσαρμοσμένη στις ανάγκες τους και έχουν ίση πρόσβαση στις υπηρεσίες που προσφέρονται

Η ισότιμη πρόσβαση διαφορετικών και ευάλωτων ομάδων σε υποστήριξη είναι κρίσιμα σημασίας σε όλα τα στάδια της παροχής υπηρεσιών. Οι εν λόγω ευάλωτες και διαφορετικές ομάδες μπορεί να περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, πρόσφυγες και μετανάστες, εσωτερικά εκτοπισμένους και ανιθαγενείς, ασυνόδευτα και αποχωρισμένα παιδιά, θύματα εμπορίας ανθρώπων, άτομα με αναπηρία, ΛΟΑΤΚΙ+, ηλικιωμένους, άστεγους, γυναίκες σε κίνδυνο, άτομα με ψυχικές και σωματικές παθήσεις, άτομα που ζουν σε αγροτικές περιοχές και μειονοτικές ομάδες. Οι διαρθρωτικές ανισότητες και οι (διατομεακές) διακρίσεις σε συνδυασμό με άλλες επιμέρους συνθήκες μπορεί, στην πράξη, να υπονομεύσουν τη δυνατότητά τους να έχουν πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες και βοήθεια.

Προκειμένου οι υπηρεσίες να επεκταθούν και να καταστούν εύκολα προσβάσιμες, και να αντιμετωπιστούν οι ειδικές ανάγκες ποικιλόμορφων ομάδων, απαιτούνται πρόσθετοι πόροι και στοχευμένη βοήθεια. Για τον σκοπό αυτό, οι φορείς ένταξης και ενσωμάτωσης θα πρέπει να στοχεύουν στην παροχή πρόσθετων πόρων και εμπειρογνωσίας για τη δημιουργία μηχανισμών αναγνώρισης, ελέγχου και παραπομπής ατόμων τα οποία έχουν ειδικές ανάγκες, ώστε να διασφαλίζεται η πρόσβασή τους σε κατάλληλες διαδικασίες.

ΤΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΝΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΖΕΤΑΙ ΟΤΙ Η ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΛΥΠΤΕΙ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

- Ενσωμάτωση ευάλωτων ατόμων σε διάφορα πεδία, και διεύρυνση της προσβασιμότητας των υπηρεσιών ενσωμάτωσης.
- Οι πρόσφυγες με μεγαλύτερο κίνδυνο αποκλεισμού έχουν καλύτερη πρόσβαση στην αγορά εργασίας, στα προγράμματα ενσωμάτωσης, στην αξιολόγηση δεξιοτήτων και στην κοινωνική ζωή στην κοινότητα υποδοχής.
- Καλύτερη προσαρμογή των υπηρεσιών στις ειδικές ανάγκες των ευάλωτων ατόμων.
- Κατάρτιση στρατηγικής και ομάδας ανταπόκρισης με πολλά ενδιαφερόμενα μέρη.
- Υπέρβαση των διαρθρωτικών εμποδίων, των διακρίσεων και των στερεοτύπων έναντι διάφορων ομάδων προσφύγων.
- Αποφυγή του κοινωνικού αποκλεισμού και της περιθωριοποίησης των προσφύγων.
- Ανάκτηση, από πλευράς προσφύγων, του αισθήματος αυτοεκτίμησης, αυτοπεποίθησης και ενδυνάμωσης.
- Ενίσχυση δικτύων μεταξύ των ευάλωτων ατόμων, της κοινότητας υποδοχής και των αρμόδιων ιδρυμάτων (π.χ. τοπικές ή εθνικές οργανώσεις για την αναπηρία).

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΟΡΘΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Ασφάλεια και Βοήθεια: Αποτελεσματική και έγκαιρη διαχείριση της τρωτότητας και του κινδύνου πρόκλησης βλάβης, σε ολόκληρη τη διαδικασία της ενσωμάτωσης.

Εξειδικευμένοι επαγγελματίες διάφορων κλάδων: Πρέπει να εξασφαλίζεται ότι εξειδικευμένοι επαγγελματίες από διάφορους κλάδους συνεργάζονται με διαφορετικές ευάλωτες ομάδες προσφύγων.

Προσβασιμότητα: Πρέπει να εξασφαλίζεται ότι όλες οι υπηρεσίες και οι εγκαταστάσεις σας είναι προσβάσιμες χωρίς αποκλεισμούς (σε επίπεδο συμπεριφορικό, ευελιξίας και επικοινωνίας, χωρίς εμπόδια) και ότι τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν εκπαιδευτεί σε θέματα ποικιλομορφίας.

Συνεργατική παροχή υπηρεσιών: Παροχή υπηρεσιών σε συνεργασία με τις τοπικές αρχές, ΜΚΟ, υγειονομικές και κοινωνικές υπηρεσίες, για την υποστήριξη ευάλωτων προσφύγων με την παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΩΣΤΕ ΝΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΖΕΤΑΙ ΟΤΙ Η ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΛΥΠΤΕΙ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΟΛΩΝ

Ο παρακάτω κατάλογος ελέγχου παρέχει μια λεπτομερή διαδικασία βήμα προς βήμα, με στόχο να βοηθήσει τους οργανισμούς να προγραμματίσουν και να προσδιορίσουν όλες τις διεργασίες που απαιτούνται προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η υποστήριξη που παρέχεται καλύπτει τις ανάγκες όλων.

Διαβούλευση με ανθρώπους από διάφορες ομάδες και ενθάρρυνση της συμμετοχής τους στον από κοινού σχεδιασμό των υπηρεσιών σας.

Προσπάθειες να προσδιορίσετε, να εντοπίσετε, να συμβουλευτείτε ευάλωτες ομάδες και να διατηρήσετε επικοινωνία μαζί τους.

Διασφαλίστε ότι κάθε γυναίκα και άνδρας, ανεξαρτήτως ηλικίας, λαμβάνει ακριβείς, εύληπτες και προσβάσιμες πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο πρόσβασης στις υπηρεσίες σας, και σε διαφορετικές μορφές (ραδιόφωνο, από στόμα σε στόμα, ενημερωτικά φυλλάδια σε ευανάγνωστη μορφή, κείμενα με σύμβολα και εικόνες, οπτικοακουστικό υλικό για παιδιά πρόσφυγες με διανοητική αναπηρία κ.λπ.).

Επίτευξη ισορροπημένης και ίσης εκπροσώπησης διάφορων ομάδων κατά τη δημιουργία των υπηρεσιών σας.

Λάβετε υπόψη τις διαφορετικές ανάγκες, ανησυχίες και αξίες όλων των διαφορετικών ομάδων προσφύγων για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των υπηρεσιών σας.

Δημιουργήστε ειδικούς μηχανισμούς, ασφαλείς χώρους και φόρουμ για την προώθηση της ίσης πρόσβασης και της υποστήριξης διάφορων ομάδων. Για παράδειγμα, μπορείτε να δημιουργήσετε ανεπίσημα περιβάλλοντα ώστε να παρέχετε σε γυναίκες και κορίτσια ασφαλή χώρο για να εκφράσουν τα συναισθήματά τους και να λάβουν σωστές συμβουλές, καθώς και να μιλήσουν ελεύθερα για τις εμπειρίες τους, τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν, ακόμα και τραυματικές καταστάσεις που βίωσαν, χωρίς επικρίσεις.

Σχεδιάστε τις υπηρεσίες σας έτσι ώστε να μεγιστοποιήσετε τη χρήση των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων όλων, συμπεριλαμβανομένων των πλέον ευάλωτων κατηγοριών.

Εκπαιδεύστε συνεργάτες, ανθρώπους που εργάζονται στον κλάδο της υγείας και των κοινωνικών υπηρεσιών, ώστε να θέτουν ως προτεραιότητα την ένταξη ευάλωτων ομάδων και την **ενίσχυση της ικανότητας των προσφύγων** να επιδιώκουν την ένταξή τους χωρίς εξωτερική παρέμβαση.

Διασφαλίστε ότι τα προγράμματα εκπαίδευσης και τα εργαστήρια περιλαμβάνουν εκπροσώπους από την τοπική κοινότητα και τα τοπικά δίκτυα, μεταξύ άλλων ομάδες νέων, γυναίκες, οργανώσεις για την αναπηρία, και άλλους οργανισμούς.

Διασφαλίστε ότι οι φορείς παροχής υπηρεσιών και οι δυνητικοί συνεργάτες παρέχουν εξειδικευμένες υπηρεσίες οι οποίες είναι προσβάσιμες από ευάλωτες ομάδες (π.χ. παροχή κατάλληλης στέγασης και βοηθητικού εξοπλισμού που απαιτείται για τη μετακίνηση προσφύγων με αναπηρία).

Διασφαλίστε ότι είναι διαθέσιμες **ευέλικτες υπηρεσίες** κατά τον προγραμματισμό και την υλοποίηση έργων, καθώς πολλοί πρόσφυγες εργάζονται εκτός παραδοσιακού ωραρίου, και φροντίστε για την παροχή εξατομικευμένης και ανεπίσημης υποστήριξης για τους πρόσφυγες (π.χ. φίλοι/μέντορες, πόροι/χώροι εκτός ωραρίου).

Κατά την αξιολόγηση των υπηρεσιών σας, **θέστε συγκεκριμένες ερωτήσεις σχετικά με τις ανάγκες των διαφορετικών ομάδων** και χρησιμοποιήστε τα δεδομένα που συλλέγονται για να πραγματοποιήσετε παρεμβάσεις ώστε να προσαρμόσετε τις υπηρεσίες σας ανάλογα με τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα ευάλωτα άτομα.

Βεβαιωθείτε ότι κάθε γυναίκα και άνδρας, ανεξαρτήτως ηλικίας, έχει την **ευκαιρία να υποβάλει σχόλια** και να κάνει παρατηρήσεις σχετικά με τις παρεχόμενες υπηρεσίες.

Εναισθητοποιήστε και συζητήστε για τις ειδικές ανάγκες των ατόμων που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες όταν συζητάτε αυτά τα ζητήματα με την εθνική και την τοπική αυτοδιοίκηση, τις αρχές επιβολής του νόμου, τους φορείς παροχής υγειονομικής περίθαλψης, άλλους εργαζομένους στον ανθρωπιστικό τομέα, και τα μέσα ενημέρωσης.

Θεσπίστε σχέδια ισότητας, ειδικά για τις δημόσιες υπηρεσίες και τοπικές αρχές, με συγκεκριμένες δέσμες εργαλείων για την πρόληψη των διακρίσεων και την ενίσχυση της ισότητας.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΟΡΘΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΩΣΤΕ ΝΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΖΕΤΑΙ ΟΤΙ Η ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΛΥΠΤΕΙ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΟΛΩΝ

ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ

Στη Βουλγαρία, η MigrantLife.bg είναι μια ηλεκτρονική πλατφόρμα αυτοβοήθειας που αποσκοπεί στην ενδυνάμωση και την υποστήριξη των μεταναστών και των προσφύγων που διαμένουν στη Βουλγαρία, παρέχοντάς τους ολοκληρωμένες και επικαιροποιημένες αξιόπιστες πληροφορίες. Περιλαμβάνει πολυάριθμες κατηγορίες, όπως Νομική βοήθεια, Απασχόληση, Εκπαίδευση, Κοινωνικές παροχές, Γάμος με Βούλγαρο πολίτη, Ιθαγένεια, Εμπορία ανθρώπων, Κράτηση, Υποβοηθούμενος εκούσιος επαναπατρισμός και Επανενσωμάτωση. Επί του παρόντος είναι διαθέσιμη σε επτά γλώσσες: βουλγαρικά, αγγλικά, αραβικά, φαρσί, ουρντού, παστού και ρωσικά. Η πλατφόρμα είναι διαθέσιμη στις επτά πιο συνήθεις γλώσσες που μιλούν οι πρόσφυγες και οι μετανάστες στη Βουλγαρία, ώστε να καταργηθούν τα γλωσσικά εμπόδια όσο το δυνατόν περισσότερο. Επιπλέον, διατίθεται η ενότητα «Αίτημα για βοήθεια», όπου οι χρήστες μπορούν να θέσουν ερωτήματα στο Ίδρυμα για την Πρόσβαση σε Δικαιώματα (FAR) μέσω τηλεφώνου, πλατφόρμας zoom ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Με αυτόν τον τρόπο, οι πρόσφυγες και οι μετανάστες που διαμένουν εκτός της Σόφιας, όπου δεν είναι πάντα διαθέσιμη εξειδικευμένη νομική συνδρομή από ειδικούς του κλάδου και του μεταναστευτικού δικαίου, μπορούν να λάβουν επαγγελματικές νομικές συμβουλές. Οι πληροφορίες που διατίθενται στην πλατφόρμα είναι ευανάγνωστες, εύληπτες και παρέχουν οδηγίες βήμα προς βήμα.

Στη Φινλανδία, ο Δήμος της Hämeenlinna παρέχει μαθήματα για μετανάστες οι οποίοι, για διάφορους λόγους (π.χ. προβλήματα υγείας, συνθήκες ζωής, άδεια μητρότητας), δεν παρακολουθούν επίσημη εκπαίδευση. Σκοπός αυτών των μαθημάτων είναι η ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους στη φινλανδική γλώσσα, η βελτίωση των δεξιοτήτων ανάγνωσης και γραφής, και η παροχή πληροφοριών, με τη βοήθεια διερμηνέα, σχετικά με τη φινλανδική κοινωνία. Οι συμμετέχοντες

μπορούν επίσης να επιδιώξουν τους δικούς τους προσωπικούς στόχους, όπως η δημιουργία σταθερού καθημερινού προγράμματος, οι συναντήσεις με άλλους ανθρώπους και οι δραστηριότητες αναψυχής. Δεδομένου ότι πολλοί συμμετέχοντες αντιμετωπίζουν προβλήματα υγείας, στα μαθήματα γίνονται διαλείμματα και εφαρμόζονται διάφορων ειδών μαθησιακές δραστηριότητες. Τα εβδομαδιαία μαθήματα είναι λιγότερα από αυτά της επίσημης εκπαίδευσης, ώστε η διδασκαλία να μην είναι υπερβολικά κουραστική και δυσβάσταχτα απαιτητική για τους συμμετέχοντες.

Στη Σουηδία, ο Δήμος Vänernsborg δημιούργησε ειδική μονάδα υποδοχής προσφύγων, η οποία είναι ανοικτή στο κοινό δύο φορές την εβδομάδα και όπου οι πρόσφυγες μπορούν εύκολα να λάβουν πληροφορίες για τις παροχές που δικαιούνται να ζητήσουν. Υπάρχει αρμόδιος επικοινωνίας για κάθε πρόσφυγα, που του παρέχει πληροφόρηση και υποστήριξη για πρακτικά θέματα, μεταξύ άλλων σχετικά με την εγγραφή σε μαθήματα σουηδικής γλώσσας, την εγγραφή παιδιών στο σχολείο, το άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού και την απόκτηση τραπεζικής κάρτας, την εύρεση κατάλληλων επίπλων, ή απλώς για μια ξενάγηση του πρόσφυγα στην πόλη.

Στη Σουηδία, συγκεκριμένα στη Västra Götaland, οι κοινωνικές υπηρεσίες έχουν τροποποιήσει τη γλώσσα που χρησιμοποιούν στη γραπτή και την προφορική επικοινωνία, ώστε αυτή να καταστεί πιο προσβάσιμη και λιγότερο γραφειοκρατική. Με τον τρόπο αυτό, βελτίωσαν την ικανότητα των δικαιούχων να κατανοούν τους λόγους για τους οποίους εγκρίθηκε ή απορρίφθηκε αίτημά τους για κοινωνική υποστήριξη.

ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΚΛΑΔΩΝ

Στη Σερβία, η Group 484 συνεργάστηκε με την Ολυμπιακή Επιτροπή της Σερβίας προκειμένου να επιταχυνθεί η ενσωμάτωση των παιδιών-μεταναστών που περιλαμβάνονται στο εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας. Πιο συγκεκριμένα, το 2018, σχεδίασαν ένα πρόγραμμα που θα συνέβαλε στην εντατική και δυναμική κοινωνικοποίηση παιδιών-μεταναστών με ντόπια παιδιά, καθώς και στη διεξαγωγή διάφορων σχολικών και εξωσχολικών δραστηριοτήτων εντός και εκτός σχολείου. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει ένα σεμινάριο και ένα Ολυμπιακό Μάθημα. Στόχος του σεμιναρίου είναι η ενίσχυση των επαγγελματικών ικανοτήτων για εργασία με παιδιά μετανάστες και ο σχεδιασμός εξωσχολικών ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων. Για τον σκοπό αυτό, στο πλαίσιο του σεμιναρίου, οι επαγγελματίες και οι καθηγητές φυσικής αγωγής μαθαίνουν για την ψυχο-συναισθηματική κατάσταση των παιδιών-μεταναστών, καθώς και για τις κουλτούρες των χωρών από τις οποίες προέρχονται οι μετανάστες, κάτι που τους επιτρέπει να ανταλλάσσουν εμπειρίες σχετικά με την προσέγγιση και τη μεθοδολογία που χρησιμοποιείται στην εκπαίδευση, και τη μορφή του διδακτικού υλικού. Αυτό συμβάλλει στην πιο αποτελεσματική ένταξη των παιδιών-μεταναστών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση στη Σερβία, αλλά ενθαρρύνει επίσης την εξάπλωση ιδεών ανεκτικότητας και κατανόησης, καθώς και την αποδοχή διαφορετικών ταυτοτήτων, την πολιτιστική πολυμορφία και τη διαπολιτισμική συνεργασία.

Στη Φινλανδία, το Κέντρο Εκπαίδευσης Ενηλίκων του Τουρκού διοργανώνει τακτικά συζητήσεις εξατομικευμένης καθοδήγησης με φοιτητές. Στην αρχή, στη μέση και στο τέλος του κύκλου μαθημάτων ενσωμάτωσης διάρκειας 10 μηνών, όλοι οι μαθητές συζητούν σε ατομικό επίπεδο με τους διδάσκοντες για να λάβουν καθοδήγηση. Σε αυτές τις συζητήσεις, ένας μαθητής και ένας διδάσκων συζητούν σε εμπιστευτικό πλαίσιο διάφορες πτυχές της ζωής, της σταδιοδρομίας και των μελλοντικών σχεδίων του μαθητή. Αυτές οι συζητήσεις βοηθούν τους μαθητές να εκφράσουν τις απόψεις και τα συναισθήματά τους σχετικά με τη διαδικασία ενσωμάτωσης, και να βρουν τον δικό τους τρόπο να ενσωματωθούν στην κοινωνία υποδοχής.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΒΟΗΘΕΙΑ

Στη Σερβία, η Jesuit Refugee Service (JRS) διευθύνει τη δομή ενσωμάτωσης «Pedro Arrupe», όπου στεγάζονται ευάλωτες ομάδες ασυνόδευτων ανηλίκων οι οποίοι έχουν χωριστεί από τις οικογένειές τους, ηλικίας έως 14 ετών. Η δομή μπορεί να φιλοξενήσει έως και 20 άτομα για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Εκτός από την κάλυψη των βασικών αναγκών (π.χ. διαμονή, σίτιση, ρουχισμός, ιατρική περίθαλψη), διοργανώνονται κοινές δραστηριότητες και παρέχεται ψυχολογική υποστήριξη σε ατομικό επίπεδο από το προσωπικό και τους οργανισμούς-εταίρους. Κατά τη διάρκεια της παραμονής τους, οι δικαιούχοι που διαμένουν περισσότερο από έναν μήνα εντάσσονται στο εκπαιδευτικό σύστημα. Παράλληλα, χρησιμοποιείται μη τυπική εκπαίδευση και εργαστήρια δημιουργικής απασχόλησης για την ενίσχυση και τη διευκόλυνση της ένταξης στο εκπαιδευτικό σύστημα. Η δομή μεριμνά για τις πιο ευάλωτες ομάδες παιδιών: επιζώντες σωματικής, ψυχολογικής και σεξουαλικής βίας, παιδιά που κινδυνεύουν να γίνουν θύματα εμπορίας ανθρώπων, διάφορων μορφών εκμετάλλευσης και παράνομης διακίνησης, και τα οποία έχει διαπιστωθεί πως πρέπει να απομακρυνθούν από μεγάλες ομάδες. Η συνεργασία με τους δικαιούχους οργανώνεται κατά τρόπο τέτοιο ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι διαπιστωθείσες ευαλωτότητες, και να παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τους κανόνες της δομής και υποστήριξη εντός της δομής σε διαφορετικές γλώσσες.

Στην Πολωνία, [το «My chance in Poland»](#) είναι ένα έργο που υλοποιείται από το ίδρυμα [Ocalenie](#) με στόχο τη βελτίωση των βασικών δεξιοτήτων των αλλοδαπών που διαθέτουν άδεια να εκτελούν εργασίες στη χώρα. Η υποστήριξη

[περιλαμβάνει εντοπισμό των αναγκών τους και παροχή κατάρτισης, συμβουλών και ψυχολογικής υποστήριξης. Εκπαιδευτική υποστήριξη παρέχεται σε όλους τους συμμετέχοντες και λαμβάνει τη μορφή θεωρητικής και πρακτικής κατάρτισης. Κάθε συμμετέχων υποστηρίζεται από εκπαιδευτή \(tutor\), καθήκον του οποίου είναι να δίνει κίνητρα στον συμμετέχοντα. Η σχέση τους βασίζεται στην πρακτική της καθοδήγησης \(mentoring\) και περιλαμβάνει coaching, υποστήριξη της ανάπτυξης του συμμετέχοντα και παροχή συμβουλών. Οι δικαιούχοι δικαιούνται επίσης δωρεάν παιδική φροντίδα κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης. Επιπλέον, διατίθεται ψυχολογική υποστήριξη σε όσους συμμετέχοντες την επιθυμούν, και προσφέρεται σε δύο μορφές: με ατομικές συναντήσεις με ψυχολόγο και μέσω ομάδων υποστήριξης. Στην Ελλάδα, ο Δήμος Αθηνών ξεκίνησε ένα πιλοτικό πρόγραμμα για την προώθηση της ενσωμάτωσης νέων προσφύγων, στο πλαίσιο του οποίου προσφέρονται μαθήματα γλωσσών, εξατομικευμένη συμβουλευτική για θέματα σταδιοδρομίας και στέγασης, και κατάρτιση στους υπολογιστές και τις οπτικοακουστικές τέχνες.](#)

[Στην Ελλάδα, ο Δήμος Αθηνών ξεκίνησε ένα πιλοτικό πρόγραμμα για την προώθηση της ενσωμάτωσης νέων προσφύγων, στο πλαίσιο του οποίου προσφέρονται μαθήματα γλωσσών, εξατομικευμένη συμβουλευτική για θέματα σταδιοδρομίας και στέγασης, και κατάρτιση στους υπολογιστές και τις οπτικοακουστικές τέχνες.](#)

[Στην Ελλάδα, το Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων \(ΚΕΤΗΕΑ\) στην Αθήνα υλοποιεί ένα πρόγραμμα που αποσκοπεί ειδικά στην παροχή](#)

[πληροφοριών, συμβουλών και ψυχολογικής υποστήριξης, καθώς και στην παροχή υπηρεσιών πρόληψης της υποτροπής, σε μετανάστες και πρόσφυγες.](#)

Στην Ελλάδα, η Caritas Athens έχει δημιουργήσει το Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας για τις οικογένειες προσφύγων, έναν ασφαλή και φιλόξενο χώρο σχεδιασμένο έτσι ώστε να μοιάζει με κανονικό σπίτι, με σαλόνι και χώρο παιχνιδιού για τα παιδιά, τηλεόραση, κουζίνα, χώρο για την οικογένεια, τουαλέτες και ντους. Εδώ, οι γυναίκες πρόσφυγες μπορούν να φάνε, να κοιμηθούν, να ξεκουραστούν, να θηλάσουν τα παιδιά τους, να κάνουν ένα ζεστό ντους, να ταΐσουν τα παιδιά τους, να πάρουν καθαρά ρούχα και προϊόντα προσωπικής υγιεινής, να μπουν στο διαδικτυακό για να επικοινωνήσουν με τις οικογένειές τους, και να συμβουλευτούν κοινωνικό λειτουργό. Στόχος της υπηρεσίας αυτής είναι κάθε παιδί και γυναίκα να αισθανθεί ότι τυγχάνει σεβασμού, ότι είναι ασφαλής και ευπρόσδεκτη, «σαν στο σπίτι της».

Στη Γερμανία, το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικών και Οικογενειακών Υποθέσεων, και Ενσωμάτωσης του Δήμου του Αμβούργου υποστηρίζει και χρηματοδοτεί την «EmpowerVan», μια κινητή υπηρεσία παροχής πληροφοριών και συμβουλών με φορτηγάκι που επισκέπτεται τακτικά κέντρα υποδοχής και εγκαταστάσεις διαμονής. Στόχος είναι να αντιμετωπιστεί η απομόνωση κοριτσιών και γυναικών σε κέντρα υποδοχής και διαμονής, όπου συχνά δεν υπάρχει ασφαλής και ιδιωτικός χώρος. Το φορτηγό χρησιμοποιείται ως ασφαλής χώρος όπου παρέχεται στις γυναίκες βοήθεια για κάθε θέμα, από τα ιατρικά ραντεβού ως την εξεύρεση νέου καταλύματος αν η γυναίκα έχει υποστεί κακοποίηση.

ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ: ΧΡΗΣΙΜΟ ΥΛΙΚΟ, ΥΛΙΚΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Assembly of European Regions (AER), Tuning of AMiD Outcomes to European Local Authorities, 2019.

Η έκθεση παρέχει πληροφορίες για τον τρόπο υποστήριξης της αποτελεσματικής διαχείρισης της υποδοχής και της ενσωμάτωσης των προσφύγων, των αιτούντων άσυλο και των μεταναστών με αναπηρίες στην ΕΕ.

Access to Services for Migrants with Disabilities (AMiD) Gap Analysis and Need Assessment Report: Austria, Finland, Greece and Italy, 2018.

Η έκθεση προσδιορίζει και αναλύει τα υπάρχοντα κενά και τις προκλήσεις όσον αφορά τον τομέα της αναπηρίας, καθώς και τις υπηρεσίες που παρέχονται στους μετανάστες με αναπηρίες στην Αυστρία, την Ελλάδα, τη Φινλανδία και την Ιταλία. Τα ευρήματα από όλες τις εθνικές εκθέσεις θα συμβάλουν στην ανάπτυξη της Δέσμης εργασιών αξιολόγησης, το οποίο θα χρησιμοποιηθεί για την

αξιολόγηση και τον προσδιορισμό των συγκεκριμένων ειδικών αναγκών κάθε εύαλωτης ομάδας.

Handicap International, Disability Checklist for emergency response Adapted from Disability Task Force.

Το έγγραφο περιλαμβάνει κατάλογο ελέγχου αναπηριών για την αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών, και περιλαμβάνει γενικές κατευθυντήριες γραμμές για την προστασία και την ένταξη τραυματισμένων ατόμων και ατόμων με αναπηρία.

European Union Agency for Fundamental Rights (FRA), Integration of young refugees in the EU: good practices and challenges, 2018.

Η έκθεση του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (FRA) παρουσιάζει επιτυχημένες πρακτικές ενσωμάτωσης νέων προσφύγων (παιδιών και νέων ηλικίας μεταξύ 16 και 24 ετών) στην ΕΕ.

Inter-Agency Standing Committee (IASC), Gender Handbook for Humanitarian Action, 2017.

Το εγχειρίδιο αποτελεί έναν συνοπτικό οδηγό που βασίζεται στα διδάγματα που αντλήθηκαν από την κοινότητα της ανθρωπιστικής δράσης, και παραθέτει τις κύριες προκλήσεις που αναδύονται στην προσπάθεια να διασφαλιστεί ότι ο παράγοντας του φύλου λαμβάνεται υπόψη επαρκώς στον ανθρωπιστικό σχεδιασμό και τον προγραμματισμό.

UNFPA, Women and Girls Safe Spaces Guidance, 2015.

Σε αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές γίνεται μια επισκόπηση για το τι είναι οι ασφαλείς χώροι και ποιες βασικές αρχές θα πρέπει να τηρούνται όταν δημιουργούνται τέτοιοι χώροι σε περιβάλλοντα παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας και μετά από κρίσεις.

UNHCR-IDC, Vulnerability Screening Toolkit - Identifying and addressing vulnerability: a Toolkit for asylum and migration systems, 2016.

Αυτή η Δέσμη εργασιών διαλογής για τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση καταστάσεων ευαλωτότητας προκύπτει από συνεργασία μεταξύ της Ύπατης Αρμοστείας και του Διεθνούς Συνασπισμού κατά της Κράτησης (IDC) με σκοπό την παροχή καθοδήγησης και ενημέρωσης σε εργαζομένους στην πρώτη γραμμή και σε υπεύθυνους λήψης αποφάσεων σχετικά με τη συνάφεια μεταξύ παραγόντων ευαλωτότητας με τις αποφάσεις για κράτηση, την εφαρμογή εναλλακτικών λύσεων κράτησης, τις ανοικτές εγκαταστάσεις υποδοχής, τις επιλογές εγκατάστασης και υποστήριξης με βάση την κοινότητα, στο πλαίσιο των διαδικασιών και του συστήματος ασύλου και μετανάστευσης.

UNHCR, Age, Gender and Diversity Policy, 2018.

Η Πολιτική αυτή δείχνει με ποιον τρόπο η Ύπατη Αρμοστέα εφαρμόζει μια προσέγγιση με βάση την ηλικία, το φύλο και την ποικιλομορφία (AGD) σε κάθε πτυχή των εργασιών της, με στόχο να διασφαλίζει ότι τα άτομα που emπίπτουν στην αρμοδιότητά της μπορούν να απολαμβάνουν τα δικαιώματά τους ισότιμα και να συμμετέχουν με ουσιαστικό τρόπο στις αποφάσεις που επηρεάζουν τη ζωή, τις οικογένειες και τις κοινότητές τους.

UNHCR, A Framework for the Protection of Children, 2012.

Το Πλαίσιο αυτό καταρτίστηκε από την Ύπατη Αρμοστέα και εφαρμόζει μια προσέγγιση συστημάτων προστασίας των παιδιών, η οποία περιλαμβάνει δράσεις για τους φορείς καθηκόντων σε όλα τα επίπεδα (οικογένεια, κοινότητα, εθνικό και διεθνές επίπεδο) για τον μετριασμό και την αντιμετώπιση των κινδύνων με τους οποίους έρχονται αντιμέτωπα τα παιδιά σχετικά με την προστασία τους.

UNICEF, Guidance on Including Children with Disabilities in Humanitarian Action (2017).

Αυτό το υλικό καθοδήγησης καταρτίστηκε από τη UNICEF και συμβάλλει στη διασφάλιση της συμπερίληψης των παιδιών και των εφήβων με αναπηρία σε όλα τα στάδια της ανθρωπιστικής δράσης, από την προετοιμασία για καταστάσεις έκτακτης ανάγκης έως την ανάκαμψη από αυτές.

5.3 ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΟΥΝ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ

Υιοθέτηση μιας μακροπρόθεσμης προοπτικής ένταξης πέρα από τη φάση υποδοχής και αρχικής ενσωμάτωσης

Οι ανάγκες των προσφύγων θα πρέπει να γίνονται κατανοητές και να ικανοποιούνται και μετά το στάδιο της υποδοχής και της αρχικής ενσωμάτωσης, από τους φορείς παροχής υπηρεσιών, τις τοπικές αρχές και το προσωπικό τους (όπως τα σχολεία, οι υπηρεσίες απασχόλησης και κοινωνικής περίθαλψης, τα νοσοκομεία και άλλες αρχές). Υπάρχει κίνδυνος η έλλειψη μακροπρόθεσμης προοπτικής να επιδεινώσει τη φτώχεια και να αυξήσει τον κοινωνικοοικονομικό αποκλεισμό.

Οι υπηρεσίες ενσωμάτωσης θα πρέπει να εφαρμόζουν στοχευμένα μέτρα που ανταποκρίνονται στις ειδικές ανάγκες των προσφύγων και τα οποία υποστηρίζουν τη μακροπρόθεσμη εγκατάσταση και κοινωνική κινητικότητα (π.χ. πρόσβαση σε μαθήματα γλωσσών ανώτερου επιπέδου, αξιολόγηση δεξιοτήτων, αναγνώριση και αναβάθμιση, υποστήριξη για συνέχιση σπουδών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση κ.λπ.). Τα μέτρα ενσωμάτωσης θα πρέπει να συντονίζονται και να προσαρμόζονται αναλόγως για όλους τους σχετικούς τομείς πολιτικής, ώστε να ανταποκρίνονται στις προκλήσεις των σύγχρονων κοινωνιών της μετανάστευσης. Η δημιουργία υπηρεσιών με μακροπρόθεσμη προοπτική και ευκαιριών για την κοινωνικοοικονομική ένταξη των προσφύγων είναι ζωτικής σημασίας για την υλοποίηση μιας ολιστικής προσέγγισης ως προς την ενσωμάτωση. Αυτό απαιτεί μετατόπιση από τις πρωτοβουλίες που βασίζονται σε προγράμματα, οι οποίες έχουν περιορισμένη χρονική διάρκεια, δεν είναι αλληλένδετες και εξαρτώνται από έναν (εξωτερικό) χορηγό, σε μια ολοκληρωμένη πολυετή στρατηγική ενσωμάτωσης, η οποία βασίζεται σε εξασφαλισμένη χρηματοδότηση ή σε διάφορες ευκαιρίες χρηματοδότησης.

ΟΦΕΛΗ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΜΕ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΟ ΟΡΙΖΟΝΤΑ

- Αποτελεσματική αναγνώριση των δεξιοτήτων, των προσόντων και της αξίας των προσφύγων.
- Πρόληψη του κοινωνικοπολιτισμικού διαχωρισμού σε γειτονιές, τοπικά ιδρύματα και κοινότητες υποδοχής.
- Καλύτερη και πιο τακτική πρόσβαση των προσφύγων στην εκπαίδευση, τη στέγαση, την υγεία και την απασχόληση.
- Ανάπτυξη μιας πολυπολιτισμικής και πολυγλωσσικής κοινωνίας που διατηρεί την κοινωνική συνοχή της.
- Τακτική αλληλεπίδραση μεταξύ πρόσφατα αφιχθέντων και κατοίκων.
- Συμβολή των αποτελεσμάτων της θετικής ενσωμάτωσης στη γεφύρωση των κοινωνικοοικονομικών κενών μεταξύ πρόσφατα αφιχθέντων και κατοίκων.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΟΡΘΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Οριζόντιος και πολυεπίπεδης συντονισμός: Δημιουργία ισχυρών οριζόντιων μηχανισμών συντονισμού μεταξύ των βασικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων τοπικών αρχών και των ΜΚΟ / ιδιωτικών φορέων παροχής υπηρεσιών.

Ποικιλομορφία στις δημόσιες υπηρεσίες: Αντανάκλαση της πληθυσμιακής ποικιλομορφίας στη σύνθεση του εργατικού δυναμικού των δημόσιων υπηρεσιών σε όλα τα επίπεδα του προσωπικού.

Συνεχής προσαρμογή στις ανάγκες μιας ποικιλόμορφης κοινωνίας: Ενσωμάτωση της ποικιλομορφίας στη διαχείριση κοινωνικών υπηρεσιών και υποδομών όπως τα σχολεία, οι δομές προσχολικής εκπαίδευσης, η κοινωνική περίθαλψη, η δημόσια στέγαση και οι υπηρεσίες υγείας.

Στόχοι για μακροπρόθεσμη ενσωμάτωση: Θέσπιση αποτελεσματικών σχεδίων ή στρατηγικών για ενσωμάτωση σε περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο, με βάση συγκεκριμένους προϋπολογισμούς και τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών (κοινωνία των πολιτών, τοπικοί και περιφερειακοί φορείς κ.λπ.).

Διαπολιτισμικές δεξιότητες: Ενίσχυση τις διαπολιτισμικής ευαισθησίας και της ευαισθησίας για την πολυμορφία κατά την παροχή των υπηρεσιών σας, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας ενημέρωσης και αλληλεπίδρασης σε ξένες γλώσσες, όταν χρειάζεται.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΜΕ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΟ ΟΡΙΖΟΝΤΑ

Ο παρακάτω κατάλογος ελέγχου παρέχει μια λεπτομερή διαδικασία βήμα προς βήμα, με στόχο να βοηθήσει τους οργανισμούς να προγραμματίσουν και να προσδιορίσουν όλες τις διεργασίες που απαιτούνται για τη δημιουργία υπηρεσιών με μακροπρόθεσμο ορίζοντα.³

Αξιολογήστε τις ανάγκες και προβλέψτε με ακρίβεια τυχόν αναδυόμενα προβλήματα και μελλοντικές απαιτήσεις των προσφύγων στην περιοχή σας (βλ. βασικός τομέας 1).

Συντονίστε και εξισορροπήστε την προσπάθεια που επενδύετε σε διάφορα συστήματα και τομείς πολιτικής (π.χ. φροντίδα των παιδιών, εκπαίδευση, στέγαση) σε μια συγκεκριμένη περιοχή, εξασφαλίζοντας συμπληρωματικότητα. **Ιεραρχήστε τις επενδύσεις σας σε κοινωνικό επίπεδο** και τις κατάλληλες **κοινωνικές υποδομές**.

Παρέχετε στους πρόσφυγες **μαθήματα γλωσσών** και μετά το αρχικό διάστημα ενσωμάτωσης, ώστε να μάθουν να χρησιμοποιούν τη γλώσσα σε υψηλότερο επίπεδο και με βάση τις ανάγκες τους, ώστε να υποστηρίξετε αυτούς που ζουν σε μια χώρα αρκετά χρόνια.

Παρέχετε στοχευμένη επαγγελματική κατάρτιση για πρόσφυγες και μεριμνήστε για συνοδευτικά μέτρα για τακτική κατάρτιση με βάση την αξιολόγηση των προσφύγων και τον προσδιορισμό των δεξιοτήτων ή των προσόντων τους.

Υποστηρίξτε συστηματικά τα παιδιά πρόσφυγες που φοιτούν σε σχολεία και τους γονείς τους. Οι γονείς πρέπει να συμμετέχουν στη διαδικασία μάθησης των παιδιών τους, καθώς διαδραματίζουν καίριο ρόλο όχι μόνο στην σχολική απόδοση των παιδιών, αλλά και στη μακροπρόθεσμη προσαρμογή τους στην κοινωνία.

Διευκολύνετε και προωθήστε συστήματα παροχής καθοδήγησης (mentoring) και ανάπτυξης φιλικών σχέσεων, ώστε να συμβάλετε στην κοινωνική ένταξη (βλ. βασικό τομέα 5 για περισσότερες λεπτομέρειες).

Ενθαρρύνετε πρωτοβουλίες για την εγγραφή προσφύγων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Υποστηρίξτε την πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη, ιδίως σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας και φροντίδας ηλικιωμένων.

³ Επισημαίνεται ότι ορισμένα καθήκοντα δεν ισχύουν για τις ΜΚΟ και, ως εκ τούτου, δεν θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τη διαδικασία αξιολόγησής τους.

Παρέχετε βοήθεια σε πρόσφυγες κατά τη μετάβασή τους από εγκαταστάσεις υποδοχής για αιτούντες άσυλο σε καθεστώς ανεξάρτητης στέγασης. **Εξασφαλίστε στους πρόσφυγες πρόσβαση σε διαθέσιμες πηγές επιδότησης για στέγαση ή κοινωνική στέγαση.**

Παροχή αναγκαίων κεφαλαίων σε τοπικές και μικρές ΜΚΟ οι οποίες αποσκοπούν στην υποστήριξη της ενσωμάτωσης των προσφύγων σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα.

Επενδύστε (και αναδιανείμετε) δημόσια κεφάλαια σε γειτονίες με **ποικιλόμορφο και χαμηλού εισοδήματος πληθυσμό.**

Συντονίστε τον κοινωνικό με τον χωρικό (αστικό) προγραμματισμό οριζόντια και κάθετα σε διάφορα επίπεδα διακυβέρνησης.

Διασφαλίστε ότι οι δημόσιες υπηρεσίες διαθέτουν επαρκείς ικανότητες ώστε να καλύψουν τις ανάγκες του πληθυσμού της περιοχής σας.

Πρωθήστε ένα νέο θετικό αφήγημα σχετικά με τους πρόσφυγες σε τομείς όπου η κοινωνική επένδυση είναι στάσιμη ή μειώνεται.

Εντοπίστε νέες ευκαιρίες χρηματοδότησης για μακροπρόθεσμη ενσωμάτωση και υποστηρίξτε τις αιτήσεις φορέων παροχής υπηρεσιών. Για παράδειγμα, κατά την περίοδο 2021-2027 η ΕΕ θα παράσχει μεγαλύτερη συνολική χρηματοδότηση για την ενσωμάτωση των προσφύγων και των μεταναστών και την ευκολότερη πρόσβαση των τοπικών αρχών σε χρηματοδότηση, ιδίως με αυξημένη χρήση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, του κύριου χρηματοδοτικού μέσου της ΕΕ για κοινωνική ενσωμάτωση και ένταξη στην αγορά εργασίας, με σκοπό την προώθηση της μακροπρόθεσμης ενσωμάτωσης.

Προσαρμόστε τις υπηρεσίες σας στις ειδικές ανάγκες των προσφύγων για να εξασφαλίσετε την ένταξή τους σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα και να αποτρέψετε την εξάρτησή τους από εξωτερική βοήθεια για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Ενημερώστε τους πρόσφυγες για τα μακροπρόθεσμα οφέλη των υπηρεσιών σας και προλάβετε την απομάκρυνσή τους από αυτές. Για παράδειγμα, κατά τη διάρκεια της πανδημίας Covid-19, μπορούν να δημιουργηθούν νέοι διάλογοι επικοινωνίας ώστε να εξασφαλιστεί η συμμετοχή των προσφύγων (συναντήσεις σε εξωτερικούς χώρους, τακτική χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, WhatsApp κ.λπ.). Εξασφαλίστε στους πρόσφυγες τεχνικά μέσα, ώστε να έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες σας (παρέχοντάς τους φορητούς υπολογιστές, tablet, σύνδεση στο διαδίκτυο κ.λπ.).

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΟΡΘΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΤΗΣ ΠΡΩΙΜΗΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ

Το Tandem στην Ιταλία είναι ένα πρόγραμμα συστέγασης, το οποίο υλοποιείται από το CIAC (Centro immigrazione asilo e cooperazione onlus), με τη συμμετοχή νεαρών Ιταλών και νεαρών μεταναστών δικαιούχων διεθνούς προστασίας (ηλικίας μεταξύ 19 και 30 ετών), με στόχο την ενθάρρυνση των διαπολιτισμικών σχέσεων, την αμοιβαία υποστήριξη και την αυτονομία. Το πρόγραμμα Tandem επιδιώκει να υποστηρίξει τους πρόσφυγες που φεύγουν από το σύστημα υποδοχής, εξασφαλίζοντας πρόσβαση σε αξιοπρεπή στέγαση, πληροφόρηση και ανάπτυξη δικτύων προσωπικών σχέσεων. Για να επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι, το αρμόδιο γραφείο παρέχει σαφή χρονοδιαγράμματα και οικονομική υποστήριξη για την πληρωμή λογαριασμών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας. Οι δικαιούχοι των παροχών του Tandem συμμετέχουν επίσης σε μηνιαίες συλλογικές και ατομικές συνεδρίες. Οι υπάλληλοι που διαχειρίζονται τις υποθέσεις συμμετέχουν στη διαχείριση του διαμερίσματος, και η συνεχής παρουσία τους συμβάλλει στη βελτίωση των σχέσεων με τους δικαιούχους και στον εντοπισμό πιθανών εμποδίων. Το Tandem αποτελεί μια καινοτόμο λύση για την υπέρβαση των εμποδίων με τα οποία έρχονται αντιμέτωποι οι πρόσφυγες κατά την προσπάθειά τους να βρουν στέγη και να οικοδομήσουν προσωπικές σχέσεις στη χώρα υποδοχής.

Το SiforREF στην Ιταλία είναι ένα διεθνές έργο που υλοποιείται από τη Δημόσια Εταιρεία Παροχής Υπηρεσιών (ASP) του Δήμου της Μπολόνια, και στοχεύει στην αντιμετώπιση του κινδύνου περιθωριοποίησης των προσφύγων μετά το στάδιο υποδοχής. Στο πλαίσιο του έργου ενθαρρύνεται η συμμετοχή των υπευθύνων χάραξης πολιτικής, των ενδιαφερόμενων μερών, των τοπικών φορέων και των δικαιούχων στην ενσωμάτωση των προσφύγων. Οι πληροφορίες σχετικά με τις ανάγκες για την ενσωμάτωση και τους τοπικούς πόρους συλλέγονται μέσω δραστηριοτήτων διαβούλευσης (ερωτηματολόγια, διαρθρωμένες συνεντεύξεις, ομάδες εστίασης) στις οποίες συμμετέχουν πρόσφυγες και οργανώσεις μεταναστών. Στη συνέχεια, η ASP διοργανώνει πλήθος εργαστηρίων, μεταξύ άλλων και σε επίπεδο κοινότητας, για τέσσερα βασικά θέματα (στέγαση, κοινωνικοποίηση, εργασία και ενδυνάμωση), με στόχο τη βελτίωση των δικτύων προσωπικών σχέσεων των προσφύγων και την πρόσβασή τους σε πληροφορίες. Δημιουργήθηκε ειδικός αριθμός για επικοινωνία μέσω WhatsApp, καθώς και ειδική διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ώστε να διατηρείται η επαφή με τους πρόσφυγες και οι διάφορες δραστηριότητες να καταστούν πιο προσιτές. Οι πρόσφυγες έχουν τη δυνατότητα να γράφουν μηνύματα και να ζητούν πληροφορίες (π.χ. για τον χρόνο και τον χώρο διεξαγωγής των εργαστηρίων) σε όλες τις γλώσσες. Στο χρονοδιάγραμμα των δραστηριοτήτων έχουν πρόσβαση πρόσφυγες και ντόπιοι.

ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Στη Σουηδία, ο Δήμος Botkyrka έχει αναπτύξει το πιλοτικό πρόγραμμα UNESCO LUCS για τη διαπολιτισμική υποδοχή των προσφύγων. Τα αποτελέσματα που προκύπτουν από το πιλοτικό πρόγραμμα δείχνουν ότι η διαπολιτισμική υποδοχή επιτυγχάνεται τόσο στις συναντήσεις με τους πρόσφυγες και τους νεοαφιχθέντες, όσο και σε διαρθρωτικό οργανωτικό επίπεδο.

Στην Ουγγαρία, το Central European University δημιούργησε την Open Learning Initiative (OLive), μια πρωτοβουλία που υλοποιείται σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες σε συνεργασία με άλλα πανεπιστήμια και προσφέρει εκπαιδευτικά προγράμματα πλήρους ή μερικής φοίτησης τα οποία σχεδιάστηκαν για να διευκολύνουν την πρόσβαση των προσφύγων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η OLive δεν αποσκοπεί μόνο στην εξασφάλιση ακαδημαϊκών δεξιοτήτων και ικανοτήτων, αλλά προωθεί και την ανάπτυξη γλωσσικών δεξιοτήτων, που είναι απαραίτητες στα ακαδημαϊκά περιβάλλοντα. Επιπλέον, η OLive βοηθά τους πρόσφυγες φοιτητές να αναπτύξουν δεξιότητες αυτοσυννηγορίας και δεξιότητες σχετικές με την επαγγελματική σταδιοδρομία, ώστε έτσι να συμπληρωθεί η προετοιμασία τους σε ακαδημαϊκό επίπεδο.

Στη Γερμανία, και συγκεκριμένα στην περιφέρεια Heilbronn, εθελοντές ή έμμισθοι σύμβουλοι (mentors) γονέων δραστηριοποιούνται σε σχολεία ώστε να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της έλλειψης διαλόγου και συνεργασίας μεταξύ σχολείων και γονέων-μεταναστών. Η περιφέρεια αναζητά άτομα που μιλούν γερμανικά και κάποια άλλη γλώσσα, και θα ήταν διαθέσιμα να ενημερώσουν τους γονείς-μετανάστες για το σχολικό σύστημα. Στη συνέχεια, οι σύμβουλοι μεταβαίνουν σε σχολεία και νηπιαγωγεία που ζητούν τις υπηρεσίες τους, και αποζημιώνονται για τα έξοδά τους.

ΣΥΝΕΧΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΜΙΑΣ ΠΟΙΚΙΛΟΜΟΡΦΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Το πιλοτικό έργο Welcome Home στην Πολωνία, προσπαθεί να διευκολύνει την πρόσβαση των προσφύγων στη στέγαση, δεδομένου ότι τα ενοίκια στην ιδιωτική αγορά είναι πολύ υψηλά και οι λίστες αναμονής για κοινωνική στέγαση πολύ μεγάλες. Για τον σκοπό αυτό, η οργάνωση υπογράφει αρχικά συμβάσεις για μακροχρόνια (2+ έτη) μίσθωση διαμερισμάτων με τους ιδιοκτήτες στην τιμή της αγοράς, και στη συνέχεια υπενοικιάζει τα διαμερίσματα σε χαμηλότερη τιμή σε οικογένειες προσφύγων που κινδυνεύουν να μείνουν άστεγοι. Επιπλέον, ενώ ζουν σε αυτά τα διαμερίσματα, οι οικογένειες συμμετέχουν σε εξατομικευμένο πρόγραμμα ενσωμάτωσης που περιλαμβάνει μαθήματα γλώσσας, παροχή υποστήριξης για ένταξη στην αγορά εργασίας, διαπολιτισμική καθοδήγηση κ.λπ. Καθώς οι οικογένειες γίνονται πιο αυτόνομες, το ενοίκιο αυξάνεται σταδιακά έως ότου είναι σε θέση να καταβάλουν το ποσό που προβλέπεται βάσει των τιμών της αγοράς.

Στην Πολωνία, τα Κέντρα Οικογενειακής Βοήθειας είναι αρμόδια σε επίπεδο κομητείας για την καταβολή των παροχών σε χρήμα, καθώς και για την παροχή μη οικονομικής συνδρομής στους πρόσφυγες. Ορισμένα από τα πιο ενεργά Κέντρα Οικογενειακής Βοήθειας διοργανώνουν εξαιρετικές δραστηριότητες για την παροχή πιο εξατομικευμένης υποστήριξης στους πρόσφυγες. Για παράδειγμα, το πρόγραμμα «Witek», που υλοποιείται από το Κέντρο Οικογενειακής Βοήθειας της Βαρσοβίας, παρέχει πρόσθετη υποστήριξη σε επιλεγμένες οικογένειες μετά την ολοκλήρωση του ετήσιου προγράμματος ενσωμάτωσης για πρόσφυγες. Μια άλλη ενδιαφέρουσα πρωτοβουλία, με τίτλο «Ενσωμάτωση για αυτοδυναμία», πρόωθησε τις εξής δράσεις: δωρεάν εξειδικευμένες διαβουλεύσεις και παροχή βοήθειας για την αναζήτηση εργασίας, παροχή διαμερίσματος προς ενοικίαση και επαφή με εκπαιδευτικά ιδρύματα, κέντρα κοινωνικής πρόνοιας και ιδρύματα υγειονομικής περίθαλψης.

ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ: ΧΡΗΣΙΜΟ ΥΛΙΚΟ, ΥΛΙΚΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Bamberg K.; Nicoletti R., Lajili-Djalai F., Ganzerla S., Cities and Migrants, Implementing the Integrating Cities Charter, EuroCities, 2020.

Στην έκθεση περιγράφονται τα μέτρα ενσωμάτωσης σε πόλεις και προσδιορίζονται οι βασικές τάσεις σε όλες τις πόλεις όσον αφορά την ενσωμάτωση των μεταναστών.

Council of Europe, Policy Lab on Inclusive Integration Inclusive integration strategies: towards a shared model, 2019.

Στο έγγραφο περιγράφονται οι γενικές αρχές στις οποίες θα πρέπει να βασίζονται οι στρατηγικές ολοκληρωμένης ενσωμάτωσης και οι οποίες απορρέουν από τα πρότυπα και τις αξίες των κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης. Υποδεικνύεται, επίσης, το λογικό πλαίσιο που μπορεί να διασφαλίσει ότι μια στρατηγική ενσωμάτωσης είναι εστιασμένη, τεκμηριωμένη και αποτελεσματική.

Council of Europe, The intercultural city step by step - Practical guide for applying the urban model of intercultural integration, 2014.

Στον οδηγό αυτό παρέχεται σύντομη περιγραφή της έννοιας της διαπολιτισμικής ενσωμάτωσης, καθώς και συμβουλές σχετικά με τα βήματα και τα μέτρα που θα μπορούσαν να βοηθήσουν τις πόλεις να αναπτύξουν μια διαπολιτισμική στρατηγική, και παρατίθενται οι παράμετροι μιας τέτοιας στρατηγικής με ερωτήσεις ανάλυσης, προτάσεις και παραδείγματα πρακτικών σε διάφορες ευρωπαϊκές και άλλες πόλεις.

EWSI Editorial Team, What measures are in place to ensure the long-term integration of migrants and refugees in Europe?, European web site on integration, 2020.

Η συντακτική ομάδα του EWSI διερεύνησε μια σειρά δεικτών μακροπρόθεσμης ενσωμάτωσης σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ και στο Ηνωμένο Βασίλειο, και εξέτασε την ύπαρξη ή τη διαθεσιμότητα συγκεκριμένων πολιτικών ή μέτρων για τους πρόσφυγες.

OECD, Financial education and the long-term integration of refugees and migrants Responses to the refugee crisis, 2016.

Στην έκθεση αυτή εξετάζεται με ποιον τρόπο η εκπαίδευση στα χρηματοοικονομικά μπορεί να συμβάλει σε πιο μακροπρόθεσμες πολιτικές με στόχο να διευκολυνθεί η ενσωμάτωση των προσφύγων μετά την εκδήλωση μιας κρίσης.

UNHCR, Operational guidance on accountability to affected people (AAP), 2020.

Αυτή η έκθεση της UNHCR παρέχει καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής της αρχής της λογοδοσίας προς τους παθόντες (AAP), η οποία περιγράφεται ως «δέσμευση για τη σκόπιμη και συστηματική αξιοποίηση των εκπροσώπων αναγκών, ανησυχιών, ικανοτήτων και απόψεων των προσώπων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Ύπατης Αρμοστείας αναφορικά με την ποικιλομορφία τους, καθώς και τον τρόπο ανάληψης ευθύνης σχετικά με τις οργανωτικές αποφάσεις μας και τις ενέργειες του προσωπικού μας, στο πλαίσιο όλων των παρεμβάσεων και προγραμμάτων για προστασία, βοήθεια και παροχή λύσεων».

UNHCR, The UNHCR Toolkit for Participatory Assessment in Operations, 2006.

Σε αυτή τη Δέσμη εργαλείων της UNHCR περιγράφεται μια σειρά μέτρων που πρέπει να εφαρμοστούν για τη διεξαγωγή αξιολόγησης από κοινού με τους πρόσφυγες ή άλλα πρόσωπα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Ύπατης Αρμοστείας. Η συμμετοχική αξιολόγηση περιγράφεται ως «διαδικασία δημιουργίας σχέσεων συνεργασίας με γυναίκες και άντρες πρόσφυγες κάθε ηλικίας και από κάθε υπόβαθρο, προωθώντας τη συμμετοχή τους σε σημαντικό βαθμό μέσω σαφώς διαρθρωμένου διαλόγου».

5.4 ΝΑ ΕΞΑΣΦΑΛΙΖΕΤΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

Να εξασφαλίζεται η συμμετοχή των δικαιούχων στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση, και να λαμβάνεται υπόψη η ανατροφοδότησή τους.

Η συμμετοχή των προσφύγων στον σχεδιασμό, την υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την ολιστική προσέγγιση στην ενσωμάτωση. Διασφαλίζει ότι, δεδομένου ότι πρόκειται για βασικούς ενδιαφερόμενους, λαμβάνονται υπόψη συστηματικά τα συμφέροντα και οι απόψεις τους, καθώς και οι ανάγκες και οι ικανότητές τους, και επίσης, ενισχύεται η συμμετοχή και η υπευθυνότητα των προσφύγων. Επιπλέον, ενισχύει τις σχέσεις με τις αρμόδιες αρχές και την αξιοπιστία των ενδιαφερόμενων μερών στα μάτια των προσφύγων, που ενθαρρύνονται να λάβουν μέρος στη διαδικασία λήψης αποφάσεων με ενεργό τρόπο, και όχι ως απλοί αποδέκτες υπηρεσιών. Αυτή η διαδικασία διαβούλευσης και συμμετοχής πρέπει να επεκταθεί πέρα από τη φάση του σχεδιασμού σε επίπεδο πολιτικής, ώστε να διασφαλίζεται ότι ικανοποιούνται οι ανάγκες των προσφύγων.

Για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να υπάρχουν διάφοροι τρόποι και διαδικασίες για την αποτελεσματική διαχείριση ανθρώπων με διαφορετική διάρκεια παραμονής, διαφορετικό κοινωνικό κεφάλαιο και καθεστώς διαμονής, και σε διαφορετικά στάδια της διαδικασίας εκμάθησης της γλώσσας και απόκτησης ιθαγένειας.

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

- Αποφάσεις που λαμβάνονται κατόπιν καλύτερης ενημέρωσης και βασίζονται στις ερμηνείες, τις γνώσεις και τις δεξιότητες των προσφύγων.
- Διαρθρωμένες συμπράξεις με ποικίλες ομάδες προσφύγων, που καθιστούν εφικτή την αντιμετώπιση πιθανών κινδύνων αποκλεισμού λόγω ηλικίας, φύλου και ποικιλομορφίας.
- Βαθύτερη κατανόηση των αναγκών των προσφύγων όσον αφορά την ενσωμάτωση.
- Βαθύτερη κατανόηση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν οι εκτοπισμένοι και η κοινότητα υποδοχής όσον αφορά την ενσωμάτωση, και τα αίτια των εμποδίων αυτών.
- Πιο αποτελεσματικά και αποδοτικά προγράμματα και υπηρεσίες.
- Πιο ακριβής αξιολόγηση του επιπέδου ικανοποίησης από την απόδοση του προσωπικού, το έργο των τοπικών αρχών και την παροχή υπηρεσιών.
- Βελτίωση της λογοδοσίας και της διαφάνειας των τοπικών αρχών και των φορέων παροχής υπηρεσιών έναντι των προσφύγων και των χορηγών.
- Από πλευράς προσφύγων, αυξημένη αυτοεκτίμηση, αυτοπεποίθηση και αίσθηση ελέγχου.
- Ενίσχυση της κοινωνικής συμμετοχής και αλληλεγγύης μεταξύ προσφύγων.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΟΡΘΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Αντιπροσωπευτικότητα: Εξασφαλίστε τη συμμετοχή προσφύγων διαφορετικού φύλου, ηλικιακής ομάδας, εθνικότητας και με άλλα χαρακτηριστικά ποικιλομορφίας (π.χ. αναπηρία, επίπεδο εκπαίδευσης), στη διαμόρφωση και τον σχεδιασμό των υπηρεσιών ενσωμάτωσης, και συμβουλευτείτε τους, ώστε να διασφαλίζεται ότι εκπροσωπούνται όλες οι οπτικές.

Συνέχεια: Σκεφτείτε και προγραμματίστε αυτή τη διαδικασία με μακροπρόθεσμη προοπτική, και όχι ως άσκηση της μίας φοράς. Προνοήστε για τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων σε τακτική βάση και ενημερώστε σχετικά.

Υπευθυνότητα και δέσμευση: Οικοδομήστε σχέση εμπιστοσύνης και εξηγήστε τα οφέλη της συμμετοχής στη διαδικασία διαβούλευσης. Προσεγγίστε τους ως ειδικούς, όχι ως παθητικούς αποδέκτες υπηρεσιών.

Πρόσβαση στην επικοινωνία: Πραγματοποιείτε διαβουλεύσεις σε γλώσσα και μορφή με την οποία οι πρόσφυγες είναι εξοικειωμένοι, και η οποία επιτρέπει την αντιπροσωπευτική συμμετοχή.

Προσβασιμότητα της διαδικασίας: Δώστε στους πρόσφυγες τη δυνατότητα να συμμετάσχουν στη διαδικασία διαβούλευσης, παρέχοντάς τους σχετικό υλικό και εξασφαλίζοντας οργανωτικές συνθήκες τέτοιες που τους επιτρέπουν να συμμετάσχουν στην εν λόγω διαδικασία.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΦΟΡΕΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΜΕ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

Ο παρακάτω κατάλογος ελέγχου παρέχει μια λεπτομερή διαδικασία βήμα προς βήμα, με στόχο να βοηθήσει τους οργανισμούς να προγραμματίσουν και να προσδιορίσουν όλες τις διεργασίες που απαιτούνται για τη συνεργασία με πρόσφυγες.

Πριν από την έναρξη της διαδικασίας διαβούλευσης, **συλλέξτε τις διαθέσιμες πληροφορίες και τα στοιχεία** σχετικά με τον πληθυσμό των προσφύγων και την ενσωμάτωσή τους.

Καταγράψτε τη γεωγραφική θέση και τις ανάγκες των προσφύγων, και εντοπίστε τυχόν ευάλωτες και ποικίλες κοινωνικές ομάδες.

Αναλύστε τα δεδομένα που συλλέγονται σε όλη τη διάρκεια του έργου.

Κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού του έργου, **συζητήστε με τους χρηματοδότες και τους χορηγούς** τη σημασία της πρόωξης της συμμετοχής των προσφύγων και των πολιτιστικών διαμεσολαβητών.

Συμπεριλάβετε πρόσφυγες στον από κοινού σχεδιασμό και την από κοινού υλοποίηση της πρωτοβουλίας.

Προσφέρετε γενική αποζημίωση ή αποζημίωση για έξοδα μετακίνησης για τους πρόσφυγες που θέλουν να αποκτήσουν πρόσβαση στις υπηρεσίες σας αλλά αντιμετωπίζουν σοβαρές οικονομικές δυσκολίες.

Κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων, η **εξασφαλίστε την παροχή υπηρεσιών παιδικής φροντίδας για τους πρόσφυγες** (ιδιαίτερα τις γυναίκες) που έχουν οικογένεια και, συνεπώς, δεν έχουν τον χρόνο να συμμετάσχουν σε άλλες δραστηριότητες.

Χρησιμοποιείτε κατανοητό, εύληπτο λόγο σε γλώσσα ή μορφή με την οποία οι πρόσφυγες είναι εξοικειωμένοι, κατά την επικοινωνία στο πλαίσιο έργων και προγραμμάτων για τις κοινότητες προσφύγων και μεταναστών.

Μετά την παροχή της υπηρεσίας σας, **ζητήστε ανατροφοδότηση από τους πρώην δικαιούχους**. Η ανατροφοδότηση μπορεί να σχετίζεται, για παράδειγμα, με το αίτημα να αλλάξει το πρόσωπο στο οποίο ο οργανισμός σας (κοινωνικές υπηρεσίες, ΜΚΟ κ.λπ.) έχει αναθέσει την επικοινωνία με συγκεκριμένο πρόσφυγα ή να διευκρινιστούν τα κίνητρα πίσω από μια μη ικανοποιητική απόφαση (τοπικές ή περιφερειακές αρχές/φορείς).

Κοινοποιείτε στους πρόσφυγες τα πορίσματα μιας έρευνας τουλάχιστον δύο φορές τον χρόνο, για να λάβετε ανατροφοδότηση σχετικά με τις υπηρεσίες σας.

Εξετάστε την ανατροφοδότηση και λάβετε μέτρα για να διορθώσετε σταδιακά τις λειτουργίες σας βάσει των σχολίων που λάβατε.

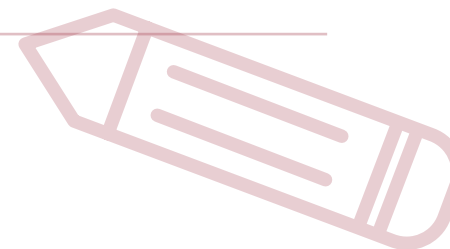
Εξασφαλίστε τη συμμετοχή προσφύγων σε κοινωνικές έρευνες (συνεργάτες στον σχεδιασμό ή την έρευνα, σύμβουλοι, λαμβάνοντας συνεντεύξεις).

Αναγνωρίστε το δικαίωμα των προσφύγων να εκφράζουν τις απόψεις τους σχετικά με την ποιότητα της υπηρεσίας σας και **φροντίστε να υπάρχουν ασφαλείς χώροι όπου μπορούν να υποβάλουν την ανατροφοδότηση**. Για παράδειγμα, οι πρόσφυγες ενδέχεται να ζητήσουν συνάντηση με το προσωπικό ή τον επικεφαλής μιας μονάδας που παρέχει συγκεκριμένη υπηρεσία.

Δημιουργήστε μηχανισμούς ανατροφοδότησης προς τους πρόσφυγες, ενημερώνοντάς τους συστηματικά για τον τρόπο με τον οποίο αξιοποιήθηκε η συμβολή τους για τον σχεδιασμό, τη διόρθωση ή την ενίσχυση των πρωτοβουλιών ενσωμάτωσης, και γνωστοποιήστε τους την τελική/αναθεωρημένη μορφή των υπηρεσιών.

ΕΙΔΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΜΕ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

Οι τοπικές αρχές διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην ενσωμάτωση των προσφύγων και χρειάζονται ειδικές κατευθυντήριες γραμμές για το πώς να εξασφαλίζουν τη συμμετοχή των προσφύγων στο έργο και τις υπηρεσίες τους. Σε αυτόν τον κατάλογο ελέγχου επισημαίνονται θεμελιώδη σημεία προς αξιοποίηση από τις τοπικές αρχές, ώστε να προωθηθεί μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση στη διοίκηση και τη σύναψη συμβάσεων παροχής εργασιών.

Προωθήστε την παρουσία προσώπων με μεταναστευτικό ή προσφυγικό υπόβαθρο σε περιφερειακές και τοπικές συνελεύσεις, κοινοβούλια και άλλους φορείς λήψης αποφάσεων, έτσι ώστε να εκπροσωπείται επαρκώς το πραγματικό ποσοστό τους στον γενικό πληθυσμό.

Εξασφαλίστε τη συμμετοχή προσφύγων και μεταναστών σε συμμετοχικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων σε τοπικό επίπεδο (φόρουμ πολιτών, συμβουλευτικές διαδικασίες, ανάπτυξη γειτονιάς κ.λπ.).

Δημιουργήστε ανεξάρτητους συμβουλευτικούς φορείς σε τοπικό επίπεδο, για να εκπροσωπούν τις ανάγκες και τα συμφέροντα των προσφύγων και των μεταναστών.

Συμπεριλάβετε πληροφορίες σχετικά με τη συμμετοχή του πολίτη σε δραστηριότητες κοινωνικού προσανατολισμού.

Όταν αναθέτετε την παροχή υπηρεσιών σε εξωτερικούς φορείς, **συμπεριλάβετε στη σύμβαση ειδική ρήτρα σχετικά με την κοινωνική ένταξη των προσφύγων** ως προϋπόθεση για την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΟΡΘΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑ

Η δημιουργία χώρων και ευκαιριών για διαβούλευση είναι το πρώτο βήμα για αποτελεσματική συνεργασία με τους πρόσφυγες. Στην Ιταλία, ο Δήμος της Ravenna εισήγαγε τροποποίηση του δημοτικού κώδικα, ώστε να αναγνωρισθεί το «Διαπολιτισμικό Δίκτυο για τη Μετανάστευση» ως επίσημος συνομιλητής. Όλοι οι πολίτες, ιδίως οι μετανάστες και οι πρόσφυγες, καλούνται να ενταχθούν στο Διαπολιτισμικό Δίκτυο για τη Μετανάστευση.

Μια άλλη στρατηγική την οποία υιοθέτησε ο Δήμος της Ravenna για να εξασφαλίσει τη συμμετοχή προσφύγων ήταν η δημιουργία ομάδων εστίασης και διεθνών café. Συγκεκριμένα, υιοθέτησε αυτό το μέσο προκειμένου να συλλέξει πληροφορίες σχετικά με την ύπαρξη δυνητικών εμποδίων. Όταν οργανώνεται μια ομάδα εστίασης, πρέπει να διασφαλίζεται ότι όλοι οι συμμετέχοντες μιλούν την ίδια γλώσσα ή, τουλάχιστον, ότι μιλούν όλοι την επιλεγμένη κοινή γλώσσα τόσο καλά ώστε να μπορούν να αλληλεπιδρούν όχι μόνο με τους διαμεσολαβητές αλλά και μεταξύ τους. Θα πρέπει επίσης να υπάρχει χρόνος μετά τη συζήτηση, για εστίαση στις απαιτήσεις των συμμετεχόντων και παροχή εξατομικευμένης ψυχολογικής ή τεχνικής υποστήριξης.

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Στη Νορβηγία, ο αντιδήμαρχος του Όσλο που είναι αρμόδιος για θέματα ποικιλομορφίας, πραγματοποιεί εβδομαδιαίες ψηφιακές συναντήσεις με ΜΚΟ που εστιάζουν σε μειονότητες, προκειμένου να κατανοήσει καλύτερα την κατάσταση, να συζητηθούν οι σχετικές ανάγκες και να συμφωνηθούν δράσεις που θα εξασφαλίζουν ότι όλοι συμμορφώνονται με τα μέτρα και τους κανονισμούς ασφάλειας σχετικά με την τήρηση αποστάσεων. Το Όσλο διαθέτει διαδικτυακή σελίδα στην οποία παρέχονται πληροφορίες σε διαφορετικές γλώσσες. Επίσης, ο δήμος υποστηρίζει ΜΚΟ που συνεργάζονται με εύάλωτες μειονοτικές ομάδες, παρέχοντάς τους ειδικές ενημερωτικές αφίσες και πραγματοποιώντας εκστρατείες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Οι ενημερωτικές αφίσες αναρτώνται επίσης σε καταστήματα, τζαμιά και εκκλησίες, καθώς και σε άλλα κτίρια, για να διασφαλίζεται ότι όλοι οι κάτοικοι λαμβάνουν επικαιροποιημένες και σωστές πληροφορίες. Ελήφθησαν ειδικά μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι πληροφορίες και η υποστήριξη θα έφταναν στην κοινότητα των Ρομά και σε μετανάστες χωρίς έγγραφα ταυτότητας.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΕΣΜΕΥΣΗ

Το Συμβούλιο Καθοδήγησης για τις Εθνοτικές Σχέσεις (ETNO) στη Φινλανδία αποτελεί ένα καλό παράδειγμα εξασφάλισης της συμμετοχής μεταναστών, προσφύγων και εθνοτικών μειονοτήτων στην επίσημη διαδικασία διαβούλευσης. Πρόκειται για επίσημο δίκτυο εμπειρογνομόνων για θέματα ενσωμάτωσης, μεταναστών και εθνοτικών μειονοτήτων. Αποτελείται από ένα εθνικό συμβούλιο παροχής καθοδήγησης και επτά περιφερειακά συμβούλια που επιλέγονται κάθε τέσσερα χρόνια, καθώς και 300 εκπροσώπους των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, μεταναστευτικών και πολυπολιτισμικών ενώσεων, ενώσεων εθνοτικών και θρησκευτικών μειονοτήτων, πολιτικών κομμάτων, οργανώσεων της αγοράς εργασίας, υπουργείων, περιφερειακών αρχών, και δήμων.

Το Teatru Salesjan στη Μάλτα δημιούργησε σύστημα ανατροφοδότησης σχετικά με τα τρέχοντα προγράμματά του, για να συγκεντρώνει τις εμπειρίες και τα σχόλια γυναικών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα Carcarcarlaq. Περιλαμβάνει τακτικές δραστηριότητες διαβούλευσης με πρόσφυγες, ώστε να λαμβάνονται υπόψη τα σχόλια και οι απόψεις τους σχετικά με την ποιότητα των υπηρεσιών σε όλη τη διάρκεια του προγράμματος. Τα βασικά δεδομένα επιδόσεων συγκεντρώνονται επίσης συστηματικά για την παρακολούθηση και την ανάλυση των προγραμμάτων.

Ο Δήμος του Γκντανσκ της Πολωνίας ανέφερε ότι διορίστηκε το πρώτο Συμβούλιο Μεταναστών της χώρας, με στόχο να συμβουλευεί τον δήμαρχο και λοιπές τοπικές αρχές για θέματα και πολιτικές που σχετίζονται με την ενσωμάτωση μεταναστών και προσφύγων. Προκειμένου να εκπροσωπείται ο πληθυσμός των μεταναστών σε όλη του την ποικιλία, επιλέχθηκαν εθελοντές με διαφορετικό υπόβαθρο, διαφορετικό μορφωτικό επίπεδο και διαφορετικές θρησκευτικές πεποιθήσεις. Παρά τις περιορισμένες αρμοδιότητες και την έλλειψη δικού του προϋπολογισμού, το Συμβούλιο αποδείχθηκε χρήσιμο ιδίως κατά τη διάρκεια της πανδημίας Covid-19, καθώς παρείχε πληροφορίες από πρώτο χέρι για τις ανάγκες των αλλοδαπών και των προσφύγων.

Το Κέντρο του Γκντανσκ για την Ίση Μεταχείριση είναι ένας ασφαλής χώρος όπου μπορούν να υποβληθούν καταγγελίες για διακρίσεις με βάση, μεταξύ άλλων, την εθνικότητα, τη φυλή ή τη θρησκεία. Το κέντρο διαθέτει επτά σημεία τα οποία διαχειρίζονται διαφορετικές ΜΚΟ, που αντικατοπτρίζουν την επιθυμητή ποικιλομορφία.

Το 2016 το Δημαρχείο της Βαρσοβίας εκπόνησε τον «Οδηγό ενεργού κατοίκου» και τον διέθεσε και μεταφρασμένο στα αγγλικά, τα ουκρανικά και τα βιετναμέζικα. Στον Οδηγό παρουσιάζονταν οι ευκαιρίες για τους αλλοδαπούς, ανεξαρτήτως νομικού καθεστώτος, να συμμετέχουν στις δραστηριότητες της πόλης (π.χ. συμμετοχικός προϋπολογισμός και τοπικές πρωτοβουλίες).

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΟΡΘΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΜΚΟ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Στην Τουρκία, συγκεκριμένα στο Κέντρο Οικογένειας, Υποστήριξης Γυναικών και Ατόμων με Αναπηρία (AKDEM) του Δήμου Zeytinburnu, υλοποιούνται διάφορα προγράμματα κοινωνικής προστασίας, διαβίωσης, κοινωνικής συνοχής και συντονισμού των προσφύγων που ζουν στην περιοχή. Το AKDEM λειτουργεί ως κοινοτικό κέντρο για μειονεκτούσες κοινότητες εντός του δήμου και εφαρμόζει μια ολιστική προσέγγιση για τα άτομα με ευαλωτότητες, ανεξαρτήτως νομικού καθεστώτος ή καθεστώτος ιθαγένειας του προσώπου. Σύμφωνα με τον τομέα εστίασης και την ολοκληρωμένη προσέγγιση του AKDEM, οι γυναίκες και τα παιδιά πρόσφυγες προστατεύονται από υπηρεσίες κοινωνικής προστασίας. Τα παιδιά παρακολουθούν δραστηριότητες ενδυνάμωσης στο Κέντρο όσο οι μητέρες τους συμμετέχουν σε εργαστήρια κλωστοϋφαντουργίας και μαθήματα τουρκικής γλώσσας. Οι υπηρεσίες είναι διαθέσιμες σε πολλές γλώσσες, καθώς υπάρχουν άτομα με διαφορετικό υπόβαθρο, μεταξύ των οποίων και πρόσφυγες από τη Συρία και το Αφγανιστάν.

Ένα ερωτηματολόγιο που διατίθεται στο Γραφείο Mazovian Voivodeship απευθύνεται σε αλλοδαπούς που βρίσκονται σε διαδικασία νομιμοποίησης της διαμονής τους στην Πολωνία. Περιέχει ερωτήματα σχετικά με την ικανοποίηση των αλλοδαπών από τις υπηρεσίες του Γραφείου Mazovian Voivodeship.

Το Σημείο Προστασίας Δικαιωμάτων Μεταναστών βρίσκεται στο Κέντρο Υποστήριξης Μεταναστών (Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek) στο Γκντανσκ και παρέχει βοήθεια σε μετανάστες που αντιμετωπίζουν άνιση μεταχείριση λόγω της εθνικότητάς τους, σε τομείς όπως η απασχόληση, η εύρεση διαμερίσματος, η ασφάλεια, το σχολείο, και διάφορα επίσημα θέματα.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑ

Στην Πολωνία, η μικρή οργάνωση For the Earth συμμετέχει στην ενσωμάτωση των προσφύγων σε ένα από τα κέντρα προσφύγων στην Πολωνία. Προβαίνει σε κάθε ενέργεια σε συνεννόηση με τους πρόσφυγες. Για την ενδυνάμωση των γυναικών-προσφύγων, έχει συσταθεί ο Σύλλογος Συναντήσεων Γυναικών, όπου οι γυναίκες μαθαίνουν χειροτεχνίες από Πολωνές. Ο οργανωτής σχεδιάζει να δημιουργήσει στο μέλλον μια κοινωνική επιχείρηση όπου οι γυναίκες-πρόσφυγες θα δημιουργούν και θα πωλούν τις χειροτεχνίες τους, και έτσι θα γίνουν οικονομικά ανεξάρτητες.

Το «Foundation for Somalia» είναι μια πολυπολιτισμική οργάνωση ανοιχτή για όλους τους μετανάστες ανεξαρτήτως εθνικότητας ή θρησκείας, η οποία έχει ως επικεφαλής και διοικείται από μετανάστες διαφόρων εθνικοτήτων αλλά και Πολωνούς. Η οργάνωση υλοποιεί διάφορα έργα σε στενή συνεργασία με τους πρόσφυγες. Συγκεκριμένα: 1) Το Nothing about us without us στοχεύει στη διαβούλευση με αλλοδαπούς σχετικά με τις ανάγκες τους και στην εξεύρεση λύσεων στα προβλήματά τους, 2) Το Intercultural Incubator of Migrant Organisation υποστηρίζει αλλοδαπούς για την ίδρυση και τη λειτουργία των δικών τους οργανώσεων, 3) Το ABC of entrepreneurship είναι ένας ολοκληρωμένος κύκλος μαθημάτων για την ίδρυση και τη λειτουργία μιας επιχείρησης. Μετά την ολοκλήρωση του εν λόγω κύκλου μαθημάτων, οι αλλοδαποί λαμβάνουν περαιτέρω και εξατομικευμένη υποστήριξη.

ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ: ΧΡΗΣΙΜΟ ΥΛΙΚΟ, ΥΛΙΚΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

European Coalition of Cities against Racism, ECCAR 10 points Action Plan Toolkit for Equality City Policies Against Racism, 2017.

Η Δέση εργαλείων για την Ισότητα είναι ένα εγχειρίδιο για την υποστήριξη πόλεων κατά την εφαρμογή τοπικών πολιτικών επιτυχούς καταπολέμησης του ρατσισμού και των φυλετικών διακρίσεων, ή κατά την προσαρμογή των υφιστάμενων πολιτικών.

SHARE Network webinar, “Participation & co-creation for refugee & migrant integration in the EU”, 15 December 2020.

Το δίκτυο SHARE επισημαίνει 10 βασικές αρχές και θεωρήσεις σχετικά με την εφαρμογή προσεγγίσεων περί συμμετοχής και από κοινού δημιουργίας για την ενσωμάτωση προσφύγων και μεταναστών.

Torfa M., Refugee-led organisations (RLOs) in Europe: policy contributions, opportunities and challenges, ECRE Working Paper, 2019.

Το έγγραφο αξιολογεί κατά πόσον οι οργανώσεις με επικεφαλής πρόσφυγες μπορούν να συμβάλουν θετικά στην εξεύρεση πρακτικών λύσεων και στον καθορισμό πολιτικών για θέματα προσφύγων, και τους λόγους για τους οποίους δεν συμμετέχουν ουσιαστικά στην ανάπτυξη, την αξιολόγηση και τη συζήτηση πολιτικών/πρακτικών για το άσυλο και την ενσωμάτωση σε επίπεδο ΕΕ.

UNHCR, Safer and Stronger: Experiences of Refugee Women Resettled to the UK, 2020.

Η έκθεση παρουσιάζει τα πορίσματα μιας Συμμετοχικής Αξιολόγησης σχετικά με την προστασία και την ενσωμάτωση γυναικών προσφύγων που επανεγκαταστάθηκαν στο Ηνωμένο Βασίλειο στο πλαίσιο των προγραμμάτων επανεγκατάστασης της βρετανικής κυβέρνησης.

UNHCR, Better Protecting Refugees in the EU and Globally: UNHCR's proposals to rebuild trust through better management, partnership and solidarity, 2016.

Το έγγραφο θέτει ένα όραμα για την επίτευξη ολοκληρωμένης πολιτικής της ΕΕ για το άσυλο και τους πρόσφυγες στο μέλλον, τόσο σε εσωτερικό όσο και σε εξωτερικό επίπεδο, ώστε να διευκολυνθεί η ανάπτυξη, μακροπρόθεσμα, συνεκτικών ρυθμίσεων σε επίπεδο ΕΕ για την αποτελεσματική αντιμετώπιση και διαχείριση των μετακινήσεων.

UNHCR, The UNHCR Toolkit for Participatory Assessment in Operations, 2006.

Σε αυτή τη Δέση εργαλείων της UNHCR περιγράφεται μια σειρά μέτρων που πρέπει να εφαρμοστούν για τη διεξαγωγή αξιολόγησης από κοινού με τους πρόσφυγες ή άλλα πρόσωπα που εμπíπτουν στην αρμοδιότητα της Ύπατης Αρμοστείας. Η συμμετοχική αξιολόγηση περιγράφεται ως «διαδικασία δημιουργίας σχέσεων συνεργασίας με γυναίκες και άντρες πρόσφυγες κάθε ηλικίας και από κάθε υπόβαθρο, προωθώντας τη συμμετοχή τους σε σημαντικό βαθμό μέσω σαφώς διαρθρωμένου διαλόγου».

5.5 ΝΑ ΕΞΑΣΦΑΛΙΖΕΤΑΙ Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΝΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΕΤΑΙ Ο ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ

Κινητοποίηση των πόρων της κοινωνίας υποδοχής και ενίσχυση της εμπιστοσύνης και της θετικής ταυτοποίησης

Η συμμετοχή της τοπικής κοινότητας είναι καθοριστικός παράγοντας για την επίτευξη ολοκληρωμένης προσέγγισης. Η ενσωμάτωση είναι αμφίδρομη διαδικασία που απαιτεί την υποστήριξη και τον ενεργό ρόλο της κοινωνίας υποδοχής. Οι επαγγελματίες του τομέα της ενσωμάτωσης θα πρέπει να προωθούν τον ρόλο των ντόπιων (αλλά και να επισημαίνουν τις ευθύνες τους) και να ενθαρρύνουν τις πρωτοβουλίες πολιτών. Ο γενικός στόχος είναι η προώθηση ενός φιλόξενου κοινωνικού κλίματος χωρίς ξενοφοβία και διακρίσεις. Μια βασική οδός για τις τοπικές αρχές και τους φορείς παροχής υπηρεσιών προς την επίτευξη του στόχου αυτού είναι η υποστήριξη πρωτοβουλιών εθελοντισμού για την ενσωμάτωση των προσφύγων.

Οι εθελοντικές δραστηριότητες συμβάλλουν σημαντικά στην ενσωμάτωση μέσω της ανάπτυξης των δεξιοτήτων και των προσωπικών δικτύων των προσφύγων και των μεταναστών, και μέσω συμπλήρωσης (και ενίοτε αντικατάστασης) των πολιτικών ενσωμάτωσης που εφαρμόζει το εκάστοτε κράτος. Οι πρωτοβουλίες αυτές συμβάλλουν στην ενίσχυση της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτιστικής ενσωμάτωσης μέσω της έκθεσης στην τοπική γλώσσα και κουλτούρα, και της παροχής εξατομικευμένης υποστήριξης. Πρόκειται για παράγοντες σημαντικούς κατά το στάδιο άφιξης και υποδοχής, καθώς μπορούν να συμβάλουν στην παροχή στέγης και στον αρχικό προσανατολισμό, αλλά και κατά το στάδιο της παροχής υποστήριξης για μακροπρόθεσμη ένταξη.

ΟΦΕΛΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

- Συχνά πιο προσιτά και καινοτόμα σε σχέση με τα καθιερωμένα προγράμματα ενσωμάτωσης.
- Εύκολο να δοκιμαστούν πιλοτικά και να υλοποιηθούν από την ευρύτερη ποικιλία επαγγελματιών που συμμετέχουν σε δραστηριότητες με άλλους ανθρώπους.
- Η επαγγελματική πείρα και οι γνώσεις των εθελοντών και των κατοίκων της περιοχής μπορούν να ωφελήσουν το σύνολο της κοινότητας.
- Γρήγορες, ευέλικτες και συνεργατικές δομές «start-up» που επιτρέπουν την υλοποίηση πρωτοβουλιών από τη βάση προς την κορυφή (bottom-up) και τη συμμετοχή με εικονικά μέσα.
- Λύσεις με βάση τη συμμετοχή των πολιτών και τον πληθοπορισμό (crowdsourcing).
- Ιδιωτικά δίκτυα κοινωνικής δικτύωσης και νέα τεχνολογία, μεταξύ άλλων εφαρμογές και διαδικτυακές πλατφόρμες που χρησιμοποιούνται τακτικά.
- Μεγαλύτερη ορατότητα και εύρος μέσω καλύτερης εστίασης στην επικοινωνία σε σχέση με πολλά καθιερωμένα προγράμματα ενσωμάτωσης.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΟΡΘΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Εξατομικευμένη και συνεχής υποστήριξη: Διευκολύνετε τη μακροπρόθεσμη κοινωνική ένταξη με συνεχή καθοδήγηση (mentoring) εξατομικευμένα (one-on-one) και μεταξύ ομοτίμων (peer-to-peer), που επιτρέπει την οικοδόμηση εμπιστοσύνης και μακροχρόνιων σχέσεων.

Χρήση μιας σειράς υποδειγμάτων υποστήριξης: Αξιοποιήστε και συνδυάστε με στοχευμένο τρόπο όλα τα είδη εθελοντικών δραστηριοτήτων, μεταξύ άλλων σχετικά με την ψυχαγωγία, την εκπαίδευση, την απασχόληση, την οικογένεια και τη «γραφειοκρατική» καθοδήγηση.

Πρώθηση των διαπολιτισμικών δεξιοτήτων όλων των εμπλεκομένων: Σχεδιάστε δραστηριότητες για την ενίσχυση των διαπολιτισμικών δεξιοτήτων και της κατανόησης, τόσο για τους εθελοντές όσο και για τους δικαιούχους.

Συμμετοχή ήδη εγκατεστημένων μεταναστών: Κινητοποιήστε ως εθελοντές τους πρόσφυγες που έφτασαν νωρίτερα και τους κατοίκους με μεταναστευτικό υπόβαθρο, για να «χτίσουν γέφυρες» και να αποτελέσουν πηγή διαπολιτισμικής έκθεσης.

Σύνδεση της υποστήριξης με την ευαισθητοποίηση: Βελτιώστε την άποψη της κοινής γνώμης για την ενσωμάτωση και καλλιεργήστε κλίμα «κουλτούρας φιλοξενίας», ενισχύοντας τον εθελοντισμό ως ανταπόκριση της κοινωνίας των πολιτών και εστιάζοντας στη συμμετοχή προσφύγων και μεταναστών σε δραστηριότητες του πολίτη.

Ακριβής αντιστοίχιση των συνεισφορών των εθελοντών με τις συγκεκριμένες ανάγκες των προσφύγων: Χρησιμοποιήστε διαδικτυακά εργαλεία αντιστοίχισης και βάσεις δεδομένων εθελοντών, για να καταγράψετε συστηματικά τους διάφορους φορείς εθελοντισμού και τις ευκαιρίες για υποστήριξη.

Χρόνος και τόπος σύμφωνα με τις ανάγκες: Προγραμματίστε δραστηριότητες που θα πραγματοποιούνται όταν οι ενδιαφερόμενοι δεν εργάζονται (Σαββατοκύριακα, βράδια), στις γειτονιές ή κοντά στα κέντρα υποδοχής όπου ζουν οι δικαιούχοι.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΘΗΣΗ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΩΝ

Ο παρακάτω κατάλογος ελέγχου παρέχει μια λεπτομερή διαδικασία βήμα προς βήμα, με στόχο να βοηθήσει τους οργανισμούς να προγραμματίσουν και να προσδιορίσουν όλες τις διεργασίες που απαιτούνται για την προώθηση εθελοντικών πρωτοβουλιών.

Εκπαιδεύστε και συντονίστε εθελοντές μέντορες, και φέρτε τους σε επικοινωνία με πρόσφυγες και μετανάστες που ζουν στην περιοχή τους και ασκούν το ίδιο επάγγελμα ή έχουν τα ίδια ενδιαφέροντα.

Εστιάστε σε πρωτοβουλίες με γνώμονα τη μάθηση, για να προωθήσετε την εκμάθηση γλωσσών και την πρόσβαση στην επαγγελματική και την ανώτατη εκπαίδευση, και επιδιώξτε να δημιουργήσετε προσφορές που θα συμπληρώνουν την εκμάθηση γλωσσών και τον κοινωνικό προσανατολισμό μέσω παγιωμένων πολιτικών ενσωμάτωσης.

Εξασφαλίστε συνεργασία με peer coaches για βοήθεια στην εκπαίδευση (ιδίως για να βοηθούν άλλους μαθητές με τη σχολική μελέτη), στις εξετάσεις και στις σχολικές και εργασιακές μεταβάσεις τους.

Προωθήστε μικτές δραστηριότητες μάθησης, πολιτισμού και ψυχαγωγίας με βάση τα ταλέντα και τα ενδιαφέροντα των εθελοντών, των προσφύγων και των μεταναστών, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, της μαγειρικής, του αθλητισμού, των τεχνών και των χειροτεχνιών, ώστε να ενεργοποιήσετε τους κοινωνικούς και πολιτιστικούς πόρους των προσφύγων και των μεταναστών, και να προωθήσετε τη διαπολιτισμική μάθηση.

Προωθήστε προγράμματα καθοδήγησης (mentorship) για την απασχόληση και την αυτοαπασχόληση, εστιάζοντας στα κίνητρα, τα πρότυπα (role models), τις επαγγελματικές επαφές, τις εγκάρσιες δεξιότητες (soft skills) και τις ειδικές ανάγκες (π.χ. νέων ενηλίκων και γυναικών).

Προωθήστε συστήματα οικογενειακής συμβουλευτικής για να αποκαταστήσετε οικογενειακούς δεσμούς για χωρισμένες οικογένειες και παιδιά που ζουν μόνα, προσφέροντας συναισθηματική υποστήριξη και καθοδήγηση ώστε τα πρόσωπα να νιώθουν ευπρόσδεκτα, καθώς και νομική εκπροσώπηση για ασυνόδευτους ανηλίκους.

Προωθήστε δραστηριότητες για τη συνοδεία νεοεισερχόμενων κατά τη διεύθυνση γραφειοκρατικών διαδικασιών καταχώρισης και εγκατάστασης, από εθελοντές με γνώσεις σχετικά με τη διαχείριση των σχετικών κρατικών και τοπικών υπηρεσιών, με βάση τις ανάγκες και τα συμφέροντα κάθε νεοεισερχόμενου.

Αξιοποιήστε τις δυνατότητες των εργαλείων ηλεκτρονικής ενημέρωσης, προσανατολισμού και μετάφρασης.

Δείξτε την υποστήριξή σας, πραγματοποιήστε παρεμβάσεις στον δημόσιο διάλογο, και προσελκύστε περαιτέρω προσοχή από το κοινό και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Χρησιμοποιήστε δημόσιες εκστρατείες για να φέρετε κοντά τους νεοεισερχόμενους με τους γείτονές τους στις τοπικές κοινότητες, ώστε να καταπολεμήσετε τις φήμες και να ενισχύσετε την αποδοχή, την εμπιστοσύνη και την προθυμία για παροχή βοήθειας.

ΟΡΘΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΧΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Η Womento στην Φινλαδία μεριμνά για peer coaches για μορφωμένες γυναίκες-μετανάστριες ήδη από το 2012. Για να το επιτύχουν αυτό, οι υπάλληλοι της Womento βρίσκουν για κάθε μετανάστρια σύμβουλο που συζητά μαζί της για τη φινλανδική εργασιακή κουλτούρα, ή τη βοηθά να εξασκηθεί στο φινλανδικό λεξιλόγιο που σχετίζεται με το επαγγελματικό της πεδίο ή να συντάξει αιτήσεις και βιογραφικά. Κάθε ζευγάρι έχει τον δικό του τρόπο συνεργασίας, και η υπηρεσία παρέχεται δωρεάν.

Στη Σερβία, η πιλοτική δραστηριότητα Refugees for Refugees (R4R) υλοποιείται από το Κέντρο του Βελιγραδίου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα από τον Απρίλιο του 2021, σε συνεργασία με το Γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας στη Σερβία. Η R4R περιλαμβάνει την ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ προσφύγων που ήδη ζουν στη χώρα μεγάλο διάστημα και προσφύγων και αιτούντων άσυλο που χρειάζονται πρόσθετη στήριξη για την ενσωμάτωσή τους στη σερβική κοινωνία. Οι βοηθοί-πρόσφυγες μπορούν να βοηθήσουν τους ανθρώπους που βρίσκονται σε παρόμοια κατάσταση να ενσωματωθούν και να ενημερωθούν για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους με τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο. Μπορούν να ενδυναμώσουν και άλλους πρόσφυγες μιλώντας τους για τις προσωπικές τους εμπειρίες και προσφέροντάς τους έκθεση σε μια ποικιλία δεξιοτήτων και γνώσεων που είναι απαραίτητες για να αρχίσουν μια νέα ζωή στη Σερβία.

ΧΡΗΣΗ ΜΙΑΣ ΣΕΙΡΑΣ ΜΟΝΤΕΛΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

Στη Φινλανδία, το Let's Read Together είναι ένα εθνικό δίκτυο το οποίο από το 2004 προωθεί τον γραμματισμό και τη γνώση της φινλανδικής γλώσσας μεταξύ γυναικών και κοριτσιών που έχουν μεταναστεύσει στη Φινλανδία, και τις ενθαρρύνει να ενταχθούν στην φινλανδική κοινωνία. Οι ομάδες μάθησης πραγματοποιούν μία δίωρη συνάντηση κάθε εβδομάδα. Το δίκτυο διοργανώνει επίσης σεμινάρια και εργαστήρια, και δημοσιεύει εκπαιδευτικό υλικό.

ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ

Οι συναυλίες Tolerant Estonia στην Εσθονία προσέλκυσαν τεράστιο κοινό και αναφέρθηκαν εκτενώς σε δημόσιες συζητήσεις σε μεγάλα μέσα ενημέρωσης. Σε πολλές από τις πρωτοβουλίες που συνδέονταν με τον πολιτισμό, η άμεση συμμετοχή και η ανάδειξη προσφύγων μουσικών και εκτελεστών αποτέλεσε βασικό παράγοντα ώστε η προσφυγική κρίση να αποκτήσει ανθρώπινο πρόσωπο και να τονιστεί η σημασία της τύχης κάθε ανθρώπου.

ΑΚΡΙΒΗΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΩΝ ΤΩΝ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Στη Φινλανδία, η πολύγλωσση εφαρμογή «μιας στάσης» εμφανίστηκε ως τοπική πρωτοβουλία (π.χ. το [Choose Your Future](#) είναι μια εύκολη και γρήγορη υπηρεσία για κινητές συσκευές, που τους επιτρέπει να ανακαλύψουν τη νέα πόλη τους, να βρουν ενδιαφέρουσες εκδηλώσεις και να συναντήσουν ανθρώπους) και η start-up [Funzi προσφέρει μια εφαρμογή «πακέτου μάθησης» για τους αιτούντες άσυλο, παρέχει αξιόπιστες πληροφορίες στους χρήστες κινητών τηλεφώνων και διευκολύνει την ενσωμάτωσή τους στη Φινλανδία.](#)

Η [Startup Refugees](#) στη Φινλανδία υποστήριξε εκατοντάδες μετανάστες και πρόσφυγες ώστε να κυνηγήσουν το όνειρό τους να γίνουν επιχειρηματίες. Το πρόγραμμά της, επικεφαλής του οποίου είναι γνωστοί επιχειρηματίες, βασίζεται σε δίκτυο 300 επιχειρήσεων, δημόσιων εταίρων και συνεργαζόμενων ΜΚΟ, και υποστηρίζεται από 300 εθελοντές οι οποίοι καταγράφουν επιχειρηματικές δεξιότητες σε κέντρα υποδοχής, βρίσκουν τους κατάλληλους συμβούλους (mentors) και δημιουργούν εκκολαπτήρια επιχειρήσεων.

ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ

Το [Πανεπιστήμιο Kiron](#) στη Γερμανία δημιούργησε μια ηλεκτρονική πλατφόρμα μάθησης για πρόσφυγες παγκοσμίως και για κοινότητες στη Μέση Ανατολή που δεν έχουν πρόσβαση σε βοήθεια. 1.500 υποψήφιοι φοιτητές έχουν εγγραφεί σε διετή διαδικτυακά προγράμματα σπουδών στην Πληροφορική, τη Μηχανολογία, τις επιχειρήσεις και τα οικονομικά, και στις κοινωνικές επιστήμες. Οι φοιτητές αλληλοβοηθούνται με διαδικτυακές συναντήσεις και ομάδες μελέτης και, εάν περάσουν την πρώτη διαδικτυακή φάση σπουδών, έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης για σπουδές σε 22 πανεπιστήμια-εταίρους του προγράμματος.

ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ: ΧΡΗΣΙΜΟ ΥΛΙΚΟ, ΥΛΙΚΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

EESC Brochure, [How Civil Society Organisations Assist Refugees and Migrants in the EU: Successful experiences and promising practices from the 2016 EESC Civil Society Prize](#), 2017.

Αυτό το έντυπο παρέχει μια γενική επισκόπηση των πρωτοβουλιών της κοινωνίας των πολιτών για την επιτυχή ενσωμάτωση των προσφύγων και των μεταναστών στην ΕΕ.

EWSI Editorial Team, [Comparative analysis: Voluntary and citizens' initiatives before and after 2015](#), European web site on integration, 2016.

Ο ευρωπαϊκός ιστότοπος για την ενσωμάτωση παρέχει μια ανάλυση, καθώς και επισκόπηση ανά χώρα, των εθελοντικών πρωτοβουλιών σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Οι νέες πρωτοβουλίες καταγράφονται σε σύγκριση με τις λίγες μακροχρόνιες πρωτοβουλίες και αναλύονται ως προς την καινοτομία τους, την προστιθέμενη αξία και τον πιθανό αντίκτυπό τους στην ενσωμάτωση.

Sirius Network, [Mentoring: What can support projects achieve that schools cannot?](#) 2014.

Η έκθεση αυτή διερευνά τα οφέλη της καθοδήγησης (mentoring) και της επαγγελματισμού (professionalisation) των οργανισμών καθοδήγησης, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής μπορούν να σχεδιάσουν την καθοδήγηση και άλλα προγράμματα εκπαιδευτικής υποστήριξης ώστε να καταστούν αναπόσπαστο μέρος του εκπαιδευτικού τοπίου. Επισημαίνει επίσης παραδείγματα επιτυχημένων εμπειριών καθοδήγησης τα οποία εστιάζουν στην καλλιέργεια των κρυφών ταλέντων και των δυνατοτήτων των παιδιών των μεταναστών.

UNHCR, [A Community-based Approach in UNHCR Operations](#), 2008.

Το εγχειρίδιο της UNHCR προορίζεται για την υποστήριξη του προσωπικού κατά την εφαρμογή μιας προσέγγισης με βάση την κοινότητα στις λειτουργίες της Ύπατης Αρμοστείας, ώστε να εξασφαλίζεται ότι τα πρόσωπα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Ύπατης Αρμοστείας

βρίσκονται στο επίκεντρο κάθε απόφασης που επηρεάζει τη ζωή τους.

United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), International Olympic Committee (IOC) and Terre des hommes organisation (TdH), [Sport for Protection Toolkit Programming with Young People in Forced Displacement Setting](#), 2018.

Η Δέση εργαλείων Sport for Protection χρησιμοποιείται στο έργο του Olympic Refugee Foundation. Μπορεί να αξιοποιηθεί από μια σειρά οργανισμών και ενδιαφερόμενων από διάφορους τομείς, ώστε να γίνει καλύτερα κατανοητός και να εφαρμοστεί αποτελεσματικά ο προγραμματισμός Sport for Protection.

Wolffhardt, A., Conte, C. & Huddleston, T., [The European Benchmark for Refugee Integration: A Comparative Analysis of the National Integration Evaluation Mechanism In 14 EU Countries](#), Warsaw/ Brussels, 2019.

Αυτή η έκθεση του NIEM (Εθνικός Μηχανισμός Αξιολόγησης της Ένταξης) παρουσιάζει μια συγκριτική αξιολόγηση βάσει δεικτών για τα πλαίσια ενσωμάτωσης προσφύγων τα οποία ισχύουν σε 14 χώρες της ΕΕ. Η ανάλυση επικεντρώνεται σε νομικούς δείκτες, δείκτες πολιτικών και δείκτες που μετρούν τη διεύρυνση της προσβασιμότητας, τον συντονισμό των πολιτικών, καθώς και προσπάθειες που στοχεύουν στη συμμετοχή της κοινωνίας υποδοχής.

5.6 ΝΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΕΝΤΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΓΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ

Σύνδεση και συντονισμός με άλλους φορείς παροχής υπηρεσιών, και συμπλήρωση των κενών στο σύστημα.

Μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την ενσωμάτωση των προσφύγων απαιτεί ανταπόκριση από το σύνολο του κράτους και της κοινωνίας. Αυτό απαιτεί διαρκή, βασισμένη σε συμπράξεις συνεργασία μεταξύ όλων των αρμόδιων φορέων, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών, των δημόσιων υπηρεσιών, των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών. Προϋποθέτει επίσης διαρθρωτική και μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση για την ενσωμάτωση, καθώς και πρόσβαση σε σταθερή χρηματοδότηση για τις τοπικές οργανώσεις και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών. Η συνεργασία και η από κοινού υλοποίηση πολιτικών υπόσχονται καλύτερα εστιασμένες πολιτικές οι οποίες ανταποκρίνονται με πιο σαφή τρόπο στις ανάγκες και τις προοπτικές των προσφύγων.

Με μεγαλύτερη νομιμότητα, που απορρέει από την ευρύτερη συμμετοχή, και με μεγαλύτερη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών και τοπικών/περιφερειακών παραγόντων, οι πολιτικές μπορούν να καταστούν πιο βιώσιμες και να πετύχουν ισχυρότερο αντίκτυπο. Με ενεργή υποστήριξη από τις δημόσιες αρχές ως προς τη βοήθεια που παρέχουν, οι ΜΚΟ έχουν τη δυνατότητα να συμβάλουν στη μακροπρόθεσμη ένταξη των προσφύγων στην κοινωνία υποδοχής.

ΟΦΕΛΗ ΤΗΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΜΙΑΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ

- Σταθερές και μακροπρόθεσμες συμπράξεις με πολλά ενδιαφερόμενα μέρη σε διάφορα επίπεδα διακυβέρνησης, που ενισχύουν τους φορείς να συμβάλουν στη διαδικασία ενσωμάτωσης των προσφύγων.
- Διεύρυνση της διαχείρισης της ενσωμάτωσης και της ποικιλομορφίας σε όλα τα σχετικά πεδία, τις υπηρεσίες και τους τομείς πολιτικής.
- Ενίσχυση του συντονισμού μεταξύ περιφερειακών και τοπικών αρχών για την ενσωμάτωση των προσφύγων.
- Βελτίωση του συντονισμού μεταξύ των τοπικών αρχών και των φορέων / συμβουλίων / φορέων παροχής υπηρεσιών απασχόλησης, υγείας, στέγασης και εκπαίδευσης.
- Συνεχής παροχή πόρων και υποστήριξης για τις τοπικές αρχές, τις ΜΚΟ και τις μη κερδοσκοπικές οργανώσεις παροχής υποστήριξης που προωθούν τη μακροπρόθεσμη ένταξη των προσφύγων.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΟΡΘΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Στρατηγική πολλαπλών ενδιαφερόμενων μερών και επιπέδων:

Αναπτύξτε από κοινού μια ολοκληρωμένη στρατηγική ενσωμάτωσης στην οποία θα συμμετέχουν περιφερειακές και τοπικές αρχές, φορείς παροχής υπηρεσιών και η κοινωνία των πολιτών.

Υπευθυνότητα και Συμμετοχή: Υποστηρίξτε την τακτική συμμετοχή των προσφύγων σε δραστηριότητες πολιτών, στην κοινωνική ζωή της τοπικής κοινότητας και στη λήψη αποφάσεων, καθώς και τις τακτικές διαβουλεύσεις με τους πρόσφυγες.

Συμμετοχή της κοινωνίας υποδοχής: Αναγνωρίστε ότι η ενσωμάτωση είναι μια αμφίδρομη διαδικασία και υποστηρίξτε έναν ενεργό ρόλο της κοινωνίας υποδοχής για την καλύτερη υλοποίηση των δημόσιων τοπικών πολιτικών.

Διαθεσιμότητα διαρθρωτικής χρηματοδότησης: Διασφαλίστε βιώσιμα, ποικίλα και επαρκή μέσα για τη λήψη μέτρων για ενσωμάτωση, επιτρέποντας τη συνέχιση και την αναβάθμιση των δράσεων. Σε πολλές χώρες και πλαίσια, αυτό σημαίνει πρόσβαση των τοπικών αρχών, της κοινωνίας των πολιτών και των οργανώσεων με επικεφαλής πρόσφυγες σε χρηματοδότηση της ΕΕ.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟ ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΛΗΡΩΣΗ ΚΕΝΩΝ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ο παρακάτω κατάλογος ελέγχου παρέχει μια λεπτομερή διαδικασία βήμα προς βήμα, με στόχο να βοηθήσει τους οργανισμούς να προγραμματίσουν και να προσδιορίσουν όλες τις διεργασίες που απαιτούνται για τη σύνδεση και τον συντονισμό με άλλους φορείς παροχής υπηρεσιών.

Καθιερώστε στρατηγικές βάσει των οποίων η κοινωνία υποδοχής αναμένεται ή **υποχρεώνεται** να συμμετέχει ενεργά και να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των δικαιούχων.

Θεσπίστε στρατηγικές στις οποίες συμμετέχουν **περιφερειακές, τοπικές αρχές και φορείς παροχής υπηρεσιών**, για την προώθηση της ενσωμάτωσης των προσφύγων και την παροχή μέσων για την εφαρμογή αυτών των στρατηγικών.

Δημιουργήστε μηχανισμό με πολλούς ενδιαφερόμενους, για την από κοινού ανάπτυξη ολοκληρωμένων στρατηγικών για την ένταξη και την ενσωμάτωση, καθώς και για την επανεξέταση δράσεων, πρακτικών, υπηρεσιών και των αποτελεσμάτων σχετικά με την ενσωμάτωση, σε συντονισμό με τους σχετικούς εταίρους (τοπικές αρχές, ΜΚΟ, κοινωνικοί εταίροι, ερευνητικοί φορείς, ιδρύματα κ.λπ.).

Οικοδομήστε περιφερειακές σχέσεις συνεργασίας για να εξασφαλίσετε την ενσωμάτωση και την ένταξη προσφύγων και μεταναστών οι οποίοι βρίσκονται σε αγροτικές περιοχές και ενδέχεται να είναι σε πιο ευάλωτη κατάσταση λόγω απομακρυσμένης γεωγραφικής θέσης, απομόνωσης και περιορισμένης πρόσβασης σε στοχευμένες υπηρεσίες.

Ενθαρρύνετε τις εθελοντικές πρωτοβουλίες, για να ενισχυθεί ο αντίκτυπος των δημόσιων πολιτικών μέσω της χρηματοδότησης του συντονισμού τέτοιων πρωτοβουλιών σε κάθε επίπεδο και εντάσσοντας τις πρωτοβουλίες αυτές στις πάγιες προσφορές ενσωμάτωσης για τους πρόσφυγες (περισσότερες πληροφορίες: [5.5 Να εξασφαλίζεται η συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων και να υποστηρίζεται ο εθελοντισμός](#)).

Υποστηρίξτε τη συμμετοχή των προσφύγων σε δραστηριότητες πολιτών μέσω στοχευμένης πληροφόρησης για τα δικαιώματα και τις δυνατότητες των προσφύγων να συμμετέχουν σε τέτοιες δραστηριότητες, καθώς και προσφέροντας σε οργανισμούς τα μέσα να προσεγγίσουν τους πρόσφυγες.

Δημιουργήστε έναν φορέα διαβούλευσης με τους πρόσφυγες για θέματα που αφορούν την ένταξη και την ενσωμάτωσή τους, εξασφαλίζοντας τη συμμετοχή ενώσεων προσφύγων ή εκλεγμένου αντιπροσώπου τους ως μόνιμου μέλους, και παρέχετε τα μέσα για τη σύσταση μόνιμων φορέων διαβούλευσης.

Οργανώνετε και χρηματοδοτείτε τακτικά εκστρατείες για την ευαισθητοποίηση της κοινωνίας υποδοχής σχετικά με την κατάσταση των προσφύγων, καθώς και για την καταπολέμηση των διακρίσεων, των προκαταλήψεων και των παρερμηνειών.

Παρέχετε, ως δημόσια αρχή που διαχειρίζεται ή εκταμιεύει κονδύλια της ΕΕ, **πρόσβαση στη χρηματοδότηση της ΕΕ** για τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τις τοπικές αρχές. Ενημερώστε τους εν λόγω φορείς σχετικά με τις ευκαιρίες χρηματοδότησης, και εξασφαλίστε τη συμμετοχή τους ως εταίρων στην εθνική διαδικασία προγραμματισμού για τα σχετικά κεφάλαια.

Χρησιμοποιήστε με τρόπο στρατηγικό τη χρηματοδότηση της ΕΕ ή άλλη διεθνή χρηματοδότηση για να καλύψετε κενά στο σύστημα υποστήριξης, να δοκιμάσετε σε πιλοτικό ή άλλο επίπεδο νέες πρωτοβουλίες και να διδαχθείτε από τα υφιστάμενα μοντέλα και την τρέχουσα εμπειρία. Αξιοποιήστε πλήρως κάθε διαθέσιμο μέσο, μεταξύ άλλων το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Ταμείο ασύλου, μετανάστευσης και ένταξης (ΤΑΜΕ)).

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΟΡΘΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΜΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΠΕΔΩΝ

Στη Σερβία, τα τοπικά σχέδια δράσης (LAP) έχουν ως στόχο να βελτιώσουν τη διαβίωση και τις κοινωνικοοικονομικές συνθήκες για στοχευμένες κατηγορίες βίαια εκτοπισμένων ατόμων και μεταναστών. Στόχος είναι να επιλυθούν τα προβλήματα αυτών των κατηγοριών με σχεδιασμένο τρόπο και μακροπρόθεσμα, με δημιουργία μέτρων και δράσεων πλήρως προσαρμοσμένων στις πραγματικές ανάγκες αυτών των ατόμων. Αυτό επιτρέπει μια πιο οικονομικά αποδοτική χρήση των υφιστάμενων πόρων (υλικών, τεχνικών, ανθρώπινων και θεσμικών) μέσω της δικτύωσης των αρμόδιων τοπικών θεσμικών οργάνων και άλλων εταίρων σε τοπικό επίπεδο. Τα LAP παρέχουν διαθέσιμα στοιχεία σχετικά με την ηλικία, το φύλο και τις εκπαιδευτικές ανάγκες για καθεμία από τις διάφορες κατηγορίες βίαια εκτοπισμένων μεταναστών, και προσδιορίζονται οι ομάδες που έχουν προτεραιότητα ή οι πλέον ευάλωτες ομάδες. Η τοπική αυτοδιοίκηση καταγράφει με ακρίβεια τα προβλήματα και τις ανάγκες αυτού του πληθυσμού, και σχεδιάζει ή προτείνει λύσεις κατά περίπτωση. Για καθεμία από τις διαπιστωθείσες διαφορετικές κατηγορίες βίαια εκτοπισμένων μεταναστών καθορίζονται ειδικοί στόχοι. Για παράδειγμα, στο πλαίσιο του LAP του Δήμου Bačka Topola, κατά την περίοδο 2020-2024, ένας στόχος είναι η δημιουργία προϋποθέσεων για την ενίσχυση της ανεκτικότητας και η κατανόηση των αναγκών των αιτούντων άσυλο και των μεταναστών που χρειάζονται βοήθεια, μέσω της

βελτίωσης της ποιότητας της ζωής τους στην τοπική κοινότητα, δημιουργώντας εξοπλισμένους χώρους για την παροχή υπηρεσιών υγείας, εκπαίδευσης και πολιτισμού, καθώς και με τη δημιουργία χώρων παιχνιδιού για παιδιά και για αθλητικές δραστηριότητες. Τα τοπικά σχέδια καταρτίζονται σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς σε κάθε δήμο και υλοποιούνται σε συνεργασία με διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη.

Στο Συμβούλιο για το μοντέλο ενσωμάτωσης των μεταναστών στην επαρχία Mazowieckie της Πολωνίας συμμετέχουν διάφορες οντότητες που δραστηριοποιούνται στον τομέα της ενσωμάτωσης αλλοδαπών. Συγκεκριμένα: το Γραφείο Mazovian Voivodeship, το Συμβούλιο Παιδείας, το Κέντρο Παροχής Κοινωνικής Βοήθειας, το Γραφείο Εργασίας της Βαρσοβίας, η Caritas Poland, το Polish Migration Forum, το Foundation for Somalia, το Linguae Mundi Foreign Language Learning Foundation, η Association for Legal Intervention και το Ίδρυμα για τον Διάλογο και την Ανεκτικότητα (Foundation for Dialogue and Tolerance). Στόχος του Συμβουλίου ήταν η διάγνωση της κατάστασης και ο προσδιορισμός των αναγκών των αλλοδαπών σε διάφορους τομείς ενσωμάτωσης, και να διατυπωθούν οι απαραίτητες προτάσεις. Τα συμπεράσματα από τις διαβουλεύσεις του Συμβουλίου αξιοποιήθηκαν για την κατάρτιση του εντύπου *Foreigners in Poland. A handbook for people*

working with migrants (Αλλοδαποί στην Πολωνία: Εγχειρίδιο για ανθρώπους που συνεργάζονται με μετανάστες). Επιπλέον, καταρτίστηκε το έγγραφο με τίτλο *Assumptions for the strategy for integration of migrants in the Mazowieckie voivodeship* (Θεωρήσεις σχετικά με τη στρατηγική ενσωμάτωσης μεταναστών στο βοεβοδάτο Mazowieckie). Τα εν λόγω έγγραφα θα υποστηρίξουν δραστηριότητες ενσωμάτωσης στην επαρχία Mazowieckie και θα χρησιμοποιηθούν για την κατάρτιση μιας εθνικής στρατηγικής για την ενσωμάτωση των μεταναστών.

Η Σύμπραξη Skåne στη Σουηδία δίνει ιδιαίτερη έμφαση στη μακροπρόθεσμη προσπάθεια για τη συμμετοχή και την κατανόηση των νεοαφιχθέντων μεταναστών. Πρόκειται για περιφερειακή πρακτική (σε επίπεδο κομητείας) στην οποία συμπράττει σημαντικός αριθμός δήμων. Στο πλαίσιο της Σύμπραξης Skåne, οι οργανισμοί που είναι αρμόδιοι για την υποδοχή και την εγκατάσταση νεοεισερχόμενων στη Skåne, συνεργάζονται για την από κοινού ανάπτυξη μεθόδων και ασφαλών προϋποθέσεων για την αντιμετώπιση των αναγκών που θεωρούνται προτεραιότητα και για τις οποίες απαιτείται συνεργασία και συντονισμός των διαθέσιμων πόρων.

Στη Βουλγαρία, η περιφέρεια Oboriste του Δήμου Σόφιας είναι μία από τις πρώτες και μοναδικές τοπικές αρχές της χώρας που εφαρμόζουν την εθνική

πολιτική για την ενσωμάτωση των προσφύγων. Με αυτόν τον τρόπο, η Oboriste καλωσορίζει έναν μεγάλο αριθμό προσφυγικών οικογενειών που επιθυμούν να εγκατασταθούν στη Σόφια, και τους παρέχει υποστήριξη σε επίπεδο αρχικής ενσωμάτωσης, σύμφωνα με τις αρμοδιότητες της περιφέρειας, για διάστημα έως και έξι μηνών. Στις παρεχόμενες υπηρεσίες περιλαμβάνεται η στέγαση, η υποστήριξη για εγγραφή στα δημόσια σχολεία της περιοχής, καθώς και κοινωνική υποστήριξη σε επίπεδο δήμου, κατά περίπτωση. Η προσπάθεια της Oboriste για ενσωμάτωση των προσφύγων ξεκίνησε το 2020 με την επανεγκατάσταση δύο μεγάλων οικογενειών που ζήτησαν άσυλο στη Βουλγαρία (συνολικά 15 άτομα). Το 2021, η Oboriste καλωσόρισε πέντε οικογένειες (συνολικά 27 άτομα) στο πλαίσιο του προγράμματος «Together for Integration», που χρηματοδοτήθηκε από το Ταμείο ασύλου, μετανάστευσης και ένταξης (AMIF). Το πρόγραμμα βασίζεται σε μια προσέγγιση πολλαπλών ενδιαφερομένων, και το διαχειρίζεται ο Ερυθρός Σταυρός Βουλγαρίας από κοινού με δύο εταίρους: την περιφέρεια Vitoshka του Δήμου Σόφιας και το Nadja Centre Foundation. Ο Ερυθρός Σταυρός Βουλγαρίας συμμετέχει παρέχοντας εργαζομένους στον τομέα της κοινωνικής αρωγής και διερμηνείς, και το Nadja Centre με ψυχολόγους. Το πρόγραμμα θα διαρκέσει έως τον Δεκέμβριο του 2022 και, για να διασφαλίσει τη βιωσιμότητά του, η ομάδα ήδη υλοποιεί δύο νέα προγράμματα με ευρωπαϊκή και διεθνή χρηματοδότηση.

Στη Φινλανδία, Ερυθρός Σταυρός Φινλανδίας συντονίζει και αναπτύσσει το Δίκτυο Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων. Το Δίκτυο συνεδριάζει τέσσερις φορές τον χρόνο και συζητά θέματα σχετικά με την υποδοχή και την ενσωμάτωση. Στις συνεδριάσεις του συμμετέχουν και ορισμένα υπουργεία. Συνεπώς, το Δίκτυο υποστηρίζει τη ροή πληροφοριών από τον τομέα του εθελοντισμού (τρίτου τομέα) προς τις αρμόδιες αρχές και αντίστροφα. Μία από τις Δέσμες εργασιών στη δημιουργία των οποίων συνέβαλε το Δίκτυο είναι η πλατφόρμα ενσωμάτωσης για οργανώσεις (kotoutumistarjotin). Αυτή η Δέσμη εργασιών βοηθά να γίνουν κατανοητά τα είδη των δραστηριοτήτων που υλοποιούν στην περιοχή οι φορείς του τρίτου τομέα, γεγονός που συμβάλλει στη διαδικασία ενσωμάτωσης των νεοεισερχομένων. Η πλατφόρμα συμβάλλει στην κατανόηση των δραστηριοτήτων που υλοποιούν από κοινού οι φορείς του τρίτου τομέα με τις αρμόδιες αρχές (π.χ. σε επίπεδο δήμου).

Στη Λιθουανία, το Σχέδιο δράσης 2018-2020 για την ενσωμάτωση αλλοδαπών στη λιθουανική κοινωνία απαιτεί τακτική συνεργασία και συντονισμό μεταξύ ΜΚΟ, της ένωσης τοπικών αρχών, και των υπηρεσιών εκπαίδευσης, κοινωνικής και υγειονομικής περίθαλψης, προκειμένου να εξασφαλιστεί η επιτυχής ενσωμάτωση των προσφύγων στην κοινωνία. Το σχέδιο δράσης απαιτεί οι εκπαιδευτικές αρχές και οι φορείς σε

περιφερειακό και τοπικό επίπεδο να παρέχουν κατάρτιση στους εργαζομένους στην εκπαίδευση, προκειμένου να βελτιωθούν οι διαπολιτισμικές τους δεξιότητες, να περιοριστούν τα στερεότυπα και να προωθηθούν οι αξίες του σεβασμού, της πολυμορφίας και της ισότητας. Προβλέπονται επίσης εκπαιδευτικές εκδηλώσεις για τους εργοδότες, προκειμένου να ενημερωθούν για τις ανάγκες ενσωμάτωσης των προσφύγων και για την ποικιλομορφία τους όσον αφορά το φύλο, την ηλικία, τη χώρα καταγωγής και την οικογενειακή τους κατάσταση. Το Σχέδιο αποσκοπεί στην παρακολούθηση των διαδικασιών και των πολιτικών ενσωμάτωσης, μέσω συλλογής ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων και κοινοποίησής τους στις κρατικές αρχές.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

Στην Ιταλία, το πρόγραμμα «Diffondere Diversità, Rafforzare Comunità» στοχεύει στη δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης στον αγροτικό τομέα για πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο, και στην υποστήριξη της τοπικής ανάπτυξης σε αγροτικές περιοχές. Στο πρόγραμμα συμμετέχουν δύο τοπικοί δήμοι (του Losine και του Cerveno) και το Bio Distretto της Valcamonica, ένα δίκτυο βιολογικής γεωργίας που αποτελείται από 40 μικρές επιχειρήσεις. Το έργο προωθεί μια απλή αλλά αποτελεσματική μορφή καταμερισμού των θέσεων εργασίας, στο πλαίσιο του οποίου δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις συνδυάζουν τους πόρους και το εργατικό δυναμικό τους. Στην πράξη, οι εργαζόμενοι στον αγροτικό τομέα προσλαμβάνονται υπό κανονικές συνθήκες από μια ομάδα εργοδοτών οι οποίοι μοιράζονται τις υπηρεσίες που τους παρέχει ο εργαζόμενος κατά τη διάρκεια του έτους. Η ρύθμιση αυτή μειώνει το κόστος εργασίας, δημιουργεί νέες ευκαιρίες απασχόλησης και υποστηρίζει την προώθηση θέσεων εργασίας στον αγροτικό τομέα υπό δίκαιες συνθήκες απασχόλησης. Επιπλέον, ως μέλη του δικτύου, οι γεωργικές επιχειρήσεις μπορεί να αποκομίσουν σημαντικά οφέλη. Προβλέπεται επίσης ενεργός ρόλος της κοινωνίας υποδοχής για την υλοποίηση του προγράμματος, καθώς συμμετέχει με άμεσο τρόπο μια εθελοντική ένωση μικρών αγροτικών επιχειρήσεων που συνεργάζονται για να υποστηρίξουν η μία την άλλη αλλά και τους νεαρούς γεωργούς και τις οικογένειές τους που στηρίζουν ενεργά μετανάστες στη διαδικασία ενσωμάτωσής τους.

Στην Ιταλία, η περιφέρεια Emilia-Romagna προωθεί συστηματικά την εκμάθηση δεύτερης γλώσσας και τη διαπολιτισμική διαμεσολάβηση για την ένταξη των μεταναστών και των προσφύγων στην κοινωνία, και τη διαχείριση της κατακρύφης αύξησης των ροών κατά τα τελευταία έτη. Για τον σκοπό αυτό, η Περιφέρεια συνεργάζεται με δημόσια σχολεία, μη κερδοσκοπικούς φορείς, δήμους, άλλους δημόσιους φορείς και τοπικές κοινότητες. Η συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών και συνεταιρισμούς βασίζεται σε μια πολυεπίπεδη και διαρθρωμένη εταιρική σχέση.

Στο Βέλγιο, η πρωτεύουσα των Βρυξελλών ενέκρινε το Σχέδιο δράσης κατά του ρατσισμού και των διακρίσεων για την περίοδο 2018-2020, με στόχο την ευαισθητοποίηση και την ενεργό συμμετοχή κάθε υπουργού της εθνικής και της τοπικής κυβέρνησης για την καταπολέμηση του ρατσισμού και των διακρίσεων. Το

Σχέδιο βασίζεται σε 23 συγκεκριμένα μέτρα πολιτικής για τη δημιουργία μιας κοινωνίας όπου η ανεκτικότητα και η αλληλεγγύη μεταξύ των πληθυσμών κατέχουν κεντρική θέση. Έχει δημιουργηθεί συμβουλευτική πλατφόρμα για αλληλεπίδραση με όλες τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών των Βρυξελλών που επιθυμούν να συνεργαστούν και να συμβάλουν στο πλαίσιο του Σχεδίου.

Στη Φινλανδία, το πρόγραμμα «Föreningsliv för alla» στοχεύει στην υποστήριξη της κοινωνικής συμμετοχής των μεταναστών, προωθώντας τη συμμετοχή τους σε φινλανδικές ενώσεις. Παρέχεται στους μετανάστες η ευκαιρία να εκπαιδευτούν σε μια νέα γλώσσα εκτός του σχολικού περιβάλλοντος, και να δημιουργήσουν δικά τους άτυπα δίκτυα και νέες σημαντικές επαφές. Στο πλαίσιο του προγράμματος, η περιφέρεια Jakobstad εφαρμόζει ένα «αμφίδρομο μοντέλο ενσωμάτωσης» μέσω της συμμετοχής του τρίτου τομέα και διάφορων ενώσεων.

Στην Τουρκία, το Τμήμα Γυναίκων, Οικογένειας, Παιδείας και Κοινωνικών Υπηρεσιών του Μητροπολιτικού Δήμου του Gaziantep, ίδρυσε το Κοινοτικό Κέντρο Ensar το 2014. Το Κέντρο δημιουργήθηκε ως ασφαλής χώρος όπου τόσο τα μέλη των τουρκικών κοινοτήτων υποδοχής όσο και οι πρόσφυγες θα μπορούσαν να αλληλεπιδρούν μεταξύ τους και να μαθαίνουν νέες δεξιότητες. Ο ΔΟΜ άρχισε να υποστηρίζει το Κοινοτικό Κέντρο Ensar το 2017, όταν πραγματοποίησε εργασίες αναβάθμισης και αποκατάστασης, και διοργανώνοντας σε αυτό δραστηριότητες κοινωνικής ένταξης και εξωσχολικές δραστηριότητες. Στο Κέντρο έχουν πρόσβαση άτομα κάθε ηλικίας, φύλου και εθνικότητας. Οι δραστηριότητες που διεξάγονται στο Κέντρο και οι παρεχόμενες υπηρεσίες έχουν θετικό αντίκτυπο στην κοινότητα, βελτιώνοντας την επικοινωνία μεταξύ προσφύγων και της κοινότητας υποδοχής, και προωθώντας τη διασύνδεση και την ενσωμάτωση μέσω δραστηριοτήτων κοινωνικού χαρακτήρα.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Στη Σουηδία, την ορθή πρακτική της κοινωνικής επιχειρηματικότητας εκπροσωπεί η Yalla Trappan, μια κοινωνική επιχείρηση - γυναικείος συνεταιρισμός για την ενσωμάτωση στην εργασία, την οποία διαχειρίζεται μια μη κερδοσκοπική ένωση στην πόλη Malmö. Παρέχει επαγγελματική κατάρτιση σε τρεις τομείς απασχόλησης: Υπηρεσίες Café και Εστίασης, Στούντιο Ραπτικής, Υπηρεσίες Καθαριότητας και Διοργάνωσης Συνεδρίων. Η Yalla Trappan εφαρμόζει ένα μοντέλο «μάθησης στην πράξη» με σκοπό την προώθηση της οικονομικής ανεξαρτησίας μεταναστριών που είναι αντιμέτωπες με υψηλό κίνδυνο αποκλεισμού από την αγορά εργασίας.

Στη Φινλανδία, το Φινλανδικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες διοργανώνει μαθήματα «Προσανατολισμού του Πολίτη» για ενήλικους μετανάστες πρόσφατα αφιχθέντες στη Φινλανδία. Στα μαθήματα παρέχονται πλήρεις πληροφορίες σχετικά με τη διαμονή, τη διαβίωση και την εργασία στη Φινλανδία. Εξασφαλίζεται ότι οι μετανάστες αποκτούν τις απαραίτητες δεξιότητες του πολίτη για τη διαμονή τους στη χώρα, και ότι εξοικειώνονται με την ιστορία του φινλανδικού έθνους. Στόχος των μαθημάτων είναι να ενισχυθεί η κατανόηση των προσφύγων και των νεοαφιχθέντων σχετικά με τη φινλανδική κοινωνία, και να αποσαφηνιστούν τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις τους στη χώρα. Τα μαθήματα παραδίδονται από διδάσκοντες που μιλούν την ίδια γλώσσα με τους συμμετέχοντες. Οι έννοιες που διδάσκονται στο μάθημα, καθώς και οι μέθοδοι και τα εγχειρίδια διδασκαλίας διατίθενται προς ελεύθερη χρήση σε δήμους και εκπαιδευτικά ιδρύματα. Στη φάση

ανάπτυξης του προγράμματος συμμετείχαν βασικά ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των δήμων της περιοχής του Ελσίνκι και του Υπουργείου Απασχόλησης και Οικονομίας.

Στην Τουρκία, ο Δήμος Yıldırım παρέχει υποστήριξη στους πρόσφυγες αναφορικά με την προστασία, τη διαβίωση και την κοινωνική συνοχή από τη στιγμή που άρχισαν οι μαζικές ροές Σύρων προσφύγων προς την Τουρκία. Ο δήμος ίδρυσε Κέντρο Κοινωνικής Συνοχής στην περιφέρεια, το οποίο αποτελεί μία από τις πρώτες πρωτοβουλίες δημοτικής υπηρεσίας στην Τουρκία που εστιάζει στην ένταξη των προσφύγων. Το Κέντρο φέρνει κοντά τους πρόσφυγες και τα μέλη της κοινότητας υποδοχής με διαρθρωμένες δραστηριότητες όπως η θεραπεία μέσω παιχνιδιού, ώστε να αναπτυχθούν μεταξύ τους δεσμοί και να γεφυρωθούν οι διαφορές, καθώς και για να ενισχυθούν οι δεξιότητές τους στην επίλυση προβλημάτων. Επίσης, διοργανώνονται δραστηριότητες ενημέρωσης και πληροφόρησης σχετικά με την πρόσβαση σε υπηρεσίες. Επιπλέον, το Κέντρο παρέχει υποστήριξη σε γυναικείους συνεταιρισμούς, εξασφαλίζοντας τη συμμετοχή γυναικών προσφύγων, με σκοπό την παροχή ευκαιριών στις γυναίκες για ενδυνάμωση και αυτοδυναμία.

ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ: ΧΡΗΣΙΜΟ ΥΛΙΚΟ, ΥΛΙΚΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Assembly of European Regions (AER), [Tuning of AMiD Outcomes to European Local Authorities](#), Access to Services for Migrants with Disabilities (AMID), 2019.

Η έκθεση παρέχει πληροφορίες για τον τρόπο υποστήριξης της αποτελεσματικής διαχείρισης της υποδοχής και της ενσωμάτωσης των προσφύγων, των αιτούντων άσυλο και των μεταναστών με αναπηρίες στην ΕΕ.

EU Commission, [Toolkit on the use of EU funds for the integration of people with a migrant background](#), 2018.

Σκοπός του εγχειριδίου είναι να συνδράμει τις εθνικές και περιφερειακές αρχές χρηματοδότησης στην εφαρμογή πολιτικών ενσωμάτωσης που απευθύνονται σε άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, μέσω της χρήσης κονδυλίων της ΕΕ κατά την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020.

Huddleston, T., Bilgili, O., Joki, A. & Vankova, Z., [MIPEX Migrant Integration Policy Index](#), Barcelona/Brussels, 2015.

Ο δείκτης πολιτικής για την ένταξη των

μεταναστών (MIPEX) είναι ένα μοναδικό έργο μακροπρόθεσμης υλοποίησης. Αξιολογεί και συγκρίνει όσα κάνουν οι κυβερνήσεις για την προώθηση της ενσωμάτωσης των μεταναστών σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ και σε πολλές χώρες εκτός ΕΕ.

EWSI Editorial Team., [What measures are in place to ensure the long-term integration of migrants and refugees in Europe?](#) European Web Site on Integration, 2020.

Η συντακτική ομάδα του EWSI διερεύνησε μια σειρά δεικτών μακροπρόθεσμης ενσωμάτωσης σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ και στο Ηνωμένο Βασίλειο, και εξέτασε την ύπαρξη ή τη διαθεσιμότητα συγκεκριμένων πολιτικών ή μέτρων για τους πρόσφυγες.

Natale, F., Kalantaryan, S., Scipioni, M., Alessandrini, A. and Pasa, A., [Migration in EU Rural Areas](#), Science for Policy report by the Joint Research Centre (JRC), Luxembourg, 2019.

Η έκθεση παρέχει μια ποσοτική επισκόπηση της μετανάστευσης σε αγροτικές περιοχές για ολόκληρη την ΕΕ και συμβάλλει στην ευαισθητοποίηση σχετικά με το φαινόμενο

της μετανάστευσης σε αγροτικές περιοχές, το οποίο δεν έχει μελετηθεί διεξοδικά.

Wolffhardt A., [Operationalising a comprehensive approach to migrant integration](#), RESOMA Discussion Policy Brief, 2019.

Αυτή η συνοπτική παρουσίαση πολιτικών από τη ReSOMA εξηγεί το σκεπτικό μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης για την ενσωμάτωση και αναλύει τις ειδικές δυνατότητες που προσφέρει η εστίαση στο τοπικό επίπεδο όσον αφορά την ενσωμάτωση των μεταναστών, αλλά και τους σχετικούς περιορισμούς. Παρουσιάζει δέκα πιθανά και συγκεκριμένα σημεία εστίασης για την εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης και μακροπρόθεσμης πρακτικής προσέγγισης, τα οποία είναι δυνατόν να χρηματοδοτηθούν.

Wolffhardt, A., Conte, C. & Huddleston, T., [The European Benchmark for Refugee Integration: A Comparative Analysis of the National Integration Evaluation Mechanism In 14 EU Countries](#), Warsaw/Brussels, 2019.

Αυτή η έκθεση του NIEM (Εθνικός Μηχανισμός Αξιολόγησης της Ένταξης) παρουσιάζει μια συγκριτική αξιολόγηση βάσει δεικτών για τα πλαίσια ενσωμάτωσης

προσφύγων τα οποία ισχύουν σε 14 χώρες της ΕΕ. Η ανάλυση επικεντρώνεται σε νομικούς δείκτες, δείκτες πολιτικών και δείκτες που μετρούν τη διεύρυνση της προσβασιμότητας, τον συντονισμό των πολιτικών, καθώς και προσπάθειες που στοχεύουν στη συμμετοχή της κοινωνίας υποδοχής.

Wolffhardt, A., Conte, C. & Huddleston, T., [The European Benchmark for Refugee Integration: A comparative analysis of the national integration evaluation mechanism in 14 EU countries, Evaluation 1: Comprehensive Report](#), 2020.

Αυτή η έκθεση του NIEM (Εθνικός Μηχανισμός Αξιολόγησης της Ένταξης) παρουσιάζει βασικά δεδομένα και εξελίξεις σχετικά με την ενσωμάτωση των προσφύγων κατά την περίοδο 2017-2019, όπως αυτά προκύπτουν από το πόρισμα της έρευνας που πραγματοποιήθηκε στις 14 συμμετέχουσες χώρες.

6. ΓΕΝΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΙΑΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ:

- Προσδιορίζετε τακτικά τις ανάγκες και τις δυνατότητες των προσφύγων.
- Αντιμετωπίστε και καταργήστε τα γλωσσικά και τα διοικητικά εμπόδια όσον αφορά την πρόσβαση στις υπηρεσίες σας.
- Προσαρμόστε τα σχέδια και τις στρατηγικές σας στις ανάγκες και τις ικανότητες των προσφύγων, και με βάση τα σχόλια που λαμβάνετε από αυτούς.
- Παρέχετε υπηρεσίες για την προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των προσφύγων πέραν της αρχικής φάσης υποδοχής.
- Κατηγοριοποιήστε τις διαφορετικές ευκαιρίες χρηματοδότησης για ενσωμάτωση με μακροπρόθεσμο ορίζοντα.
- Εξασφαλίστε τη συμμετοχή προσφύγων σε επιμέρους αξιολογήσεις, στον σχεδιασμό, την υλοποίηση, την παρακολούθηση, την προσαρμογή και τη συνολική αξιολόγηση των υπηρεσιών σας.
- Βεβαιωθείτε ότι οι ευάλωτες ομάδες συμμετέχουν στον από κοινού σχεδιασμό των υπηρεσιών σας.
- Διασφαλίστε ότι τα ευάλωτα άτομα απολαμβάνουν ίση πρόσβαση και το ίδιο επίπεδο υποστήριξης με τους άλλους πρόσφυγες.
- Ζητήστε ανατροφοδότηση από τους πρόσφυγες στους οποίους παρέχετε μια υπηρεσία και ενημερώνετε τους τακτικά σχετικά με τις υπηρεσίες σας.
- Προωθήστε εθελοντικές δραστηριότητες και εξασφαλίστε τη συμμετοχή της τοπικής κοινότητας για να ενθαρρύνετε την κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ενσωμάτωση των προσφύγων.
- Υποστηρίξτε τοπικές πρωτοβουλίες για τους πρόσφυγες, όπως η ψυχαγωγία, η εκπαίδευση, η απασχόληση, η οικογένεια και η «γραφειοκρατική» καθοδήγηση.
- Δημιουργήστε πραγματικές εταιρικές σχέσεις βασισμένες στη συνεργασία και εξασφαλίστε τη συμμετοχή όλων των αρμόδιων φορέων ενσωμάτωσης, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών, των δημόσιων υπηρεσιών, των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών.
- Επανεξετάστε τις λειτουργίες, τις πρακτικές, τις υπηρεσίες σας και τα αποτελέσματα σχετικά με την ενσωμάτωση, από κοινού με τους αρμόδιους εταίρους σας.

7. ΔΕΙΚΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ

Οι περισσότερες ορθές πρακτικές στη Δέσμη εργαλείων έχουν επιλεγεί ως παραδειγματικές και κατόπιν αξιολόγησής τους σύμφωνα με τον παρακάτω κατάλογο κριτηρίων και δεικτών:

1. ΔΙΑΣΤΑΣΗ: ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΤΗΤΑ & ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Δείκτες

Διασφαλίζει αυτή η πρακτική ότι οι υπηρεσίες της είναι προσβάσιμες σε διάφορες ομάδες;

- Εξασφαλίζει ίσες ευκαιρίες στις ομάδες-στόχους (γυναίκες και άνδρες κάθε ηλικίας, ΛΟΑΤΚΙ+ ανάλογα με τη συγκεκριμένη ομάδα-στόχο, άτομα με αναπηρίες και ειδικές ανάγκες).
- Εφαρμόζει μια συμμετοχική προσέγγιση ευαίσθητη ως προς την ποικιλομορφία και την ηλικία, στο πλαίσιο της οποίας συνεκτιμάται η διάσταση του φύλου.
- Διασφαλίζει ότι λαμβάνονται υπόψη οι διαφορετικές ανάγκες και ικανότητες και, συνεπώς, ότι η ισότητα και η ποικιλομορφία αποτελούν ουσιώδες μέρος της παροχής υπηρεσιών.
- Παρέχει πληροφορίες σχετικά με την πρωτοβουλία σε διάφορες γλώσσες και μορφές, και μέσω διάφορων διαύλων επικοινωνίας, ώστε να εξυπηρετείται το κοινό-στόχος κάθε ηλικίας και φύλου, και λαμβάνοντας υπόψη την ποικιλομορφία του.
- Πραγματοποιεί εύλογες προσαρμογές ως προς τον τρόπο παροχής των υπηρεσιών, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαίτερες ανάγκες της ομάδας-στόχου [π.χ. παροχή υπηρεσιών φροντίδας παιδιού (για μόνους γονείς), ειδικές προσαρμογές για άτομα με αναπηρία, παροχή ευέλικτων υπηρεσιών σε ευέλικτο ωράριο, προσαρμοσμένη και άτυπη υποστήριξη για πρόσφυγες].

Περιλαμβάνει αυτή η πρακτική την ενεργό συμμετοχή της κοινωνίας υποδοχής;

- Θεωρεί την ενσωμάτωση αμφίδρομη διαδικασία και στοχεύει σε αλλαγές και από πλευράς κοινωνίας υποδοχής (συμπεριφορά, κανόνες, θεσμικά όργανα).
- Προβλέπει για την εφαρμογή της ενεργό ρόλο της κοινωνίας υποδοχής (π.χ. με δράση εθελοντών).
- Περιλαμβάνει δράσεις για την υποστηρίξιη ανταλλαγών με την κοινωνία υποδοχής.

Συμβουλευέται η πρακτική αυτή τους δικαιούχους βοήθειας; Εξασφαλίζει τη συμμετοχή τους στην αρχική αξιολόγηση, τον σχεδιασμό, την εφαρμογή, την παρακολούθηση και την τελική αξιολόγηση της δράσης;

- Οργανώνει τακτικές δραστηριότητες διαβούλευσης με τους πρόσφυγες, για να εξασφαλίσει τη συμβολή τους σε όλη τη διάρκεια του προγράμματος, από την αρχική έως την τελική αξιολόγηση.
- Παρέχει στους δικαιούχους αποζημίωση, ώστε να διευκολύνει τη διεξαγωγή των διαβουλεύσεων.
- Θεσπίζει κατάλληλους μηχανισμούς ανατροφοδότησης, ώστε οι δικαιούχοι να είναι σε θέση να εκφράσουν τις απόψεις τους με ασφάλεια σχετικά με την ποιότητα των υπηρεσιών.

2. ΔΙΑΣΤΑΣΗ: ΣΥΝΑΦΕΙΑ & ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Δείκτες

Είναι οι στόχοι της πρακτικής συναφείς με τις ανάγκες των ομάδων-στόχων;

- Προσδιορίζει και αναλύει τις ανάγκες της ομάδας-στόχου (με συνεντεύξεις / ομάδες εστίασης με την ομάδα-στόχο, δευτερογενείς αναλύσεις, έρευνες).

Καλύπτει αυτή η πρακτική κάποιο κενό στην υποστήριξη της ενσωμάτωσης;

- Εντοπίζει και αναλύει υφιστάμενα κενά στην υποστήριξη της ενσωμάτωσης και σχεδιάζει δράσεις για την κάλυψη αυτών των κενών.
- Συμπληρώνει τα υφιστάμενα μέτρα εξελίσσοντάς τα και μέσω συντονισμού με αυτά.
- Συνεργάζεται εξ αρχής με τους δικαιούχους, για να αναπτύξει ένα μακροπρόθεσμο σχέδιο ενσωμάτωσης και να διευκολύνει τη μετάβαση σε επίσημα προγράμματα κοινωνικής προστασίας, ένταξης και ενσωμάτωσης.

Βασίζεται αυτή η πρακτική σε διαθέσιμες πολιτικές, καθοδήγηση, Δέσμες εργαλείων και καλές πρακτικές σε εθνικό επίπεδο και επίπεδο ΕΕ / διεθνές επίπεδο;

- Αξιοποιεί/αναφέρεται σε σχετικές οδηγίες και σε Δέσμες εργαλείων σε επίπεδο ΕΕ / διεθνές επίπεδο.

Οδηγεί η πρακτική σε συστημική βελτίωση, καλύπτοντας τις ανάγκες της πλειονότητας στην ομάδα-στόχο στην περιοχή-στόχο;

- Συμβάλλει στην ενίσχυση των ικανοτήτων των προσφύγων / των κοινοτήτων τους.
- Συμβάλλει στην ενίσχυση των ικανοτήτων των αρμόδιων θεσμικών οργάνων να υποστηρίζουν την ενσωμάτωση (π.χ. με αλλαγή πολιτικής ή στρατηγικής, νομοθετική μεταρρύθμιση, θεσμικές μεταρρυθμίσεις, αυξημένη λογοδοσία για τις δημόσιες δαπάνες ή βελτιωμένες διαδικασίες για δημόσιες διαβουλεύσεις).
- Αντιμετωπίζει τις διακρίσεις και τα κενά στην πληροφόρηση ως εμπόδια στη μακροπρόθεσμη ενσωμάτωση.
- Η πρακτική είναι κλιμακούμενη και περιλαμβάνει συγκεκριμένα σχέδια για επέκταση.

3. ΔΙΑΣΤΑΣΗ: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Δείκτες

Σε ποιον βαθμό οι στόχοι της πρακτικής είναι/ήταν ρεαλιστικοί, παρακολουθούνται/-αν, αξιολογούνται/-αν και επιτυγχάνονται/επιτεύχθηκαν;

- Επιτυγχάνει τα επιδιωκόμενα τελικά αποτελέσματα με συγκεκριμένη συμβολή και επιμέρους αποτελέσματα.
- Διαθέτει σαφές πλαίσιο τελικών αποτελεσμάτων που διευκολύνει τη μέτρηση των επιμέρους αποτελεσμάτων και του αντίκτυπου με έξυπνους δείκτες.
- Οι δυνητικοί κίνδυνοι έχουν συνυπολογιστεί για τον σχεδιασμό του προγράμματος.
- Συλλέγει συστηματικά βασικά δεδομένα επιδόσεων, τα οποία παρακολουθεί και αναλύει σε τακτική βάση.
- Αξιολογεί και επανεξετάζει την πρόοδο που έχει σημειώσει η πρακτική για την επίτευξη των στόχων της.
- Αναλύει κατά πόσον οι παρεμβάσεις της συμβάλλουν στην επίτευξη μακροπρόθεσμων βιώσιμων αλλαγών στην ενσωμάτωση.

4. ΔΙΑΣΤΑΣΗ: ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ

Δείκτες

Αξιοποίησε η πρακτική τα οφέλη της μετά την ολοκλήρωση της δράσης;

- Καταρτίζει και εφαρμόζει ένα σαφώς καθορισμένο σχέδιο σταδιακής κατάρτησης για τη διασφάλιση βιώσιμων θετικών αλλαγών και τη χρήση των προϊόντων/αποτελεσμάτων της δράσης.

Προσελκύει η πρακτική διαρθρωτική χρηματοδότηση και/ή υποστήριξη από νέους χορηγούς ή δημιουργεί τους δικούς της πόρους;

- Καθιερώνει εταιρικές και άλλες σχέσεις με τους ενδιαφερόμενους ως αναπόσπαστο μέρος της δράσης, για να διασφαλίσει ότι θα εξακολουθήσει να υπάρχει ισχυρή υποστήριξη αφότου τελειώσει η κύρια χρηματοδότηση.
- Κατηγοριοποιεί τις πηγές χρηματοδότησης και εντοπίζει νέες ευκαιρίες για χρηματοδότηση από την ΕΕ ή σε εθνικό επίπεδο για μακροπρόθεσμη ενσωμάτωση [π.χ. μετάβαση ή σχεδιασμός για μετάβαση από πρωτοβουλίες που βασίζονται σε έργα και οι οποίες είναι χρονικά περιορισμένες και εξαρτώνται από έναν (εξωτερικό) χορηγό, σε μια ολοκληρωμένη πολυετή στρατηγική ενσωμάτωσης με βάση την εξασφαλισμένη χρηματοδότηση ή διάφορες ευκαιρίες χρηματοδότησης].
- Διασφαλίζει ότι υπάρχουν ανθρώπινοι πόροι, εμπειρογνώσια και υποδομές για τη διατήρηση των υπηρεσιών μετά την ολοκλήρωση της δράσης.

5. ΔΙΑΣΤΑΣΗ: ΣΥΜΠΡΑΞΗ & ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Δείκτες

Έχει η πρακτική κάποια στρατηγική για επικοινωνία και συντονισμό με άλλους φορείς αρμόδιους για την προώθηση της ενσωμάτωσης των μεταναστών (π.χ. κοινωνία των πολιτών, δημόσιες αρχές, ιδιωτικός τομέας);

- Εξασφαλίζει τη συμμετοχή και τη συμβολή των βασικών ενδιαφερόμενων μερών στη φάση ανάπτυξης της.
- Έχει αναπτύξει και υλοποιεί μια στρατηγική για τη συμμετοχή τους στη δράση.

Συμβάλλει η πρακτική στις συζητήσεις σχετικά με τη βελτίωση των πολιτικών υποστήριξης της ενσωμάτωσης;

- Συμβάλλει στην ανάπτυξη ολοκληρωμένων στρατηγικών ενσωμάτωσης στις οποίες συμμετέχουν εθνικές/περιφερειακές/τοπικές αρχές, φορείς παροχής υπηρεσιών και η κοινωνία των πολιτών.
- Διασφαλίζει ότι θα συνεργάζεται με αρμόδιους εταίρους (τοπικές αρχές, ΜΚΟ, κοινωνικοί εταίροι, ερευνητικά, ιδρύματα κ.λπ.) για την από κοινού επανεξέταση δράσεων, πρακτικών, υπηρεσιών και των αποτελεσμάτων της ενσωμάτωσης.

Αυτό το εργαλείο αυτοαξιολόγησης αποτελεί προσαρμογή του πίνακα αξιολόγησης του MPG για την πρωτοβουλία SPRING (Βιώσιμες Πρακτικές για Ενσωμάτωση), που σας επιτρέπει να προβάλετε τις ορθές πρακτικές σας —δοκιμασμένες με βάση συγκεκριμένα κριτήρια— σε μια ευρωπαϊκή πλατφόρμα (www.integrationpractices.eu).

8. ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

Αιτών άσυλο: Αιτών άσυλο είναι ένα άτομο που επιδιώκει διεθνή προστασία. Σε χώρες με εξατομικευμένες διαδικασίες, ως αιτών άσυλο νοείται ένα πρόσωπο για την αίτηση του οποίου δεν εκδόθηκε ακόμη τελική απόφαση από τη χώρα στην οποία υποβλήθηκε. Δεν αναγνωρίζεται τελικά κάθε αιτών άσυλο ως πρόσφυγας, αλλά κάθε πρόσφυγας είναι στην αρχή αιτών άσυλο.

Άλλοδαπός: Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται γενικά όλα τα πρόσωπα που απομακρύνθηκαν, για διάφορους λόγους, από τον αρχικό τόπο κατοικίας τους προσωρινά ή μόνιμα.

Ανήλικοι: Άτομα που είναι κάτω από τη νόμιμη ηλικία ενηλικίωσης και, ως εκ τούτου, δεν είναι νομικά ανεξάρτητα. Στον όρο αυτό περιλαμβάνονται και οι έφηβοι. Σύμφωνα με τη Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού (CRC), «παιδί» είναι ένα πρόσωπο ηλικίας κάτω των δεκαοκτώ ετών, εκτός αν η ισχύουσα νομοθεσία ορίζει χαμηλότερο ηλικιακό όριο. Στη CRC «παιδί» και «ανήλικος» είναι ισοδύναμοι όροι.

Αποστολή της Ύπατης Αρμοστείας (UNHCR): Ο ρόλος και τα καθήκοντα της UNHCR όπως ορίζονται στο καταστατικό της και όπως αναλύονται σε αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών. Η αποστολή της UNHCR, όπως διατυπώθηκε στο καταστατικό της, είναι να παρέχει διεθνή προστασία και να αναζητά μόνιμες λύσεις για τους πρόσφυγες. Επιπλέον, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες είναι επιφορτισμένη για ζητήματα ανιθαγένειας, καθώς της ανατέθηκε σχετικός ρόλος δυνάμει του άρθρου 11 της Σύμβασης του 1961 για τη μείωση των περιπτώσεων των ανιθαγενών (Convention on the Reduction of Statelessness). Το Γραφείο έχει ζητήσει επίσης από τη Γενική Συνέλευση να προωθήσει τις Συμβάσεις του 1954 και του 1961 σχετικά με την ανιθαγένεια, και να συμβάλει στην πρόληψη περιπτώσεων ανιθαγενών παρέχοντας στα κράτη τεχνικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες σχετικά με τη νομοθεσία και τις πρακτικές περί εθνικότητας.

Δικαιούχοι διεθνούς προστασίας: Άτομα στα οποία έχει ήδη αναγνωριστεί η ιδιότητα του πρόσφυγα ή θεωρούνται ήδη δικαιούχοι συμπληρωματικών μορφών προστασίας. Στο παρόν Εγχειρίδιο η λέξη «πρόσφυγες» χρησιμοποιείται και για τις δύο κατηγορίες προσώπων.

Δικαιούχοι επικουρικής προστασίας: Σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο, πρόκειται για άτομα που δεν θεωρούνται πρόσφυγες αλλά αντιμετωπίζουν πραγματικό κίνδυνο σοβαρής βλάβης αν επιστρέψουν στη χώρα καταγωγής τους, και δεν είναι σε θέση να επωφεληθούν από την προστασία της χώρας αυτής.

Ενσωμάτωση: Η τοπική ενσωμάτωση προσφύγων είναι μια δυναμική και πολυεπίπεδη αμφίδρομη διαδικασία που απαιτεί προσπάθειες από όλους τους εμπλεκόμενους, μεταξύ άλλων ετοιμότητα από μέρους των προσφύγων προκειμένου να προσαρμοστούν στην κοινωνία υποδοχής τους χωρίς να χρειαστεί να απαρνηθούν την πολιτισμική τους ταυτότητα, καθώς και αντίστοιχη ετοιμότητα από μέρους των κοινωνιών υποδοχής και των δημόσιων θεσμικών οργάνων προκειμένου να

υποδεχτούν τους πρόσφυγες και να καλύψουν τις ανάγκες ενός ποικιλόμορφου πληθυσμού [UNHCR Executive Committee, Conclusion on Local Integration No. 104 (LVI) – 2005].

Ένταξη: Η διαδικασία προώθησης και βελτίωσης της συμμετοχής των προσφύγων στην κοινωνία, με τους εξής τρόπους: παρέχοντας σε αυτούς τα ίδια δικαιώματα με αυτά των πολιτών, μέσω δημιουργίας δεσμών και φιλικών σχέσεων, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να υποβάλλουν αιτήσεις για θέσεις εργασίας σε τοπικό επίπεδο ή να φοιτούν σε τοπικά σχολεία, και δίνοντάς τους πρόσβαση σε διαφορετικές υπηρεσίες, όπως η στέγαση ή η υγειονομική περίθαλψη. Το Σχέδιο δράσης για την ενσωμάτωση και την ένταξη για την περίοδο 2021-2027 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφέρει ότι «Ένταξη για όλους σημαίνει να διασφαλίζεται ότι όλες οι πολιτικές είναι προσβάσιμες και επωφελείς για όλους, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών και των πολιτών της ΕΕ που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών. Αυτό συνεπάγεται τον μετασχηματισμό και την προσαρμογή των γενικών πολιτικών στις ανάγκες μιας πολύμορφης κοινωνίας, λαμβανομένων υπόψη των ειδικών προκλήσεων και αναγκών των διαφόρων ομάδων. Οι δράσεις που έχουν σκοπό να στηρίξουν τη διαδικασία ενσωμάτωσης των μεταναστών δεν χρειάζεται, ούτε θα πρέπει, να αποβαίνουν εις βάρος των μέτρων που έχουν σκοπό να βοηθήσουν άλλες ευάλωτες ή μειονεκτούσες ομάδες ή μειονότητες. Αντιθέτως, συμβάλλουν στη μείωση των αποκλεισμών συνολικά κατά τη χάραξη των πολιτικών».

Επανεγκατάσταση: Η μεταφορά προσφύγων από τη χώρα στην οποία κατέφυγαν σε άλλο κράτος που συμφώνησε να τους δεχθεί. Συνήθως στους πρόσφυγες χορηγείται άσυλο ή κάποιας άλλης μορφής δικαιώματα μακροπρόθεσμης διαμονής και, σε πολλές περιπτώσεις, έχουν την ευκαιρία να αποκτήσουν ιθαγένεια. Για τον λόγο αυτό, η επανεγκατάσταση αποτελεί σταθερή λύση, καθώς και εργαλείο για την προστασία των προσφύγων. Αποτελεί επίσης πρακτικό παράδειγμα επιμερισμού της επιβάρυνσης και της ευθύνης σε διεθνές επίπεδο.

Ευάλωτος/-η/-ο: Πρόσωπα μειονεκτούντα σωματικά, ψυχικά ή κοινωνικά, τα οποία ενδέχεται να μην είναι σε θέση να καλύψουν τις βασικές τους ανάγκες και, ως εκ τούτου, μπορεί να χρειάζονται ειδική βοήθεια.

Μετανάστες: Άτομα που έχουν αποφασίσει να μετακινηθούν περνώντας διεθνή σύνορα, όχι λόγω άμεσης απειλής δίωξης, σοβαρής βλάβης ή θανάτου, αλλά αποκλειστικά για άλλους λόγους, όπως η βελτίωση των συνθηκών της ζωής τους μέσω αναζήτησης επαγγελματικών ή εκπαιδευτικών ευκαιριών, ή για επανένωση με την οικογένειά τους.

Ορθή Πρακτική: Μια καινοτόμος, ενδιαφέρουσα πρακτική που εμπνέει και μπορεί να αξιοποιηθεί, συνολικά ή εν μέρει, σε άλλα εθνικά πλαίσια. Οι ορθές πρακτικές που περιλαμβάνονται στη Δέσημ εργαλείων προσδιορίζονται σύμφωνα με τα βασικά κριτήρια σε κάθε κεφάλαιο και πέντε βασικούς γενικούς δείκτες: συμμετοχικότητα και συμμετοχή, συνάφεια και συμπληρωματικότητα, αποτελεσματικότητα, βιωσιμότητα, συμπράξεις και συνεργασία.

Προστασία: Έννοια που περιλαμβάνει όλες τις δραστηριότητες που αποσκοπούν στην επίτευξη πλήρους σεβασμού για τα

δικαιώματα του ατόμου σύμφωνα με το γράμμα και το πνεύμα της νομοθεσίας για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τους πρόσφυγες, αλλά και του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου. Η προστασία συνεπάγεται τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος ευνοϊκού για τον σεβασμό στον άνθρωπο, την πρόληψη και/ή τον μετριασμό των άμεσων επιπτώσεων συγκεκριμένου μοτίβου κακοποίησης, και την εξασφάλιση εκ νέου αξιοπρεπών συνθηκών ζωής μέσω ενεργειών αποζημίωσης, αποκατάστασης και επανένταξης.

Πρόσφυγας: Ένα πρόσωπο που πληροί τα κριτήρια επιλεξιμότητας βάσει του ισχύοντος ορισμού για τους πρόσφυγες όπως αυτός εμφανίζεται σε διεθνείς ή κατά τόπους νομικές πράξεις για τους πρόσφυγες, δυνάμει της αποστολής της UNHCR, και/ή στην εθνική νομοθεσία.

Πρόσωπα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Ύπατης Αρμοστείας: Όλα τα πρόσωπα στα οποία η UNHCR έχει την υποχρέωση να παρέχει προστασία, λύσεις και βοήθεια. Σε αυτά περιλαμβάνονται οι πρόσφυγες, οι αιτούντες άσυλο, οι επαναπατριζόμενοι πρόσφυγες, οι απάτριδες και, σε πολλές περιπτώσεις, τα εσωτερικά εκτοπισμένα άτομα (IDP), συμπεριλαμβανομένων εκείνων που μπορεί επίσης να λαμβάνουν προστασία και βοήθεια από κρατικούς και άλλους εταίρους.

Σταθερές λύσεις: Τα μέσα με τα οποία μπορεί να δοθεί ικανοποιητική και μόνιμη λύση στη δυσχερή κατάσταση των προσφύγων μέσω της διασφάλισης προστασίας των πολιτικών, πολιτιστικών, οικονομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων τους σε εθνικό επίπεδο.

Συζήτηση ομάδας εστίασης: Μέθοδος συλλογής ποιοτικών δεδομένων/πληροφοριών από ομάδα προσώπων που έχουν προεπιλεγεί σύμφωνα με συγκεκριμένα κριτήρια.

Συμμετοχική προσέγγιση: Μια προσέγγιση ως προς την ανάπτυξη και/ή τη διακυβέρνηση, βάσει της οποίας τα βασικά ενδιαφερόμενα μέρη (ιδίως οι προτεινόμενοι δικαιούχοι προστασίας) μιας πολιτικής ή παρέμβασης συμμετέχουν εντατικά στη διαδικασία προσδιορισμού προβλημάτων και προτεραιοτήτων, και ασκούν σημαντικό έλεγχο στην ανάλυση και τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση των λύσεων.

Συμπληρωματικές οδοί: Ασφαλείς και ρυθμιζόμενες οδοί που συμπληρώνουν την επανεγκατάσταση των προσφύγων, μέσω των οποίων οι πρόσφυγες μπορούν να γίνουν δεκτοί σε μια χώρα και μπορούν να ικανοποιηθούν οι ανάγκες τους για διεθνή προστασία. Παράλληλα, μέσω των οδών αυτών, οι πρόσφυγες είναι σε θέση να βιοπορίζονται έως ότου βρεθεί βιώσιμη και διαρκής λύση.

9. ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ

«Το παρόν εγχειρίδιο είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για την παροχή καθοδήγησης στις τοπικές αρχές όσον αφορά τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση των πρακτικών που εφαρμόζουν για την ενσωμάτωση, και προσφέρει πολλές πρακτικές ιδέες για την εξασφάλιση της άμεσης συμμετοχής των δικαιούχων στη διαδικασία».

Katharina Bamberg, Σύμβουλος Πολιτικής για τη Μετανάστευση & την Ενσωμάτωση στο EUROCITIES

«Η παρούσα δέσμη εργαλείων παρέχει χρήσιμες κατευθύνσεις για τους επαγγελματίες του τομέα της ενσωμάτωσης και της ένταξης, με βάση τις αρχές της ενδυνάμωσης, του από κοινού σχεδιασμού, της μεγιστοποίησης των δυνατοτήτων της πολυμορφίας, και της διαπολιτισμικής αλληλεπίδρασης. Συνιστώ σε κάθε επαγγελματία και εθελοντή του προγράμματος *Intercultural Cities* να το διαβάσει».

Irena Guidikova, Επικεφαλής προγραμμάτων ένταξης και καταπολέμησης των διακρίσεων, Συμβούλιο της Ευρώπης

«Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές είναι καθοριστικής σημασίας για την επιτυχημένη υλοποίηση των κατά τόπους πολιτικών ενσωμάτωσης, αλλά συχνά δεν διαθέτουν καμία καθοδήγηση και πρέπει να αυτοσχεδιάσουν όταν εφαρμόζουν τέτοιες πολιτικές. Συνεπώς, το Εγχειρίδιο της Ύπατης Αρμοστείας για την Ενσωμάτωση είναι ένα ανεκτίμητο εργαλείο».

Antje Grotheer, Εισηγήτρια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών (ΕΕΠ) σχετικά με το νέο σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο, και Αντιπρόεδρος του Κοινοβουλίου της Βρέμης, Γερμανία

Αποστολή της Ύπατης Αρμοστείας (UNHCR): Ο ρόλος και τα καθήκοντα της UNHCR όπως ορίζονται στο καταστατικό της και όπως αναλύονται σε αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών. Η αποστολή της UNHCR, όπως διατυπώθηκε στο καταστατικό της, είναι να παρέχει διεθνή προστασία και να αναζητά μόνιμες λύσεις για τους πρόσφυγες. Επιπλέον, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες είναι επιφορτισμένη για ζητήματα ανιθαγένειας, καθώς της ανατέθηκε σχετικός ρόλος δυνάμει του άρθρου 11 της Σύμβασης του 1961 για τη μείωση των περιπτώσεων των ανιθαγενών (Convention on the Reduction of Statelessness). Το Γραφείο έχει ζητήσει επίσης από τη Γενική Συνέλευση να προωθήσει τις Συμβάσεις του 1954 και του 1961 σχετικά με την ανιθαγένεια, και να συμβάλει στην πρόληψη περιπτώσεων ανιθαγενών παρέχοντας στα κράτη τεχνικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες σχετικά με τη νομοθεσία και τις πρακτικές περί εθνικότητας.

